

Mikkelin kaupungin toiminnan ja talouden seuranta

1.1.–31.7.2024

MIKKELI

Sisällys

1.	Johdon analyysi.....	1
1.1.	Talouden yleiskuva	1
1.2.	Henkilöstömäärän kehitys.....	3
1.3.	Väkiluku ja työllisyys.....	3
2.	Toimintatuotot ja -kulut.....	5
3.	Verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot ja -kulut	7
4.	Koko kaupungin toteutuma 7/2024 ja toteutumisennuste	9
5.	Investoinnit ja rahoitus	11
6.	Tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen.....	20
6.1	Etelä-Savon Energia -konserni.....	20
6.2	Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu)	21
6.3	Kiinteistökehitys Naistinki Oy	21
6.4	Metsäsairila Oy.....	22
6.5	Mikalo Oy.....	23
6.6	Mikkelin Asumisoikeus Oy.....	24
6.7	Mikkelin Jäähalli Oy	24
6.8	Mikkelin kehitysytio Miksei Oy.....	25
6.9	Mikkelin opiskelija-asunnot Oy	26
6.10.	Mikkelin Oppilaitoskiinteistöt Oy.....	27
6.11.	Mikkelin Ravirata Oy	28
7.	Palvelualueiden, lautakuntien, johtokuntien johdon analyysit ja tavoitteiden toteutuminen	29
7.1	Hallinto- ja elinvoimapalvelut.....	29
7.2.	Mikkelin seudun ympäristölautakunta.....	32
7.3.	Kasvatus- ja opetuslautakunta	39
7.4.	Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta.....	45
7.5.	Kaupunkikehityslautakunta	55
7.6.	Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia.....	62
7.2	Vesiliikelaitos.....	65
8.	Säästöohjelmaseuranta	67

1. Johdon analyysi

1.1. Talouden yleiskuva

Kuluvan vuoden taloudellisesti merkittävimpanä tapahtumana voidaan pitää Etelä-Savon Energia Oy:n vähemmistöosuuden myyntiä, joka on saatu kaikilta osin päätökseen kesän kuluessa. Viimeisimpänä kaupan rahaliikenteeseen liittyvänä asiana Mikkelin kaupunki vastaanotti ostajalta kauppahetken välitilinpäätökseen perustuvan lopullisen tarkastuslaskennan määrittämän hinnan tasauksen (adjustointi). Johdon analyysin lopuksi kuvataan tuloutusten eri osat ja niiden kokonaiskertymä Mikkelin kaupungille.

Viisi suomalaista kuntaa täytti edellisen vuoden tilinpäätöksessä kriisikuntakriteerit. Yksi näistä kunnista, ja myös ainoa suuremman kokoluokan kunta oli Mikkeli. Edellä mainitun kaupan myötä taloudellinen tilanne on kriisikuntakriteerien näkökulmasta kuitenkin korjaantunut, kun taseeseen kertynyt alijäämä saadaan katetuksi vuoden 2024 tilinpäätöksessä. Myös valtiovarainministeriö on julkisesti todennut, että Mikkeli tulee tämän myötä välttymään ministeriön arviointimenettelyltä ja sitä tavallisesti seuraavilta valtion ohjaamilta talouden korjaustoimenpiteiltä.

Vuoden 2024 kuluessa kaupungin lainamäärää on pienennetty myynnistä tuloutunein varoin. Lisäksi merkittävä osa varoista, noin 91 miljoonaa euroa, kohdistettiin sijoitustoimintaan kolmelle eri sijoittajataholle. Valitut sijoittajakumppanit keväällä toteutetun kilpailutuksen perusteella ovat Nordea, Aktia ja eQ. Varsinainen sijoitustoiminta käynnistyi elokuun puolivälissä kun varat siirtyivät sijoitussalkkuihin. Maaliskuusta elokuun alkuun saakka 90 miljoonaa euroa oli sijoitettuna määräaikaistalletukseen, joka tuotti viiden kuukauden aikana kaupungille noin 1,5 miljoonaa euroa korkotuottoa.

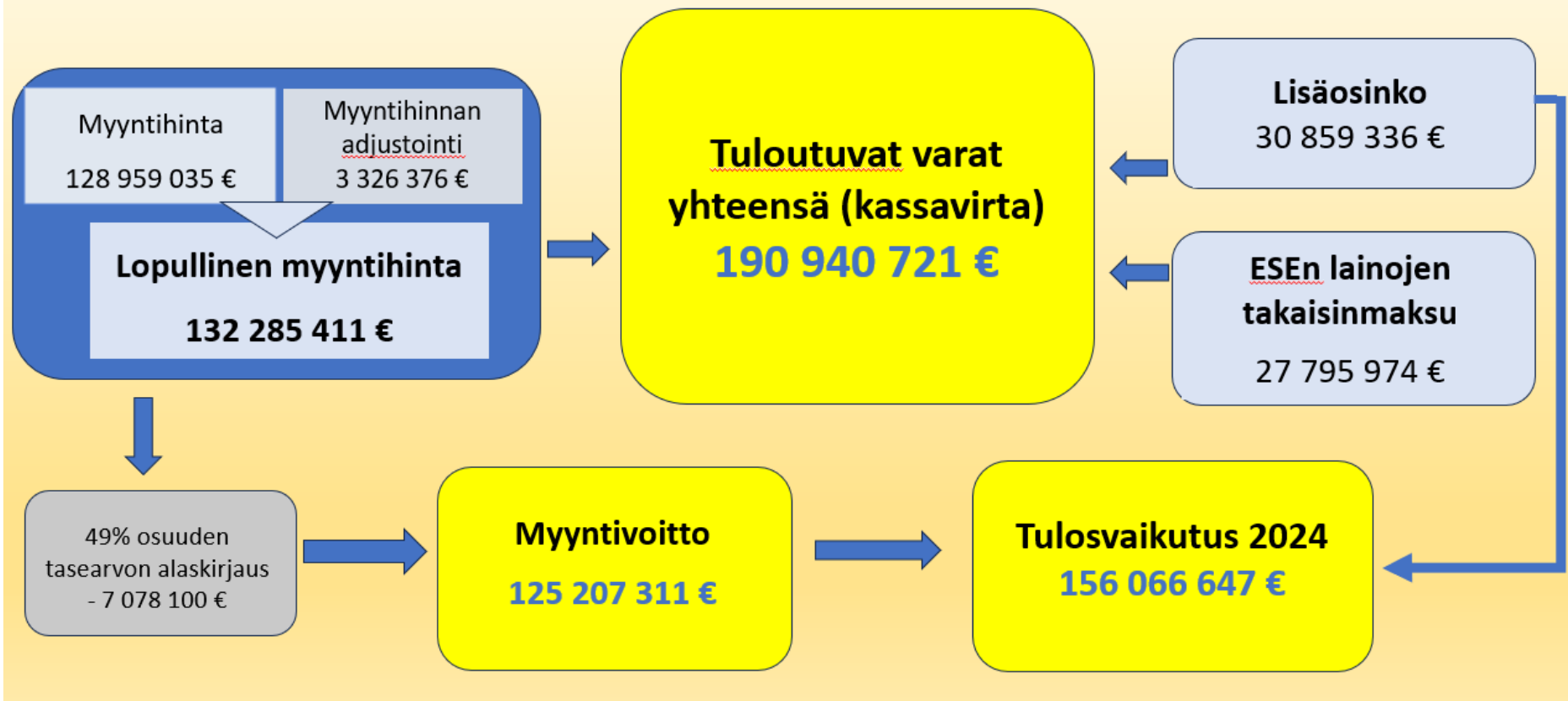
Edellisistä positiivisista tapahtumista huolimatta talouden kokonaiskuva säilyy kuitenkin epäselvänä, sillä valtionosuusrahoituksen tuleva taso on edelleen arvoitus. Rahoitusuudistusta valmistellaan valtiovarainministeriössä, ja sen vaikutukset kunnille selviävät myöhemmin. Alustavia tietoja odotetaan syksyn edetessä, ja uudistuksen on määrä tulla voimaan vuoden 2026 alussa. Lisäksi vuoden 2025 alussa astuu voimaan TE-palveluiden uudistus. Kyseessä on merkittävä palveluiden tuottamista sekä taloutta koskeva muutos, mutta myös sen osalta tulevaisuuden kokonaisnäkyminen on kuntakentällä varsin hämärä. Useiden epävarmojen muuttujien keskellä Mikkelin tulee keskittyä edunvalvontaan ja elinvoiman kehittämiseen, samalla kun omassa toiminnassa noudatetaan mahdollisimman tiukkaa kulkuria.

Vuosi 2024 tiedettiin sote-uudistuksen jälkivaikutuksista johtuen taloudellisesti erittäin haasteelliseksi, ja alkuperäinen talousarvio laadittiin 9,3 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Energiaomaisuusratkaisun siirryttyä vuodelle 2024, tekevät kauppaan liittyvät tuotot vuoden 2024 tuloksesta historiallisen hyvän.

Vuoden 2024 tuloksen ennustetaan päätyvän 146,2 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Arvio perustuu heinäkuun kirjanpidon tilanteeseen, sekä tietyin osin elo-syyskuussa tarkennettuihin ennusteisiin. Ilman energiaratkaisua ennuste olisi noin 10,2 miljoonaa euroa alijäämäinen, kun huomioidaan varsinaisen kaupan lisäksi kokonaisuuteen liittyvät rahoitustuotto ja -kuluvaikutukset.

Ennusteen merkittävimmät muutokset suhteessa talousarvioon liittyvät energiakaupan lisäksi kaupan aiheuttamiin muutoksiin rahoitustuotoissa ja -kuluissa. Tämän ohella tulosenusteeseen vaikuttaa (myös rahoitustuottoihin kirjattu) Vaalijalan kuntayhtymän ylijäämäpalautus 1,475 miljoonaa euroa. Huomionarvoinen ja huolestuttava asia liittyy toimintakatteeseen, jonka ennustetaan toteutuvan 2,4 miljoonaa euroa muutettua talousarviosta heikonpana. Toiminnallisia muutoksia eritellään tarkemmin raportin kohdassa 2.

ETELÄ-SAVON ENERGIA OY:N 49 %VÄHEMMISTÖOSUUDEN MYNNIN TULOVIRTOJEN MUODOSTUMINEN

1.2. Henkilöstömäärän kehitys

	Vakinaiset			Määräaikaiset			Yhteensä		
	31.12.2023	31.3.2024	31.7.2024	31.12.2023	31.3.2024	31.7.2024	31.12.2023	31.3.2024	31.7.2024
Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	184	189	192	16	24	21	200	213	213
Ympäristöpalvelut	25	25	25	3	2	8	28	27	33
Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue	1063	1058	1053	232	280	115	1295	1338	1168
Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue	221	225	219	54	46	33	275	271	252
Vesilaitos	23	23	23	0	0	0	23	23	23
Otavia	67	68	66	12	15	9	79	83	75
YHTEENSÄ	1583	1588	1578	317	367	186	1900	1955	1764

Luvuissa ei ole mukana työllistettyjä ja oppisopimussuhteisia

1.3. Väkiluku ja työllisyys

MIKKELI	31.7.2024	31.12.2023	31.7.2023	31.12.2022
Väkiluku	52 031	51 919	51 976	51 980
Muutos (hlöä) vrt. 31.7.2024	-	112	55	51

Mikkeli 1.1.-31.7.2024	
Syntyneet	179
Kuolleet	-387
Syntyneiden ja kuolleiden erotus	-208
Kuntaan muutto	1 076
Kunnasta muutto	-1 083
Kuntien välinen nettomuutto	- 7
Maahanmuutto	370
Maastamuutto	-26
Nettosiirtolaisuus	344
Väkiluvun tilastokorjaukset	-17
Kokonaismuutos	112

Mikkelin väkiluvun vauhdikas väheneminen on tällä hetkellä pysähtynyt, ja väkiluku on hieman korkeammalla tasolla kuin esimerkiksi vuoden 2022 lopulla. Kuitenkaan syntyvyys ei ole kohentunut, vaan Etelä-Savon maakuntaliiton ennakkotietojen mukaan Mikkelin luonnollinen väestömuutos on edellisten vuosien tapaan voimakkaassa laskussa. Kuntien välinen nettomuutto on Mikkelissä ollut 7 henkilöä negatiivinen vuoden 2024 aikana. Pääasiassa Ukrainan sodasta johtuen nettosiirtolaisuudella on kuitenkin voimakas korottava vaikutus Mikkelin asukaslukuun ja siksi väkiluku on kokonaisuutena noussut 112 henkilöä.

Työttömyysaste	31.7.2024	31.7.2023	31.7.2022
Mikkeli	10,9 %	12,2 %	10,6 %
Etelä-Savo	10,8 %	12,0 %	10,2 %
Koko maa	11,4 %	11,2 %	10,3 %
Lomautetut (hlöä)			
Mikkeli	134	276	95
Etelä-Savo	407	513	290

Mikkelissä ja Etelä-Savossa heinäkuun työttömyysaste on laskenut vuoden 2023 vastaavasta ajankohdasta, kun koko maan työttömyysaste on pysytellyt edellisen vuoden tasolla. Lomautettujen määrä on kääntynyt laskuun verrattuna viime vuoden vastaavaan tarkasteluajankohtaan.

2. Toimintatuotot ja -kulut

Toimintatuotot

- Lomituksen osalta Melan maksama kk-kohtainen valtionkorvaus on noussut 1.7. alkaen ja tämän myötä myyntituottojen ennakoitaan toteutuvan 600 000 euroa talousarviota suurempana.
- Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan osalta myyntituotot ovat alittumassa kaupunginorkesterin, liikuntapalvelujen ja kansalaisopiston kohdalla. Alituksen arvioidaan olevan yhteensä 218 000 euroa. Kaupunginorkesterin tulo-odotus on haasteellinen, koska kuluvana vuotena ei ole viimevuotisen kaltaisia isoja produktioita, jotka toisivat paljon tuloja. Liikuntapalveluissa uimahallien asiakasmäärä ei ole edelleenkään palautunut koronaa edeltävälle tasolle.
- Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan osalta asiakasmaksutuotot ovat alittumassa kansalaisopiston kohdalla, koska kurssilaismäärä ei ole edelleenkään palautunut koronaa edeltävälle tasolle. Alituksen arvioidaan olevan yhteensä 100 000 euroa.
- Kasvatus- ja opetuslautakunnan tukia ja avustuksia arvioidaan kertyvän noin 167 000 euroa talousarviota heikompina. Koko vuoden osalta ei ole vielä tietoa kaikista avustuksista.
- Otavian tuet ja avustukset arvioidaan toteutuvan 248 000 euroa talousarviota pienempänä. Aikuisten perusopetuksen valtionosuudet on arvioitu talousarviossa korkeammaksi kuin ne ovat toteutuneet johtuen edellisten vuosien kurssien toteuma-arvioiden korjauksista tälle vuodelle.
- Muiden toimintatuottojen tiliryhmässä hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan ennakoitaan alittavan budjetoidut tulot noin 130 000 eurolla. Liikuntapalveluiden käyttäjämäärät eivät ole alkuvuoden toteuman perusteella vieläkin palautumassa koronaa edeltävälle tasolle.
- Mikkelin kaupunki ja Ramboll Finland Oy ovat käyneet neuvottelut Metsä-Sairilan jäteveden puhdistamon urakan keskeyttämisen lakipalveluista. Neuvottelujen perusteella Ramboll Finland Oy on maksanut 150 000 € korvauksen, joka näkyy vesiliikelaituksen muissa tuotoissa.
- Kotoutumiseen valtiolta saatavat korvaukset ennustetaan ylittyvän koko vuoden osalta noin miljoonalla eurolla.

Edellisten, sekä muiden pienempien osatekijöiden yhteisvaikutuksena toimintatuottojen arvioidaan koko kaupungin tasolla toteutuvan noin 200 000 euroa talousarviota parempana.

Toimintakulut

- *Henkilöstömenojen* arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.
- Lomituspalveluiden palveluostot arvioidaan toteutuvan 550 000 euroa suurempana. Kustannukset kompensoituvat vastaavasti korkeammalla valtionkorvauksella. *Koko kaupungin osalta palveluiden ostojen* arvioidaan toteutuvan noin miljoona euroa talousarviota suurempana.
- *Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden* tiliryhmässä arvioidaan kustannusten toteutuvan lähes talousarvion mukaisesti.
- Varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen arvioidaan tässä vaiheessa ylittävän yli 700 000 euroa. Palvelusetelimenojen menoylitys tarkentuu syksyn aikana.
- *Avustusmenoihin* ennakoidaan noin 900 000 euron ylitystä, joka aiheutuu pääasiassa työmarkkinatuen kuntaosuudesta. TMT-maksuun on budjetoitu 2,9 miljoonaa, toteumaksi ennustetaan 3,8 miljoonaa.
- Kaupungille on vuoden aikana tullut takaustappioita yhteensä 247 000 euroa, jotka näkyvät Konserni- ja elinvoimapalveluiden muissa toimintakuluissa.

Koko kaupungin tasolla toimintakulujen arvioidaan ylittävän alkuperäisen talousarvion 1,35 miljoonalla eurolla, ja muutetun talousarvion 1,94 miljoonalla. Tuloennusteen pienen ylittymisen ja kuluenusteen ylittymisen myötä lautakuntien ja liikelaitosten toimintatuottojen ja toimintakulujen erotuksen eli toimintakatteen arvioidaan kokonaisuutena toteutuvan noin 1,8 miljoonaa euroa alkuperäistä, ja 2,4 miljoonaa euroa muutettua talousarviota alhaisempana.

Koko kaupungin toimintakatteeseen negatiivinen suuntaus osoittaa, kuinka vaikeaa palvelutuotannon on pysyä talousarviossa astetuissa tavoitteissa. Toimintatuotot eivät nouse kustannusten kanssa samassa suhteessa.

3. Verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot ja -kulut

Verotulot

Verotuloja budjetoitiin alkuperäiseen talousarvioon vuodelle 2024 yhteensä 136,6 miljoonaa euroa. Tuoreimman ennusteen mukaisesti verotuottojen toteumaksi ennustetaan on 137,7 miljoonaa euroa. Ennuste perustuu Kuntaliiton elokuussa julkaisemaan veroennustekehikkoon. Verotuottojen vertaileminen edellisvuoteen ei ole tarkoituksenmukaista, sillä vuonna 2023 verotuotot toteutuivat huomattavasti niin sanottua normaalitasoa parempana, johtuen aikaisempiin vuosiin perustuvista verotilityksistä eli niin sanotuista verohännistä.

	TP 2023	TA 2024	Muutettu TA2024	Ennuste 8/2024	Ennuste vs alkup. TA, ero €
<i>Kunnallisvero</i>	109 719 000	100 026 000	99 863 000	100 679 000	653 000
<i>Yhteisövero</i>	14 576 000	12 608 000	12 962 000	13 038 000	430 000
<i>Kiinteistövero</i>	21 899 000	24 011 000	23 893 000	23 964 000	-47 000
<i>Yhteensä</i>	146 194 000	136 645 000	136 718 000	137 680 000	1 036 000

Mikkelin osalta kunnallisveron ennustetaan ylittävän alkuperäisen talousarvion noin 0,65 miljoonalla ja muutetun talousarvion noin 0,82 miljoonalla. Tästä huomataan, että alkuvuoden varovainen näkymä on muuttunut positiivisempaan suuntaan kevään ja kesän aikana.

Yhteisöveroennuste oli jo muutettussa talousarviossa esitettyssä ennusteessa 0,35 miljoonaa alkuperäistä talousarviota parempi, ja suuntaus on jatkun maltillisen positiivisena, ollen viimeisimmässä ennusteessa 0,43 miljoonaa alkuperäistä talousarviota parempi.

Kiinteistöveron osalta ennustemuutokset ovat olleet maltillisia, ja tällä hetkellä kiinteistöverotuoton ennakoidaan toteutuvan noin 47 000 euroa alkuperäistä talousarviota matalampana.

Valtionosuudet

Valtionosuudet on esitetty tuloslaskelmaennusteessa Kuntaliiton tuoreimman laskelmapäivityksen mukaisena. Päivityksessä on huomioitu viimeisimmät VM:n ja OKM:n valtionosuuspäätökset. Sote-uudistuksesta aiheutuu huomattava muutos valtionosuuksien tasoon aiempiin vuosiin verrattuna, eikä vuodet siksi ole vertailukelpoisia.

Mikkelin kaupungin valtionosuuksiin budjetoitiin alkuperäisessä talousarviossa 6,8 miljoonaa euroa. Huhtikuun talousarviomuutosten yhteydessä valtionosuusennustetta päivitettiin 6,3 miljoonaa euroon. Syyskuun tilanteessa ennuste on jälleen hieman kohentunut, ollen nyt 6,7 miljoonaa. Ennusteen kohentuminen perustuu kesällä toteutuneeseen kotikuntakorvauksen perushinnan tarkistukseen. Kyseistä perushintaa käytetään perusteena myös esi- ja perusopetukselle kohdennetun opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoituksen yksikköhintojen laskennassa. Tämä muutos nosti lähes kaikkien kuntien valtionosuusennustetta verrattuna keväällä julkaistuihin ennusteisiin. Huomionarvoista kuitenkin on, että alkuperäisen talousarvion laatimishetkeen verrattuna ennuste ei kokonaisuutena ole kuitenkaan kohentunut.

Valtiovarainministeriö valmistelelee rahoitusuudistusta, jonka on määrä astua voimaan vuoden 2026 alusta. Mikkelin kaupunki kuuluu valtionosuusrahoituksen näkökulmasta sote-uudistuksen suurien kärsijöiden joukkoon, kun vos-rahoituksen taso on vuosina 2024 ja 2025 todella heikko. Uudistuksen odotetaan tasoittavan tilannetta ja kaupunkien välistä epätasa-arvoa, ja sen eteen tehdään edunvalvontatyötä yhteistyössä muiden kaupunkien kanssa. Mutta uudistuksen sisältö ja vaikutukset ovat vielä täysin epäselviä. Uudistukseen liittyen on tunnistettu myös se riski, että se ei tuo odotetussa määrin muutosta tämän hetken näkymään erittäin heikosta pysyvistä valtionosuuksien tasosta.

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä

Korkotuottoja arvioidaan kertyvän 3,75 miljoonaa, joka on 1,56 miljoonaa euroa enemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa, mutta 78 000 vähemmän kuin muutetussa talousarviossa. Merkittävin muutos alkuperäiseen talousarvioon aiheutuu ESE-kaupasta tuloutuneiden varojen määräaikaistalletuksesta, josta korkotuottoja kertyi 1,47 miljoonaa.

Muita rahoitustuottoja budjetoitiin alkuperäiseen talousarvioon 4,78 miljoonaa, mutta arviota pienennettiin merkittävästi muutettuun talousarvioon, jossa vastaava summa oli 2,76 miljoonaa. Muutoksen syynä oli se, että ESEn vuonna 2024 maksamat osingot olivat poikkeuksellisen suuret ja liittyivät vähemmistöosuuden kaupan ehtoihin. Näistä syistä johtuen ESEn osingot huomioidaan satunnaisissa tuotoissa eikä rahoitustuotoissa. Kesäkuussa Itä-Suomen hallinto-oikeus antoi päätöksen 1324/2024 koskien Vaalijalan kuntayhtymän ylijäämien palautusta jäsenkunnille. Mikkelin kaupungin osuus 1,47 miljoonaa euroa kirjataan muihin rahoitustuottoihin, ja viimeisin ennuste muiden rahoitustuottojen kertymästä on 4,3 miljoonaa.

Korkokulujen toteumaksi arvioidaan 5,35 miljoonaa, joka on 0,8 miljoonaa enemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa, mutta 150 000 euroa vähemmän kuin muutetussa talousarviossa. Korkomenojen arviointia on vaikeuttanut se, että alkuvuodesta korot eivät laskeneet odotetulla tahdilla. Kesän ja syksyn kuluessa korkojen laskusuuntaus on jälleen jatkunut.

Edellä mainittujen osatekijöiden vaikutuksesta rahoitustuottojen ja -kulujen nettomäärän arvioidaan toteutuvan noin + 2,1 miljoonan euron suuruisena, mikä tarkoittaa noin 0,3 miljoonan euron positiivista talousarvioylitystä alkuperäiseen talousarvioon ja 1,65 miljoonan euron ylitystä muutettuun talousarvioon nähden.

4. Koko kaupungin toteutuma 7/2024 ja toteutumisennuste

	TP2023	TA2024	TA-muutokset	Muutettu TA2024	Tot. 7/2023	Tot. 7/2024	Johdon ennuste	Johdon ennuste / muut. TA, %
Myyntituotot	40 817 370	41 758 100	36 200	41 794 300	20 984 610	23 680 555	42 906 000	102,7 %
Maksutuotot	4 991 276	4 802 300	1 000	4 803 300	2 878 472	2 524 587	4 573 700	95,2 %
Tuet ja avustukset	11 361 631	10 566 800		10 566 800	5 574 167	5 042 467	10 091 500	95,5 %
Vuokratuotot	35 554 410	34 116 400		34 146 400	19 941 220	19 877 928	34 108 700	99,9 %
Muut toimintatuotot	3 080 744	1 772 700		1 772 700	1 381 325	875 526	1 616 400	91,2 %
TOIMINTATUOTOT	95 805 431	93 016 300		93 083 500	50 759 794	52 001 064	93 296 300	100,2 %
Valmistus omaan käyttöön	716 546	698 800		698 800	184 398	254 550	658 800	94,3 %
Henkilöstökulut	-93 995 598	-96 397 000	138 000	-96 259 000	-56 180 661	-56 201 138	-95 919 100	99,6 %
Palkat ja palkkiot	-74 791 836	-76 444 100	113 900	-76 330 200	-44 834 050	-45 548 764	-76 190 800	99,8 %
Henkilösivukulut	-19 203 763	-19 952 900	24 100	-19 928 800	-11 346 612	-10 652 374	-19 903 300	99,9 %
Eläkekulut	-16 234 930	-17 078 100	20 100	-17 058 000	-9 439 949	-9 445 993	-17 037 100	99,9 %
Muut henkilösivukulut	-2 968 833	-2 874 800	4 000	-2 870 800	-1 906 663	-1 206 381	-2 866 200	99,8 %
Palvelujen ostot	-61 019 852	-67 548 700	245 700	-67 303 000	-33 851 666	-35 775 165	-68 236 500	101,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 671 659	-18 626 900	154 800	-18 472 100	-10 133 149	-8 725 228	-18 555 100	100,4 %
Avustukset	-14 848 809	-13 881 300	25 000	-13 856 300	-7 914 823	-7 585 133	-14 776 400	106,6 %
Vuokratulut	-30 363 591	-28 674 400	15 000	-28 659 400	-17 327 689	-17 472 347	-28 694 600	100,1 %
Muut toimintakulut	-1 792 852	-1 633 000	7 000	-1 626 000	-1 065 077	-1 110 295	-1 934 000	118,9 %
TOIMINTAKULUT	-220 692 361	-226 761 300		-226 175 800	-126 473 066	-126 869 306	-228 115 700	100,9 %

	TP2023	TA2024	TA-muutokset	Muutettu TA2024	Tot. 7/2023	Tot. 7/2024	Johdon ennuste	Johdon ennuste / muut. TA, %
TOIMINTAKATE	-124 170 384	-133 046 200		-132 393 500	-75 528 874	-74 613 692	-134 819 400	
Verotulot	146 193 734	136 645 000	73 000	136 718 000	92 757 253	81 736 016	137 680 000	100,7 %
Valtionosuudet	11 130 471	6 853 700	-535 700	6 318 000	6 507 137	3 685 913	6 688 000	105,9 %
Rahoitustuotot- ja -kulut	4 783 695	1 831 000		453 000	322 335	899 866	2 130 000	470,2 %
Korkotuotot	2 145 165	2 193 500	1 636 500	3 830 000	1 346 114	1 006 736	3 752 000	98,0 %
Muut rahoitustuotot	10 361 997	4 780 000	-2 022 000	2 758 000	1 740 199	2 772 773	4 339 000	157,3 %
Korkokulut	-7 104 227	-4 532 500	-992 500	-5 525 000	-2 728 143	-2 845 688	-5 351 000	96,9 %
Muut rahoituskulut	-619 240	-610 000		-610 000	-35 835	-33 954	-610 000	100,0 %
VUOSIKATE	37 937 516	12 283 500		11 095 500	24 057 851	11 708 104	11 678 600	105,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-23 443 943	-21 700 000		-21 700 000	-12 156 227	-11 931 660	-21 700 000	100,0 %
Satunnaiset tuotot ja kulut	4 302 927		156 100 000	156 100 000	4 302 927	156 066 647	156 066 647	
TILIKAUDEN TULOS	18 796 500	-9 416 500		145 495 500	16 204 552	155 843 090	146 045 247	
Poistoeron lisäys tai vähennys	934 068	150 000		150 000	862 900	94 981	150 000	
Varausten lisäys tai vähennys								
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	19 730 568	-9 266 500		145 645 500	17 067 452	155 938 072	146 195 247	

5. Investoinnit ja rahoitus

Kaupunkikehityslautakunnan vastuulle kuuluvien investointien (kunnallistekniikka, maa- ja vesialueet, talonrakennus) määrärahojen muutos- ja lisäystarpeet:

Menomäärärahamuutokset

- Osallistava budjetointi, ASTO (TA 100.000 euroa), menoylitys +100.000 euroa
Siirretään projektilta Satamalahden kehittäminen (sis. Veturitallinlahti) (TA 800.000 euroa)
- Ristiinan päiväkoti, uudisrakennus (TA 0 euroa), menoylitys +35.000 euroa
Siirretään projektilta 10641 Ristiinan yhtenäiskoulun ilmanvaihdon tasapainotus, kuitukorjaukset, ilmatiiveyden parantaminen ym. (TA 500.000 euroa)
- Jalkaväkimuseon esteettömyys ja vesikatto MENOT (TA 100.000 euroa), menoylitys +50.000 euroa
Siirretään projektilta Ristiinan yhtenäiskoulun ilmanvaihdon tasapainotus, kuitukorjaukset, ilmatiiveyden parantaminen ym. (TA 500.000 euroa)
- Naisvuoren tornin kunnostus (TA 0 euroa), menoylitys +10.000 euroa
Siirretään projektilta Ristiinan yhtenäiskoulun ilmanvaihdon tasapainotus, kuitukorjaukset, ilmatiiveyden parantaminen ym. (TA 500.000 euroa)
- Haukivuoren palvelutalon vesikaton uusiminen (TA 0 euroa), menoylitys +17.000 euroa
Siirretään projektilta Ristiinan yhtenäiskoulun ilmanvaihdon tasapainotus, kuitukorjaukset, ilmatiiveyden parantaminen ym. (TA 500.000 euroa)
- Siltojen uusiminen (TA 500.000 euroa), menoylitys +450.000 euroa
Siirretään projektilta TA-määräraha, Kadut (TA 1.200.000 euroa) 200.000 euroa ja projektilta TA-määräraha, Kadut (yritys- ja uudet asuinalueet) (TA 800.000 euroa) 250.000 euroa
- Vesistöt, Hulevesiohjelma (TA 300.000 euroa), menoylitys +200.000 euroa
Siirretään projektilta Veturitallinlahti hulevesi (TA 200.000 euroa)
- Vesistöt, Satamien kunnostus (sis. retkisatamat) (TA 50.000 euroa), menoylitys +30.000 euroa
Siirretään projektilta Ristiinan Uikkalan kävelysilta (TA 50.000 euroa) 5.000 euroa ja projektilta Retkisatamien peruskunnostus (TA 25.000 euroa) 25.000 euroa
- Urheilupuiston kokonaisuus, Marskin aukio, liikunnallinen keskustapuistokokonaisuus (mm. pumtrack rata) (TA 15.000 euroa), menoylitys +11.000 euroa
Siirretään projektilta Satamalahden kehittäminen (sis. Veturitallinlahti) (TA 800.000 euroa)

Investointiohjelmaan lisättävät projektit

- Sähköisten vesikulkuneuvojen lataus, MENOT (TA 0 euroa), menoylitys +40.000 euroa
Siirretään projektilta Satamalahden kehittäminen (sis. Veturitallinlahti) (TA 800.000 euroa)

Maankäyttö ja kaupunkirakenne

Paikkatietoalustan ja karttaohjelmiston käyttöönotto ja investointi eteni vuoden alkupuolella vauhdilla ja osoittautui, että investoinnin loppusumma on hieman pienempi kuin kilpailutusvaiheessa oli varauduttu. Käyttöönotto on organisoitu siten, että varsinaista ohjelmiston käyttöä ja sen vaatimia aineistoja työstää kaupungin ja Trimblen projektiryhmä. Projektiryhmän työtä on seurannut käyttöönoton ohjausryhmä, jossa on edustajat kaupungilta ja Trimbleltä.

Uusi paikkatietojärjestelmä otettiin täysimääräisesti käyttöön huhtikuun alussa ja järjestelmää on parannettu kaiken aikaa. Makara-yksikön ja muiden yksiköiden henkilöstö on tehnyt asiassa ison työn ja ansaitsevat siitä kiitokset.

Talonrakennuspalvelut

Koulujen ja päiväkotien korjaustyöt pääsivät jälleen käyntiin kesäkaudella, kun rakennusten varsinainen toiminta hiljeni. Vaikka rakennusalalla puhutaan valtakunnallisesti hiljaisemmasta periodista, niin Mikkelin talousalueella kysynnän hiipuminen on painottunut nimenomaan asuntotuotantoon. Muu rakentaminen ja korjausurakointi on edelleen voimissaan. Tilanne näkyi kilpailutuksissa, joissa ei saatu välttämättä yhtään tarjousta tai hinnat nousivat liian korkeaksi, jolloin kaikkia töitä ei voitu toteuttaa. Tästäkin huolimatta tarkastelukaudella tehtiin lukuisia investointihankkeita sekä pienempiä peruskorjauksia ja perusparannuksia käyttötalouden määrärahoista. Seuraavassa on esitelty merkittävimmät peruskorjaushankkeet ryhmittäin.

Päiväkodit

Ristiinan uusi päiväkotitoiminta valmistui alkuvuodesta 2024. Kevään ja kesän aikana saatettiin loppuun piha-työt sekä asennettiin aurinkopaneelit päiväkodin katolle. Vanhaa päiväkotia ja viereistä asuntolarakennusta valmisteltiin tulevaa purkua varten muun muassa tekemällä liittymämuutoksia piha-alueilla.

Koulut

Saimaanportin yhtenäiskoulun valmistui tammikuussa 2024. Kohteessa tehtiin kesällä edelleen ilmanvaihdon mittaus- ja säätötöitä. Kesäkuun aikana tapahtui myös Moisio, Urpolan sekä Olkkolan alakoulujen muutto uusiin tiloihin. Kohteessa suoritetaan myös tarvittavia takuunaikaisia töitä.

Ristiinan yhtenäiskoulun ilmanvaihdon tasapainotuksen ja kuitukorjauksien työt suoritettiin kesän aikana. Ilmanvaihtojärjestelmästä poistettiin kuitulähteet, kanavisto puhdistettiin sekä mitattiin ja säädettiin järjestelmä. Työt saatiin päätökseen lukuun ottamatta entistä lukion siipeä, jonka osalta huolto- ja korjaustöitä jatketaan ensi kesänä.

Ristiinan yhtenäiskoulun sisäpuoliset korjaukset käynnistyivät suunnitellusti. Koulun ns. pienen liikuntasalin lattiarakenteen korjaus alkoi kesällä. Rakenne oli todettu riskirakenteeksi, joten se uusittiin kokonaisuudessaan. Työt jatkuvat vielä syksyyn saakka.

Kotitalousluokassa uusittiin ikkunat sekä korjattiin seinärakenne. Lisäksi uusittiin alakattoja ja tiivistettiin käytöstä poistettujen entisten nuorisotilojen liittymiä. Työt saatiin valmiiksi niiltä osin, että koulu pääsee jatkamaan opetusta normaalisti syyslukukaudella. Liikuntasalin osalta valmistuminen on suunnitellusti vasta myöhemmin.

Päämajakoulun kellaritilojen seinien korjaamiseen tai vesikaton uusimiseen ei saatu yhtään tarjousta eikä neuvottelumenettelykään tuottanut tulosta. Näiden hankkeiden osalta jatkoaikataulu sovitaan uudestaan yhteistyössä koulun kanssa. Päämajakoulun kotitalousluokan muutostyöt tavallisiksi opetustiloiksi etenee suunnitellusti. Tilamuutos mahdollistaa Rouhialan koulun yhdistämisen Päämajakouluun.

Kulttuuri

Mikkelin kaupungin teatteritalon vesikaton ja julkisivujen peruskorjauksen urakkaa suorittaa Pinnoitus-Pekka Oy. Hankkeeseen sisältyy korjaustyöalueen julkisivurappausten purkaminen ja uusiminen. Lisäksi korjauksia kohdistuu rakennuksen puujulkisivuihin, ikkunoihin, ulko-oviin, sokkeleihin sekä vesikatteeseen. Rakennus on listattu rakennussuojelukohteeksi. Hankkeen valmistumisaika viivästyy hieman suunnitellusta. Purkutyövaiheessa tuli yllätyksiä mm. koristerappausten pohjien sekä hirsien lahovaurioiden osalta. Lisäksi ikkunoita ei päästy uusimaan suunnitellusti, vaan ne pitää kunnostaa.

Nämä vaikuttavat hankkeen kokonaisuikatauluun. Vaikutukset teatteri- ja ravintolatoimintaan pyritään minimoimaan.

Jalkaväkimuseolla on suoritettu kesän aikana julkisivujen maalausta rakennusten 10 ja 12 osalta. Julkisivujen maalausurakka valmistuu elokuun 2024 loppuun mennessä. Julkisivujen maalaamisen yhteydessä on huoltomaalattu myös ikkunoiden ulkopuolisia osia. Julkisivujen huoltomaalausta varten on saatu Opetus- ja kulttuuriministeriöltä avustusta, joka sisältää myös jätekatoksen rakentamiseen varatun osauuden. Jätekatoksen sijainti on määritetty uudestaan ja katoksen rakennustyöt alkavat elosyyskuun vaihteessa. Jätekatoksen käyttäjiä ovat Jalkaväkimuseon lisäksi viereinen ravintola August.

Kallioniemen huvilan osalta suoritetaan kunnossapitotöitä päärakennuksen keittiössä sekä saunarakennuksessa. Nykyisen rantapaviljonkirakennuksen purku sekä korvaavan rantamakasiinin rakentaminen on tarkoitus suorittaa syksyllä 2024.

Seutukirjaston kattoremontin suunnitelmien päivityksen yhteydessä selvitettiin kattoikkunoiden määrän vähentämistä. Toimenpide vähentää vuotoriskiä ja energiahukkaa sekä mahdollistaisi aurinkopaneelien asentamisen. Tavoitteena on edistää energiatehokkuutta ja vähentää aurinkopaneelien asennuksen myötä energiakustannuksia. Kaupunkikuvan näkökulmasta keskeisesti sijaitsevan rakennuksen energiatehokkuus ja vähähiilisyys olisivat merkittävä askel kaupungin ilmasto-ohjelmaan. Kattoremontti toteutetaan vuoden 2024 loppuun mennessä.

Liikuntapaikkarakennukset

Urpolan tekojään yhteyteen on rakenteilla liikuntapalveluiden käyttöön varastorakennus tekojään jäädäyttykseen käytettävän kaluston säilyttämiseen. Hanketta on kilpailutettu useampaan otteeseen, mutta kustannusten ollessa liian korkeita, on päädytty pyytämään tarjouksia erikseen rakennus- ja maarakennusurakoista. Tällä hetkellä käynnissä on perustus- sekä LVI- ja sähköasennustyöt. Hanke etenee aikataulussa ja sen on määrä valmistua lokakuun loppuun mennessä.

Julkiset rakennukset

Kaupungin virastotalon LVIS-peruskorjauksen, Vilhonkadun siiven 3. kerroksen urakka on valmistunut aikataulussa 8.3.2024. Korjauksessa uusittiin ilmanvaihto, sähköt ja ikkunat sekä tilakunnostusten yhteydessä tehtiin rakennetiivistyksiä.

Kaupungin virastotalon LVIS-peruskorjaus on käynnissä Vilhonkadun siiven 1.kerroksen tiloissa. Tilat remontoidaan vastaamaan työllisyyspalveluiden tarpeita. Toimenpiteet ovat pääsääntöisesti samat kuin aikaisemmassa peruskorjauksessa. Tilamuutokset ovat kuitenkin laajempia muuhun toimistotiloihin verrattavan poikkeavamman toiminnan vuoksi. Urakan valmistumisajankohta on 29.11.2024. Virastotalon LVIS-peruskorjaushankkeet tulevat jatkumaan tulevina vuosina vaihteittain.

Kaupungin virastotalon neljännen kerroksen julkisivukorjaus on käynnissä. Urakassa on tarkoitus korjata ulkoseinän vaurioituneet rakenteet sekä samalla parantaa rakenteiden tiiveyttä. Kustannukset jakautuvat vuodelle 2024 ja 2025. Rappautöitä ei suoriteta talviolosuhteissa vaan rappautyöt tehdään vuoden 2025 kesällä. Urakan valmistumisajankohta on 18.7.2025.

Isopadan lattioiden ja kylmiöiden korjauksien suunnittelutyö ja kilpailutukset toteutettiin alkuvuodesta 2024. Rakennus- ja LVI-urakoihin ei tullut tarjouksia. Tämän jälkeen talonrakennuspalvelut on pyytänyt suorahankinnalla tarjoukset ko. urakoista. Hankkeen kustannusarvio ylittyi, eikä suurempia korjauksia pystytä toteuttamaan vuonna 2024. Lattioiden ja kylmiöiden seuraava mahdollinen korjausajankohta on vuonna 2026. Toiminnallisuuden ja rakenteiden parantamisen lisäksi tavoitteena on kehittää kiinteistön energiatehokkuutta. Tänä vuonna tehdään vain akuutit korjaukset, joilla saadaan mahdollistettua toiminnan jatkaminen peruskorjaukseen saakka.

Kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt

Naisvuoren näkötornin kahvilan sisäpuolisia korjaustöitä suoritetaan syksyn 2024 aikana. Korjaustyöt painottuvat keittiötiloihin. Urakassa mm. uusitaan sähkökeskus ja parannetaan keittiön toiminnallisuutta. Työt aloitetaan 9.9.2024 ja urakan valmistumisajankohta on 31.10.2024.

Valkosenmäen päiväkodin sisäilmakorjauksien tarjouspyyntö on julkaistu, määräaika tarjousten jättämiselle on 17.4.2024. Urakka-aika on 4.6.2024-9.8.2024. Urakassa on tarkoitus parantaa erikseen määriteltyjen tilojen lämmöneristävyyttä ja ilmanpitävyyttä sekä uusia valaisimia ja pintamateriaaleja. Urakka toteutui suunnitellusti ja se valmistui aikataulussa.

Mikkelin kaupungintalon valtuustosalin ja lautakuntien kokoussalin lattiat uusitaan kesällä. Lattia uusitaan kokonaisuudessaan sisältäen sähkö- ja AV-tekniikan uusimisen. Työt aloitetaan 12.06.2024 ja ne ovat kokonaisuudessaan valmistuu lokakuussa 2024.

Energiataloudelliset investoinnit

Loppuvuodesta 2023 alkanut Ristiinan Sotakoulun lämmitystapamuutosremontti on saatu valmiiksi alkukesästä. Lämmitystapamuutokselle on myönnetty öljylämmityksestä luopumiseen tukea 17 990 euroa.

Aurinkopaneeleita on kilpailutettu ja tulossa Ristiinan päiväkodille, Kalevankankaan päiväkodille, Kattilansillan päiväkodille sekä päiväkotit Vilttihaatuun.

Merkittävimmät talonrakennusinvestointikohteet vuonna 2024 ovat:

- Ristiinan päiväkotit
- Saimaanportin yhtenäiskoulu
- Päämajakoulun muutokset Rouhialan koulua varten
- Ristiinan yhtenäiskoulu sisäpuoliset korjaukset
- Ristiinan yhtenäiskoulu iv-tasapainotus ja kuitukorjaukset
- Teatteritalon vesikatto ja julkisivut
- Jalkaväkimuseon korjaukset
- Kallioniemi
- Seutukirjaston katto
- Urpolan jäähöitokoneen varasto
- Virastotalon LVIS-peruskorjaus 5. vaihe
- Virastotalon LVIS-peruskorjaus 6. vaihe
- Virastotalon 4. krs julkisivukorjaukset
- Kaupungintalon ja virastotalon lukituksen uudistus

Infra- ja viheraluepalvelut

Infra- ja viheraluepalveluiden osalta töiden ja urakoiden pääosa keskittyy sulan maan aikaan. Urakat vuodelle 2024 ovat käynnissä. Urakat alkavat yleensä touko-/kesäkuussa ja täten olemme vielä urakoiden taloudenkin toteutuman osalta aivan alkuvaiheessa. Annilanrannan katujen rakentaminen valmistui aikataulussaan kesäkuussa ja tontteja päästiin jakamaan omakotirakentajille.

Kesän 2024 aikana ESE ja MPY rakentavat edellisvuoden tapaan ennätyskellisen laajaa kaupungin tie-toliikenne- ja sähköverkostojen kaapelointia. Tässä yhteydessä kaupungin on asennettava omat katu-valokaapelinsa maahan, kun muut kumppanit poistuvat vanhoista huonokuntoisista yhteiskäyttöpylväistä. Tähän hankkeeseen on osallistuttu aktiivisesti.

Merkittävimmät infrainvestointikohteet 2024 ja niiden työtilanne ovat:

- Kevyen liikenteen väylien parantaminen välillä Kasarminkatu-Jääkärintie (pyöräilyn ja kävelyn edistämishjelma). Kasarminkadun maanrakennuksen päätyöt on jo tehty ja syksyllä tehdään viimeistelyt.
- Porrassalmenkadun sillan uusiminen (Rokkalanjoki). Työmaa on hyvässä käynnissä ja toinen kaista sillasta on valettu ja vesieristetty.
- Lehmuskylän katujen saneeraus (Kelotie, Kaarnatie ja Lylytie) sekä Pihlajatie saneeraus (250 m). Työmaat ovat käynnissä.
- Rinnekadun muutostyöt (Saimaanportin koulun kohdalla). Valmistuu aikataulussaan ennen koulujen alkua.
- Annilanrannan asemakaava-alueen katujen rakentaminen (Valmistunut kesäkuu 2024)
- Porrassalmenkadun/Maunukselankadun liittymä suojatiejärjestelyt (sairaalan pääliittymä). Työn alla.
- Mäkitie - Kristiinantie liikenneturvallisuuskohde (suojatien kohta)
- Naisvuoren ylätasanteen peruskunnostus
- Kaihun uimalaiturin osittainen uusiminen. Valmis
- katuvalojen maakaapeloinnit
- Sataman pohjoislaiturin uusiminen. Valmis
- Uikkalan sillan viimeistelytyöt. Valmis

Mikkelin kaupunki on hakenut Aluehallintovirastolta vesilain (587/2011) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista lupaa Pahalammen vesien käsittelyyn ja johtamiseen liittyvien muutosten vuoksi. Hakemus on jätetty Aluehallintoviraston käsittelyyn 4.3.2024. Suunniteltujen toimenpiteiden myötä vähennettäisiin alueelta alapuoliseen vesistöön johdettavaa kuormaa ja mahdollistettaisiin Tikalan kaava-alueen tehokas käyttö. Rakentaminen alkaa Jukola 2025 suunnistuskilpailun jälkeen. Hinta-arvio 800 000 euroa täyttömateriaaleineen, valmistuu viiden (5) vuoden aikana. (Huom. Tikalan vanhan kaatopaikan poistaminen alueelta maksaisi arviolta jätemaksuineen noin 38 000 000 euroa.)

KAUPUNKI tuhansina euroina	Hank- keen suu- ruus- luokka	Kumulatii- vinen tot.	TA2024 menot tulot	LMR 2024 menot tulot	TA + LMR 2024 menot tulot	TOT 7/2024 menot tulot	TOT/TA EROTUS	TOT. EN- NUSTE
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT			-650 0	0 0	-650 0	-248 0	-402	-550
Maaseudun nopeat tietoliikenneyhteydet, MENOT			-200		-200		-200	0
Rakennusvalvonnan arkiston digiprojekti	-705	-550	-250		-250	-139	-111	-250
Osallistava budjetointi, ASTO		-27	-100		-100	-27	-73	-200
Paikkatietoalustan uusiminen	-900	-255	-100		-100	-81	-19	-100
KIINTEÄ OMAISUUS			-700 2000	0 0	-700 2000	-481 653	1128	1300
Maa- ja vesialueet								
Maa- ja vesialueiden myynti, TULOT		653	2000		2000	653	1347	2000
Maa- ja vesialueiden hankinta, MENOT		-481	-300		-300	-481	181	-300
Vanhan puhdistamon alue, sis kauppa Vesiliikelaitos			-400		-400		-400	-400
RAKENNUKSET			0 25	0 0	0 25	0 0	25	25
Rakennukset (kiinteistöt), TULOT		0	25		25		25	25
TALONRAKENNUSINVESTOINNIT			-12630 132	-800 0	-13430 132	-5869 84	-7540	-11413
Päiväkodit								
Ristiinan päiväkotit (130 lasta)								
Uudisrakennus	-4650	-3741			0	-29	29	-35
Kalustus (varhaiskasvatus)	-150	-150			0		0	0
Koulut								
Eteläinen aluekoulu - kampus (yhtenäiskoulu, 850 opp., Urpola, käyt. 1/2024) *	-30200							
Korvaava uudisrakennus, oma tase	-28500	-28273	-3000		-3000	-2903	-97	-3000
Korvaava uudisrakennus, TULOT		130		32			32	32
Kalustus (perusopetus)	-1700	-1601	-1150		-1150	-1096	-54	-1150
Itäinen aluekoulu - kampus *	-17000							
Korvaava koulun uudisrakennus (n. 500 opp.), oma tase	-16500	-117	-50		-50	-1	-49	-50
Päämajakoulun muutokset Rouhialan koulua varten	-350	-130	-350		-350	-130	-220	-350
Päämajakoulun vesikatto (keskiosa) sekä kellarin seinät	-1000	-1	-1000		-1000	-1	-999	-2
Ristiinan yhtenäiskoulun ilmanvaihdon tasapainotus, kuitukorjaukset, ilmatiiveyden parantami- nen ym.	-550	-160	-500		-500	-154	-346	-300
Kalevankankaan koulu, sisäilmakorjaukset	-500	-53	-150		-150	-53	-97	-150
Kulttuuri								
Konsertti- ja kongressitalo Mikaeli, peruskorjaus	-5000	-530	-100		-100		-100	-100
Teatteritalo								
Vesikatton uusiminen ja julkisivut	-2000	-522	-2000		-2000	-522	-1478	-2000
Jalkaväkimuseon esteettömyys ja vesikatto TULOT	250	101		50			9	50
Jalkaväkimuseon esteettömyys ja vesikatto MENOT	-500	-500	-100		-100	-144	44	-150
Ristiinan Kallioniemen huvilan peruskorjaus		-38	-150		-150	-11	-139	-150
Mikkelin Seutukirjasto, kirjastorakennus								
Vesikaton uusiminen	-800	-3	-800		-800	-3	-797	-800
Liikunta								
Hänninkentän huoltorakennus MENOT	-4000	-219	-25		-25	0	-25	-25
Urpolan huoltotilan laajennos	-150	-27	-130		-130	-6	-124	-130
Rantakeitaan sisäilmakorjaukset	-100	-14	-100		-100	-14	-86	-100

KAUPUNKI tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatiivinen tot.	TA2024		LMR 2024		TA + LMR 2024		TOT 7/2024		TOT/TA	TOT.
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	EROTUS	EN-NUSTE
Julkiset rakennukset												
Kaupungin virastotalo, peruskorjaus jatkuu												
Sisätyöt (LVIS, Vilhonkadun siipi)		-2627	-400		-400		-211	-189	-400		-189	-400
4. krs julkisivu		-42	-500		-500		-42	-458	-500		-458	-500
Kaupungintalon ja virastotalon lukituksen uudistaminen		-2	-150		-150		-2	-148	-150		-148	-150
Virastotalon työvoimapaalveluiden tilamuutos		-198		-800	-800		-198	-602		-602	-800	-800
Sotakoulu, Ristiina (sis. hankkeen kaupungin osuus)	-1100	-801	-150		-150		-89	-61	-150		-61	-150
Isopadan lattioiden ja kylmiöiden korjaus	-1050	-174	-1000		-1000		-53	-947		-947	-200	-200
Naisvuoren tornin kunnostus		-1051					-10	-10		-10	-10	-10
Haukivuoren palvelutalon vesikaton uusiminen		-91					-17	-17		-17	-17	-17
Kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt												
Koulu- ja esiopetus		-80	-200		-200		-80	-120		-120	-200	-200
Liikunta- ja nuorisopalvelut		0	-100		-100		0	-100		-100	-100	-100
Julkiset rakennukset		-59	-100		-100		-59	-41		-41	-100	-100
Sote kiinteistöt		0	-50		-50		-50	-50		-50	-50	-50
Rakennusten suunnittelumääräraha		0	-75		-75		-75	-75		-75	-75	-75
Energiataloudelliset investoinnit, TULOT		43		50				7	50	43	7	50
Energiataloudelliset investoinnit, MENOT		-39	-200		-200		-39	-161		-161	-200	-200
Kiinteistöjen sähköautolataus, MENOT		-1	-100		-100		-1	-99		-99	-100	-100
KIINTEÄT RAKENTEET			-6310	230	0	0	-6310	230	-1957	105	-4228	-5859
Strateginen kehittämisalustat												
Satamalahden kehittäminen (sis. Veturitalinlahti)		-4	-800		-800		-4	-796		-796	-649	-649
Ecosairila		0	-150		-150		0	-150		-150	-150	-150
Kalevankankaan alue		0	-100		-100		-100	-100		-100	-100	-100
Matkailu		-8	-200		-200		-8	-192		-192	-200	-200
Ruutukaavakeskustan kehittäminen		-7	-100		-100		-7	-93		-93	-100	-100
Kadut (yritys- ja uudet asuinalueet)		-446	-800		-800		-446	-354		-354	-550	-550
Kadut ***		-388	-1200		-1200		-388	-812		-812	-1000	-1000
Sairaalakampuksen alue		-4	-100		-100		-4	-96		-96	-100	-100
Siltojen uusiminen		-340	-500		-500		-340	-160		-160	-950	-950
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen												
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen (Kasarminkatu ja Jääkärintie jkpp) TULOT ***		0		200		200		200		200	200	200
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen (Kasarminkatu ja Jääkärintie jkpp) MENOT ***		-103	-600		-600		-103	-497		-497	-600	-600
Lentoasema (sis. Valtion investointituen) TULOT		436		30		30		105		105	105	105
Lentoasema (sis. Valtion investointituen) MENOT	-350	-448	-100		-100		-100	-100		-100	-100	-100
Katuvalojen saneeraus (sis. ohjauksiköt)		-178	-400		-400		-178	-222		-222	-400	-400
Puistot ja leikkipaikat ***		-72	-300		-300		-72	-228		-228	-300	-300
Geopark hanke (Saimaan Geopark lokalisaatio, Unesco)		-25	-50		-50		-25	-25		-25	-50	-50
Vesistö												
Hulevesiohjelma ***		-182	-300		-300		-182	-118		-118	-500	-500
Veturitalinlahti hulevesi		0	-200		-200		-200	-200		-200	0	0
Tikkalan hulevesijärjestelyt		-8	-50		-50		-8	-42		-42	-50	-50
Satamien kunnostus *** (sis. retkisatamat), MENOT		-80	-50		-50		-80	30		30	-75	-75
Retkisatamien (4 kpl Saimaa) peruskunnostus, hanke PSS ry	-240	2	-25		-25		2	-27		-27	-25	-25

KAUPUNKI		Hankkeen suuruusluokka	Kumulatiivinen tot.	TA2024 menot	TULOT	LMR 2024 menot	TULOT	TA + LMR 2024 menot	TULOT	TOT 7/2024 menot	TULOT	TOT/TA EROTUS	TOT. ENNUSTE
tuhansina euroina													
	Sähköisten vesikulkuneuvojen lataus, TULOT		0									0	28
	Sähköisten vesikulkuneuvojen lataus, MENOT	-350	0									0	-40
Liikkuminen													
	Uimarantojen kunnostukset		-35	-75				-75		-35		-40	-75
	Ristiinan Uikkalan kävelysilta	-120	-95	-50				-50		-13		-37	-25
	Urheilupuiston kokonaisuus												
	Marskin aukio, liikunnallinen keskustapuistokokonaisuus (mm. pumtruck rata)	-350	-26	-15				-15		-26		11	-26
	Otavan lähiliikuntapaikka (koulun kentän pelialue, teknourmi)	-200	-40	-20				-20				-20	-20
	Liikuntapaikkarakentaminen ja kunnostus **, TULOT												18
	Liikuntapaikkarakentaminen ja kunnostus **, MENOT		-42	-125				-125		-42		-83	-125
IRTAIN OMAISUUS				-1275	430	0	0	-1275	430	-155	0	-690	-845
	Koneet ja kalusto												
	Hallinnon palvelualue												
	Ruoka- ja puhtauspalvelut		0	-145				-145				-145	-145
	Valtuustosalin kokous- ja äänidigitalisaatio		-8	-100				-100		-8		-92	-100
	Sivistyksen palvelualue												
	Kasvatus- ja opetuslautakunta		-43	-175				-175		-43		-132	-175
	Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta		-38	-175				-175		-38		-137	-175
	Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue		0	-50				-50				-50	-50
	TKI tilan varustelu (BEM-osaamiskeskus) Metsä-Sairila TULOT		0		430				430			430	430
	TKI tilan varustelu (BEM-osaamiskeskus) Metsä-Sairila MENOT		-67	-610				-610		-67		-543	-610
	Pysäköintimittareiden päivitys (ei runkoja) 15 kpl	-80	0	-20				-20				-20	-20
	Kaluston myyntivoitto/-tappio												
ARVOPAPERIT JA OSUUDET				-1305	0	-91000	0	-92305	0	-263	132285	-92042	39980
	Osakkeet ja osuudet												
	Osakkeiden myynti, Etelä-Savon Energia Oy		132285								132285		132285
	Osakkeiden hankinta, Saimaa Stadiumi Oy		-1200	-200				-200		-200		0	-200
	Muiden osakkeiden hankinta		0	-1000				-1000				-1000	-1000
	Energiakaupasta tuloutuneiden varojen sijoittaminen (KV 11.12.2023 § 132)		0			-91000		-91000				-91000	-91000
	Itäradan suunnitteluhankeyhtiö (valtuusto 31.8.20 § 269)		-188	-105				-105		-51		-54	-105
	E-S Pääomarahasto		-104					0		-12		12	0
INVESTOINNIT YHTEENSÄ													
	TULOT				2817		0		2817		133128	-130311	135223
	MENOT			-22870		-91800		-114670		-8974		-105696	-112585
	NETTOINVESTOINTI			-20053		-91800		-111853		124154		-236007	22639

TASEYKSIKÖ JA LIKELAITOKSET tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatiivi- nen tot.	TA2024		LMR 2024		TA + LMR 2024		TOT 7/2024		TOT/TA	TOT.
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	EROTUS	ENNUSTE
LIKELAITOS OTAVIA												
TULOT												0
MENOT			-35				-35				-35	-35
NETTOINVESTOINTI			-35				-35					-35
VESILIKELAITOS												
Kunnallistekniikka ja laitosinvestoinnit												
TULOT				40			40				40	40
MENOT			-1640				-1640					-1305
Vesilaitokset		-14	-200				-200		-14		-186	-50
Jätevesipuhdistamot												
Jätevedenpuhdistamot		-33	-120				-120		-33		-87	-120
Anttolan siirtolinja, yleissuunnitelma		0	-50				-50				-50	-5
Ristiinan jätevesipuhdistamo ja hankessuunnitelma		0	-90				-90				-90	0
Metsä-Sairilan puhdistamo		-6	-80				-80		-6		-74	-30
Verkostot		-554	-1100				-1100		-554		-546	-1100
NETTOINVESTOINTI			-1600				-1600		-608	0	-546	-1265
LIKELAITOKSET / INVESTOINNIT YHTEENSÄ												
TULOT				40			40			0	40	
MENOT			-1675			0	-1675		-608		-1067	-1340
NETTOINVESTOINTI			-1635				-1635		-608		-1027	-1340

	TA2024	LMR 2024	TA + LMR 2024	TOT 7/2024	TOT/TA	TOT.
	menot	menot	menot	menot	EROTUS	ENNUSTE
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
TULOT	2857	0	2857	133128	-130271	135223
MENOT	-24545	-91800	-116345	-9582	-106763	-113925
NETTOINVESTOINTI	-21688	-91800	-113488	123546	-237034	21299
Poistotaso n. 21,7 milj. euroa						

6. Tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen

6.1 Etelä-Savon Energia -konserni

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2024
Keväällä 2024 Pursialan voimalaitoksella otetaan käyttöön sähkökattilalla lämmön tuottamiseksi.	Käyttöönotto tapahtui toukokuussa 2024.
Sähkökattilaa käytetään lämmöntuotannossa silloin, kun sähkön hinta on alhaalla eikä sähköä kannatta tuottaa sähkön- ja lämmön yhteistuotannossa. Keskeistä tässä on kehittää tuotannon ajomalli ja ottaa se käyttöön 2024, jotta pystytään optimoimaan sähkön tuotanto sekä hankinta huomioiden sähkön pörssihinta, sähkön myynnin suojaukset sekä ulkolämpötila.	Heinä- ja elokuussa Pursialan voimalaitos on tuottanut kaukolämpöä pääasiallisesti sähkökattilalla onnistuneesti. Tuotannon ajomalli, joka huomioi sähkökattilan käytön, on otettu käyttöön 2024, mutta ajomallia kehitetään edelleen.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2023	TA 2024	Toteumaennuste 2024
Liikevaihto	67 986	61 500	63 700
Tilikauden voitto/tappio	7 084	800	-3 000
Osinko*	-	1 460	-
Investoinnit	8 415	10 000	10 500
Ulkoisen velka	49 287	55 000	144 000
Sisäinen velka	27 796	27 367	0
Konsernitilin limiitti	4 200	4 200	0
Omavaraisuusaste	27,3 %	22 %	30 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	86	85	90
vakituinen, kpl	82	85	89
määräaikainen, kpl	4	0	1

*Vähemmistöosuuden myyntiprosessin ollessa kesken osinkojen realistinen budjetointi ei ole ollut mahdollista. Kaupan osana yhtiö tilitti Mikkelin kaupungille lisäosinkoa 30,9 miljoonaa euroa vuonna 2024, joka poikkeuksellisuudesta johtuen kirjattiin satunnaisiin tuottoihin, ei osinkotuottoihin.

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Lähinnä onnistuneen sähkönmyynnin johdosta liikevaihto on hieman budjetoitua parempi.

ESEN vähemmistöosuuden myyntiin 1.3.2024 liittyi konsernin uudelleenrahoitus. Lainamäärä kasvoi ja uusien lainojen korkotasoa on aiempaa korkeampi, joten aiempaa korkeammista korkokuluista seuraa noin 3 milj. euron tappiollinen tulos. Jatkossa korkokulut ovat noin kolminkertaiset vuoden 2023 tasoon verrattuna.

Omistajat eivät ole linjanneet, paljonko tältä tilikaudelta maksetaan osinkoja, joten emme pysty ilmoittamaan osinkojen määrää.

6.2 Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu)

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2024
Opiskelijavuosissa ja opiskelijamäärissä säilytetään 2023 taso: noin 2.650 painottamatonta opiskelijavuotta.	Opiskelijavuosia toteutuu yli 2800 vuoden 2024 aikana
Opetuksen ja ohjauksen henkilöstöresurssia varataan koko Esedun tasolla keskimäärin 1 HTV/ 15 opiskelijavuotta.	1 HTV / 12,75 opiskelijavuotta
Henkilöstökulujen osuus koko yhtiön kuluista on noin 60 %.	58 %
Opiskelijapalautteen ja henkilöstöpalautteen keskiarvotavoite on 4 (skaala 1-5).	4,1
Valmistuneista opiskelijoista 70 % työllistyy ja 15 % siirtyy jatko-opintoihin.	Työllistyminen: 72,7 %, jatko-opintoihin siirtyneet 7,27 %
Hanketoiminnan vuosivolyyymiä pyritään kasvattamaan ja toimintaa kansainvälistämään.	Toteutuu

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2023	TA 2024	Toteumaennuste 2024
Liikevaihto	32 616	33 267	33 193
Tilikauden voitto/tappio	296	403	332
Osinko	0	0	0
Investoinnit	2 112	2 018	2 018
Ulkoinen velka	5 037	5 800	5 800
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	3 000	3 000	3 000
Omavaraisuusaste	65 %	66 %	66 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	329	330	327
vakituinen, kpl	292	295	291
määräaikainen, kpl	37	35	36

6.3 Kiinteistökehitys Naistinki Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2024
Kiinteistökehitys Naistinki Oy:n strategiset tavoitteet käynnissä olevien saneerauksien ja uudisrakennushankkeiden läpivieminen taloudellisesti kannattavasti Mikkelin elinkeinoelämää virkistäen.	Suurin hanke on ollut Mölnlycken investointi. Sen lisäksi on tehty pienempimuotoista investointia mm. energiatehokkuuteen useissa kohteissa. Sähkölatausverkosto ajoneuvoille on Qtr4/2024 suurin yksittäinen pienhanke. Suurempia saneerauksia on siirretty markkinatilanteen takia.
Suuren kokoluokan elinkeinoinvestointeja toteutetaan Mölnlycken osalta ja niiden kesto ajoittuu useammalle vuodelle.	Mölnlycken investointi etenee suunnitellusti aikataulussa. Muutos- ja lisätöiden osuus on n. 20% johtuen asiakastarpeista. Em. kustannuslisä on kannattavaa yhtiölle.
Yhtiön nykyisen kiinteistöomaisuuden korjausvelkaa tulee edelleen pienentää sekä ennakoida kiinteistöjen teknistä uudistamistarvetta. Myös energiankäytön optimointiin selvitetään taloudellista kannattavuutta suurimissa kohteissa.	Kiinteistötekniikkaa on uudistettu ja mm. ammoniakki-jäähdytyksestä ollaan luopumassa pikimmiten. Suuria energiahankkeita ei ole käynnistetty alkuvuonna 2024

Vuoden 2024 investoinnit tulevat olemaan 7–9 miljoonaa euroa riippuen töiden jaksotuksesta.	Vuoden 2024 investoinnit tulevat olemaan n. 9M€
---	---

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2023	TA 2024	Toteumaennuste 2024
Liikevaihto	7 972	7 500	8 000
Tilikauden voitto/tappio	446	500	600
Osinko*	223	400	400
Investoinnit	5 000	8 000	9 000
Ulkoinen velka	19 000	17 500	17 000
Sisäinen velka	9 897	20 000	19 000
Konsernitilin limiitti	2 000	2 000	2 000
Omavaraisuusaste	21,3 %	23 %	23 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	7	7	7
vakituinen, kpl	7	7	7
määräaikainen, kpl	0	0	0

*osinko, joka maksetaan kunkin vuoden tuloksesta, tilitetään vasta seuraavan kalenterivuoden aikana.

6.4 Metsäsairila Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2024
Biojätteen keräys taajama-alueella alkaa kunnan järjestämänä uuden jätelain mukaisesti. Biojätteen erilliskeräyspisteverkosto laajenee koko Mikkelin alueella.	Tavoite toteutuu.
Päästöjen vähentäminen kuljetuksissa, käyttäen jätteistä tuotettua liikennebiokaasua. Tavoitteena on lisätä biokaasun käyttöä jätteiden kuljettamisessa ja jätehuoltopalveluiden järjestämiseen liittyvissä kuljetuksissa. Kaikki sekajätteen siirtokuormaukset siirretään vuoden 2024 aikana biokaasulle.	Tavoite toteutuu.
Viestintää hoidetaan viestintäsuunnitelman mukaan. Vuonna 2024 painopisteenä biojäte. Toteutetaan biojättekampanja.	Tavoite toteutuu.
Valmistellaan jätehuollon kaksoisjärjestelmästä luopumista. Kunnan järjestämä jätehuolto alkaa koko Mikkelin alueella helmikuussa 2025.	Tavoite toteutuu.
Tutkitaan ja tiedostetaan erilaisia vaihtoehtoja selvittää tulevaisuuden haasteita muuttuvassa toimintaympäristössä.	Tavoite toteutuu.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2023	TA 2024	Toteumaennuste 2024
Liikevaihto	7 775	7 800	7300
Tilikauden voitto/tappio	1 340	200	100
Osinko*	0	0	0
Investoinnit	990	950	950
Ulkoinen velka	5 467	7 000	7000
Sisäinen velka	1 500	1 500	1500
Konsernitilin limiitti	2 000	2 000	2000
Omavaraisuusaste	56 %	50 %	50 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	21	23	23
vakituinen, kpl	19	20	21
määräaikainen, kpl	2	3	2

*osinko, joka maksetaan kunkin vuoden tuloksesta, tilitetään vasta seuraavan kalenterivuoden aikana.

6.5 Mikalo Oy**Tulostavoitteet**

Tavoite	Toteumaennuste 2024
Yhtiöllä on uusi strategia sekä organisaatorakenne.	Toteutettu
Strategian toteutumista toiminnassa ohjaa laadittu mittaristo. Toteutumista seurataan säännönmukaisesti.	Toteutettu
Yhtiön tärkeimmät tavoitteet pidemmällä aikavälillä ovat kilpailukykyinen vuokrataso sekä paremmin kysyntää vastaava asuntokanta.	Tavoite on säilynyt. Toimenpideohjelma 2024–2026 toteutettu osana asuntokannan tervehdyttämistä.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2023	TA 2024	Toteumaennuste 2024
Liikevaihto	22 759	22 722	22 800
Tilikauden voitto/tappio	65	0	13
Osinko	0	0	0
Investoinnit	2 085	100	8 200
Ulkoinen velka	43 135	38 337	42 887
Sisäinen velka	3 090	2 589	2 589
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	43 %	38 %	38 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	80	75	75
vakituinen, kpl	78	75	75
määräaikainen, kpl	2	0	0

6.6 Mikkelin Asumisoikeus Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteumaennuste 2024
Yhtiön tavoitteet pidemmällä aikavälillä ovat kilpailukykyinen vastiketaso sekä paremmin kysyntää vastaava asuntokanta.	Kiinteistöjen huolto- ja korjaustoimenpiteitä toteutettu vuosittain. Vuonna 2024 toteutuu suunnitellun mukaisesti.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2023	TA 2024	Toteumaennuste 2024
Liikevaihto	2 029	2 026	2 035
Tilikauden voitto/tappio	0	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	0	0	0
Ulkoinen velka	6 808	6 111	6 111
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	40 %	37 %	40 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	0	0	0
vakituinen, kpl	0	0	0
määräaikainen, kpl	0	0	0

6.7 Mikkelin Jäähalli Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteumaennuste 2024
Jäähalli säilyttää asemansa Mikkelin jääliikunnan aktiivisena ja tuloksellisena toimijana.	Jäähallin toimintaa syntyi häiriötilanne kesällä 2024, kun rakennetarkastuksen tuloksena harjoitushalli asetettiin käyttökieltoon. Hallin saamiseksi käyttökuntoon on aloitettu toimenpiteet rakennusvalvonnan ja suunnittelutoimiston kanssa

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2023	TA 2024	Toteumaennuste 2024
Liikevaihto	980	850	940
Tilikauden voitto/tappio	-30	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	150	200	350
Ulkoinen velka	6 268	6 100	5 800
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	32 %	32%	35%
Henkilöstö yhteensä, kpl	0	0	0
vakituinen, kpl	0	0	0
määräaikainen, kpl	0	0	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Harjoitushallin käyttökiellon vaatimat suunnittelukulut ja ehkä osittain korjauskulut toteutuvat osittain jo 2024 vuodelle.

6.8 Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy

Tulostavoitteet

Yhtiö kehittää yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytyksiä Mikkeliissä ja Mikkelin seudulla sekä edistää elinkeinoelämän keskinäistä yhteistoimintaa. Mikkelin elinvoimatavoitteiden toteutuminen ovat toiminnan keskiössä.

Yhtiön strategiset painopisteet ovat:

Tavoite	Toteumaennuste 2024 – tavoite/ennuste
Laadukkaiden yrityspalveluiden tuottaminen	Asiakkuudet (kpl) 1400/1600 Tilaisuudet (kpl) 80/85 Osallistujat (kpl) 2300/2200 Toimialakohtaiset yritysverkostot (kpl) 6/2 Asiakastyytyväisyys (n/5) 4,1 / 4,1
Yritysten toimintaympäristön kehittäminen	Yritysten uudet kehittämishankkeet (kpl) 60/70 Yritysten uudet kehittämishankkeet (M€) 31/38 Miksein, yritysten ja kumppaneiden hankerahoitus (M€) 49/60 Miksein osuus hankerahoituksesta (M€) 10,5/8,5 Etelä-Savon pääomarahaston investoinnit (kpl) 10/14
Myynti ja markkinointi sijoittuville yrityksille	Sijoittuneita yrityksiä (kpl) 15/5 Uudet työpaikat (kpl) 200/50 Kaupungin kaikki teollisuustontit ovat käytännössä varattuna. Energiaintensiivisen teollisuuden sijoittumiseen tähtäviä investointiselvityksiä on menossa tällä hetkellä 15 kpl yhteisarvoltaan n. 1000 M€
Viennin ja kansainvälistymisen edistäminen	Etelä-Savo Goes Global hankkeessa vähintään 10 yritystä aloittaa vientikaupan, lisää vientivolyymia tai laajentaa uusille markkina-alueille, vientiasiakkuuksien liidejä löytyy vähintään 30 kpl, uusia työpaikkoja syntyy 15 kpl, vähintään 10 yrityksen vientivalmiudet paranevat, vähintään 4 uutta yritysten kehittämishanketta kansainvälistymisen ja viennin edistämiseksi. Hanke alkoi 2/2024 ja päättyy 6/2026. Tavoitteiden merkittävä toteutuminen kuluvan vuoden aikana on epätodennäköistä.
Matkailun ja vapaa-ajan asumisen liiketoiminnan kehittäminen	Rekisteröidyt majoitusvuorokaudet (1000 kpl) 177/150 Rekisteröity majoitusmyynti (M€) 10,7/8,5 Rekisteröimättömät majoitusvuorokaudet (1000 kpl) 72/65 Rekisteröimätön majoitusmyynti (M€) 2,9/2,4

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2023	TA 2024	Toteumaennuste 2024
Liikevaihto	4358	5000	4400
Tilikauden voitto/tappio	52	0	-20
Osinko	0	0	0
Investoinnit	0	0	0
Ulkoinen velka	1150	1000	1000
Sisäinen velka	62	1000	500
Konsernitilin limiitti	1500	1500	1500
Omavaraisuusaste	34%	13 %	15
Henkilöstö yhteensä, kpl	35	38	35
vakituinen, kpl	19	18	19
määräaikainen, kpl	16	20	16

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Edellisessä seurantaraportissa ennustettu, hankekauden vaihtumisen ongelmista eli rahoituspäätösten viivästy-
misestä johtuva yhtiön toiminnan volyymin merkittävä pieneneminen todennäköisesti toteutuu kuluvalle seu-
rantakaudella. Kutistumisen kokoluokka jää nähtäväksi, mutta voi olla jopa -20 %.

Hankerahoituspäätösten edelleen viipyessä projektihenkilöstön työsuhteiden jatkuminen on epävarmaa. Joita-
kin kokeneita osaajia on jo menetetty muille työnantajille ja on mahdollista, että osaajavuoto yhtiöstä jatkuu.
Varmaa kuitenkin on, että mahdolliset kielteiset hankepäätökset tulevat aiheuttamaan henkilöstön työsuhteiden
päättymisiä. Uutta henkilöstöä joudutaan rekrytoimaan, näiltä osin toimenpiteitä on jo aloitettu. Rekrytoi-
tavan uuden henkilöstön määrää on tässä vaiheessa vielä mahdoton ennustaa.

TUMAn henkilöstön siirtyminen virastotalolle tapahtuu todennäköisesti ennen vuoden vaihdetta, tilojen remon-
tin valmistuttua. Muuton edellytyksenä on myös tilojen ilmanlaatuselvityksen valmistuminen. Merkittävänä
haasteena on henkilöstön pysäköintijärjestelyt, jotka TUMAn järjestelyistä poiketen tulevat aiheuttamaan sekä
henkilöstölle että yhtiölle uusia, ylimääräisiä kuluja.

6.9 Mikkelin opiskelija-asunnot Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteumaennuste 2024
Mikalo-MOAS –sulautumisprosessin loppuun saattami- nen vuoden 2024 aikana.	Toteutuu

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2023	TA 2024	Toteumaennuste 2024
Liikevaihto	3 847	3 923	3 700
Tilikauden voitto/tappio	31	0	6
Osinko	0	0	0
Investoinnit	63	0	0
Ulkoinen velka	14 551	13 564	13 564
Sisäinen velka	635	598	598
Konsernitilin limiitti	0	0	450
Omavaraisuusaste	14 %	14 %	13 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	4	4	4
vakituinen, kpl	4	4	4
määräaikainen, kpl	0	0	0

6.10. Mikkelin Oppilaitoskiinteistöt Oy**Tulostavoitteet**

Tavoite	Toteumaennuste 2024
ESEDUn muutoksessa mukana eläminen ja ratkaisuiden löytäminen muuttuvan tarpeen mukaan. Tavoitteena on nollatuloksen pitäminen kassan näkökulmasta. Tämä tarkoittaa tulevina vuosina kirjanpidollisen tuloksen positiivisuutta	Pääasiakkaan kanssa toiminnan kehittäminen on edennyt hyvin yhdessä suunnitellen ja toteuttaen. Kassavarojen odotetaan kehittyvän myönteisesti ja suunnitelman mukaisesti yhtiö tekee positiivista tulosta. Kassavarojen lisäksi on odotettavissa Otavan koulutilan myynnistä varoja. Ennuste myynnin saattamiseksi loppuun saakka on 70%.
Terveellisten ja kilpailukykyisten toimitilojen ylläpitäminen ESEDUlle.	Asiakas on tyytyväinen saamaansa palveluun ja toimitilat ovat valtakunnallisesti katsottuna hyvin kilpailukykyiset
Otavan koulutilan tulevaisuuden ratkaiseminen.	Otavasta on saatu 15.8.2024 tarjous huutokaupan tuloksena. Kaupan vieminen loppuun saakka sisältää vielä avoimia kysymyksiä, jotka pyritään ratkomaan Qtr4/2024

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2023	TA 2024	Toteumaennuste 2024
Liikevaihto	4 448	4 300	4 500
Tilikauden voitto/tappio	244	200	250
Osinko	0	0	0
Investoinnit	400	400	400
Ulkoinen velka	13 875	13 500	13 500
Sisäinen velka	1 425	2 000	1 500
Konsernitilin limiitti	1000	1 000	1000
Omavaraisuusaste	32 %	32 %	34 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	0	0	0
vakituinen, kpl	0	0	0
määräaikainen, kpl	0	0	0

6.11. Mikkelin Ravirata Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteumaennuste 2024
Mikkelin Ravirata Oy järjestää 16 ravit ja hyvän, entistä enemmän yleisöä keräävän St Michel -tapahtuman 13.-14.7.2024.	Lopullinen kilpailupäivämäärä vuodelle 2024 on 15 (-2). St Michel -tapahtuman järjestelyt sujuivat ja tapahtuman yleisömäärä oli 16 815 (16 595), +1,3%.
Olosuhdeinvestoinnin kasvattamista poistoista huolimatta pyritään hyvään taloudelliseen tulokseen (budjetoidaan nollatulos) turvaamalla muu varainhankinnan tuotto.	Yhtiön vuoden 2022 hyvä tulos (+49.000 €) vaikutti MMM:n vuoden 2023 toimintatuen vuoden 2024 toimintatuen määrään noin -80.000€. Yhtiö tekee tappiollisen tuloksen vuodelta 2024. Tulosenuste tarkentuu vielä.
St Michel -viikonvaihteen palvelutarjontaa pyritään edelleen laajentamaan ja parantamaan yleisötoiveiden mukaisesti yhteistyössä muiden eteläsavolaisten toimijoiden kanssa.	St Michelin yhteydessä järjestettiin yhdessä Etelä-Savon Hevosjalostusliiton kanssa ”hevosten voimamieskilpailu” St Michel -vedot. toritapahtumat perjantaina ja lauantaina sekä afterrace-tapahtuma lauantain ravien jälkeen.
Raviradan muuta käyttöä, mm. ratsastukseen, selvittää aktiivisesti. Tavoitteena on toteuttaa mm. uusi ratsastuskenttä raviradan keskialueelle.	Ratsastuskentän tarpeellisuudesta on Etelä-Savon alueen alan toimijoille tehty kysely sekä järjestetty keskustelutilaisuus. Kentän suunnittelusta ja toteutuksesta on kustannusarviot ja ratsastuskentän vuotuiset hoitokustannukset ovat selvittelyssä.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2023	TA 2024	Toteumaennuste 2024
Liikevaihto	565	500	800
Tilikauden voitto/tappio	-74	0	-120
Osinko	0	0	0
Investoinnit	152	0	0
Ulkoinen velka	712	280	280
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	500	500	500
Omavaraisuusaste	62 %	67 %	58%
Henkilöstö yhteensä, kpl	6	6	6
vakituinen, kpl	6	6	6
määräaikainen, kpl	0	0	6

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

MMM:n toimintatuki toteutui noin 80.000 € budjetoitua pienempänä.

7. Palvelualueiden, lautakuntien, johtokuntien johdon analyysit ja tavoitteiden toteutuminen

7.1 Hallinto- ja elinvoimapalvelut

Johdon analyysi

Hallinto- ja elinvoimapalveluiden menot ja tulot ovat toteutumassa kokonaisuudessaan talousarvioon mukaisesti.

Isoimpana riskinä on edelleen työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys. TMT-maksu ei ole alentunut suunnitellulla tavalla ja koko vuoden ennuste toteumasta on noin 3,8 miljoonaa euroa (2,9 milj. euroa/TA2024). Ennuste on toteutumassa keskimääräisen kuukausi kustannuksen ollessa 317 000 euroa ensimmäisen seitsemän kuukauden osalta. Palkkatukimäärärahojen niukkuus, kuntouttavan työtoiminnan määrän väheneminen sekä työmarkkinoiden yleinen negatiivinen kehitys ei anna odottaa, että kustannustrendi olisi laskeva loppuvuoden osalta.

Toisaalta kotoutumiseen valtiolta saatavat korvaukset ennustetaan ylittävän koko vuoden osalta noin miljoonalla eurolla (0,4 milj. euroa/TA2024). Oletettu valtion korvauksen kokonaissumma tulee olemaan 1,56 miljoonaa. Kotoutumispalvelujen menot tulevat ylittymään talousarvioon verrattuna 67 000 euroa. Menoylitys johtuu kahden määräaikaisen kotoutumisohjaajan palkkauksesta sekä kahden Otavan Opiston toteuttaman kotoutumiskoulutuksen käynnistämisestä syksyllä 2024.

Hallinto- ja elinvoimapalveluiden tehtävänä on tukea palvelualueiden ja liikelaitoksien tuloksellista toimintaa ja seurata asetettujen tavoitteiden toteutumista. Hallinto- ja elinvoimapalvelut tuottavat johtamista, kehittämistä ja päätöksentekoa varten ajantasaista tietoa kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnasta ja toimintaympäristön muutoksista. Hallinto- ja elinvoimapalvelut tuottavat palvelualueille keskitetyt tukipalvelut. Hallinto- ja elinvoimapalvelut sisältää hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, ruoka- ja puhtauspalvelut, talouspalvelut sekä viestintä- ja markkinointipalvelut.

Palvelusuunnitelma

Hallinto- ja elinvoimapalvelut tuottaa hallinnon tukipalveluita, toteuttaa ja kehittää työllisyyspalveluita, koordinoi kaupunki-strategian toteuttamiseen ja kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä sekä vastaa seutuhallinnon valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä. *Talouspalvelut* tuottaa talous- ja tietohallinnon sekä hankintojen sisäisiä tukipalveluita ja tukee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä omistajaohjauksen valmistelua ja toimeenpanoa. *Henkilöstöpalvelut* tukee johdon, esimiesten ja koko henkilöstön työtä sekä tavoitteiden saavuttamista läpi kaupungin organisaation. *Ruoka- ja puhtauspalvelut* toteuttaa palvelusopimuksien mukaista toimintaa. *Viestintä- ja markkinointipalvelut* vastaa kaupungin viestinnästä ja markkinoinnista.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön avulla kaupungin toiminta uudistetaan kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Perehdytys- ja työnopastusprosessin ja materiaalin päivittäminen ja digitalisointi	Henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja lisääminen. Aloittavan työntekijän positiivinen mielikuva työnantajasta	Kaupungin perehdytysprosessi päivitetty. Otettu käyttöön yhteinen digitaalinen alusta (Intro) osana perehdytys- ja työhönopastusprosessia. Perehdytyskyselyn vastausten analysointi.	Perehdytysprosessi päivitetty, Intro täysimääräisesti käytössä. Järjestetään kertauskoulutus esihenkilöille syyskuussa –24. Perehdytyskyselyyn tullut vähän vastauksia. Ruoka- ja puhtaus: Intron lisäksi Seppo lo käytössä.
Talouspalvelut-yksikön järjestämät sisäiset koulutukset/tietoiskut (talous, ICT, hankinta) joko kohdistusti tulosalueille tai koko organisaatiolle	Edistää laaja-alaisesti organisaation osaamista em. osa-alueilla. Vähintään 4 tilaisuutta 2024. (talous, tietohallinto, hankinnat)	Toteutuneiden tilaisuuksien lukumäärä	5
Työhyvinvoinnista huolehtiminen ja sen huomioiminen johtamisessa	Työhyvinvoinnin lisääntyminen organisaatiossa. Sen huomioiminen esihenkilöiden kaikessa toiminnassa	Työhyvinvointikyselyn tulokset, varhaisen tuen toimenpiteiden lkm (sovellus), terveysperusteiset tunnusluvut	Pulssi 2023 tulos tyydyttävä 57,8/80 p ja QWL 58,3/100%. Sairauspoissaoloja 15056 pv (13pv/HTV). Varhaisen tuen toimet valmiina 69/108 :sta uudesta

			tarpeesta (sovellus). Korvaa- vaa työtä 82 pv, osa-sairaus- päivärahaa 576 pv
Kehityskeskustelujen määrän ja laadun kehittäminen sisältäen osaamistarvekartoitukset	Aktiivisen ja vuorovaikutteisen henkilöstöjohtamisen ja osaamisen johtamisen kehittäminen	OSS-sovelluksessa käytyjen kehityskeskustelujen lkm, kaikissa yksiköissä aloitettu taidot-osion täyttäminen	Yksilökeskustelut: 766 hlölle Ryhmäkeskustelut: 20 hlölle Ruoka- ja puhtaus: kehitys- keskustelut 40 % käyty.

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestävään kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Tietoturvan ja dokumentoinnin edistäminen digitalisoituvassa toi- mintaympäristössä	Edistää Mikkelin kaupungin koko- naisarkkitehtuurin kuvantamista sekä tietoturvallisuuden valvontaa ja jatkuvaa kehitystä. (tietohal- linto)	Toteutettu / ei toteutettu: Tietoturvakoulutus henki- löstölle, ohjeistuksien uusi- minen, ja kokonaisarkkiteh- tuurin digitaalinen kuvanta- minen.	Toteutuu. Esim. Kyberhyök- käyksiin varauduttu Val- vomo-palvelun käyttöön- otolla ja jatkuvaa varautu- mista tehdään
Rakennusvalvonnan lupa-arkiston analogisen aineiston digitointi ja tallennus sähköiseen arkistoon.	Aineisto kokonaisuudessaan digi- toitu ja sähköisessä arkistossa vuo- den 2024 loppuun mennessä. (asi- anhallinta, rakennusvalvonta)	Toteutunut / ei toteutunut	Toteutuu pääosin. Kuitenkin vuoden 2025 alkupuolelle jää projektin jälkitöitä, arvi- oitu kesto 3 kk.

Taataan puhdas vesi ja lähiruoka sekä luonnon monimuotoisuus ja perinnebiotooppien säilymistä edistetään

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Elintarvikekilpailutuksissa huomi- oidaan alueellinen saatavuus ja mahdollistetaan paikallisten yrittä- jien tarjousten teko	Lähialueen elintarvikkeiden käyttö- määrän säilyttäminen vähintään nykyisellä tasolla (palvelujohtaja, ruokalistasuunnittelijat)	Lähiruoan ostomäärä eur/v, % elintarvikehankinnoista	133 400 € lähiruokaa 6,7 % ja kotimaiset elintarvikkeet 38,2 %, luomuostot 20 %

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Paperilaskutuksen vähentäminen tehokkuuden ja ekologisuuden edistämiseksi uuden sähköisen pal- velualustan käyttöönottamisella.	Palvelu käyttöön 2024 aikana kau- pungin omassa laskutuksessa. Suo- sitellaan myös konserniyhtiöille (talouspalvelut)	Emokaupunki ja liikelaitok- set: toteutuu / ei toteudu Konserniyhtiöt: käytössä vä- hintään kolmessa yhtiössä	Toteutuu: Palvelu teknisesti valmis, jalkautetaan syksyn aikana. Konserni: Ei vielä edistetty
Riskienhallinnan työkalun moder- nisointi	Siirrytään riskienhallinnan doku- mentoinnissa excel-muotoisesta riskirekisteristä nykyaikaisempaan ratkaisuun. (talouspalvelut)	Uusi riskienhallintatyökalu käyttöön otettu ja jalkau- tettu koulutuksin kaupunki- organisaation käyttöön vuo- den 2024 aikana (kyllä / ei).	Kyllä

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkelä

Edistetään alueen yrittäjyyttä, työllisyyttä, olemassa olevien työpaikkojen säilyttämistä sekä uusien työpaikkojen syntymistä

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Tarjouspyynnöt rakennetaan niin, että alueen yrittäjiä ei poissuljeta kilpailuun osallistumisesta.	Alueen elinvoiman tukeminen. Hankintapalvelut ja tulosityksiköi- den esihenkilöt.	Alueellisten kumppaneiden määrä.	Ruoka- ja puhtaus: 12 alu- eellista toimittajaa.

<p>Työllistämistavoitteiden edistäminen kaupungin hankinnoissa.</p> <p>Toteutetaan edelleen pohjoismaista työvoimapalvelumallia ottaen samalla huomioon TE2024 uudistuksen vaikutukset valtionosuusjärjestelmään. Korostetaan työhön ohjautumista.</p> <p>TE2024 uudistuksen valmistelu.</p>	<p>Hyödynnetään työllistämismallia soveltuviin hankinnoissa (hankintapalvelut ja työllisyyspalvelut)</p> <p>Palvelupäällikkö/kokeilujohtaja sekä asiakaspalveluvastaava</p> <p>Tavoitteena parhaat työvoimapalvelut. Hallintojohtaja, palvelupäällikkö/kokeilujohtaja.</p>	<p>Hankinnoilla työllistettyjen lukumäärä talousarviovuoden aikana</p> <p>Palveluprosessille asetetut määräajat ja haastatteluvetka</p> <p>Uudistuksen ajallinen toteutuminen. Toimintasuunnitelman käyttöönotto ja yksityiskohtien huomioiminen</p>	<p>Työllistettyjä hankintasopimusten kautta 3.</p> <p>Toteutuu: Haastatteluvetka hallinnassa.</p> <p>Palveluprosessille asetetut määräajat toteutuneet suunnitelman päivitysten osalta. Täydentävät keskustelut eivät ole toteutuneet kaikilta osin.</p> <p>Valmistelu etenee aikataulussa. Uusi työllisyysjohtaja aloitti 15.4.2024. Mikkelin seudun työllisyyslautakunta aloitti 1.6.2024.</p>
--	--	--	--

Parannetaan yrittäjämystyönteisyyttä sujuvilla yrityspalveluilla sekä joustavilla maankäytön ratkaisulla			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Kaupunki järjestää hankintailtoja ja muita yritystapaamisia elinkeinoelämälle yhteistyössä Mikseihin kanssa.	Tapaamisia vähintään 2 / vuosi (hankintapalvelut)	Tapahtumien lukumäärä	yksi toteutunut Ruoka- ja puhtaus: 1 tilaisuus

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Yritysesittelyt oppilaitoksissa	Osaajien houkuttelu/palvelujohtaja	yritysesittelyt kpl/v	1 kpl Ruoka- ja puhtaus
Asukasmarkkinointia tehostetaan	Kehitetään olemassa olevaa markkinointisuunnitelmaa. Tehostetaan entisestään markkinointia potentiaaliselle muuttajakohderyhmälle aiemmin hyväksi todetuilla menetelmillä. Lisätään muuttajien tietoutta ja luodaan positiivista mielikuvaa Mikkelistä. Tiivistetään yhteistyötä kaupungin eri yksiköiden ja sidosryhmien kanssa.	NPS kysely tai vastaava kysely, jolla voidaan verrata vuosittain tapahtuvaa muutosta arvosanassa / kokemuksessa. Seurataan muuttajaliikenteen tilastoinnin lukuja.	NP kysely tehty alkuvuonna. Tulos oli -34, joka on hieman parempi kuin vuonna 2023 (-36). Toteutettu asumisen postituskampanja poismuuttaneille. Jatkettu Annilanrannan markkinointia. Julkaistu uusia asukasvideoita. Mikkelin kokonaisnettomuuttovoitto oli alkuvuonna (1-/7/2024) 337 henkilöä, joka tuli kokonaisuudessaan maahanmuutosta. Kuntien välinen nettomuutos oli -7.

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Osallistutaan opiskelijoiden tapahtumiin kumppanina	Kerätään tapahtumissa tietoa mitä opiskelijat toivovat Mikkeliltä ja lisätään heidän tietoisuutta sekä positiivista mielikuvaa Mikkelistä	Opiskelijatapahtumat, joissa kaupunki on kumppanina kpl/v. Tavoitetaso 6 tapahtumaa / vuosi	2 kpl Ruoka- ja puhtaus

Tuetaan opiskelijoiden alueelle ja alueen yrityksiin kiinnittymistä			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Tarjotaan työharjoittelupaikkoja ja opinnäytetyön aiheita	Uusien työntekijöiden saaminen pidemmällä aikavälillä. Hyöty sekä opiskelijalle että kaupungille	Harjoittelijat ja opinnäytetyöt kpl / vuosi	Henkilöstöpalvelut 1 harjoittelu ja 2 opinnäytetyötä. Tietohallinnossa yksi hlö suorittanut siviilipalveluksen Ruoka- ja puhtauspalvelut: 9 hlö

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tunnistetaan ja hyödynnetään väestön moninaisuus rikkautena, voimavarana ja elinvoiman lähteenä, osana mikkeliäisyyttä			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Huomioidaan organisaation monimuotoisuus Mikkelin kaupungin avoimien tehtävien rekrytointivaiheessa (mm. missä kanavissa, millä kielellä työpaikkailmoitukset, mahd anonymiteetti) sekä otetaan perehdytyksessä huomioon työntekijän henkilökohtaiset edellytykset kuten kielitaito ja ikä sekä mahdolliset rajoitteet.	Suhtaudutaan avoimesti ja positiivisesti organisaation monimuotoisuuteen (tekijöinä mm. ikä, sukupuoli, etninen tausta, uskonto, koulutus, siviilisäätty, terveydentila). Tavoitteena on lisätä väestön monimuotoisuutta, parantaa eri kulttuuri- ja kielitaustaisten henkilöiden kotoutumista ja osallisuutta Mikkelin kaupungissa, mahdollistaa työnteko toimintarajoitteisille henkilöille kohtuullisin mukautuksin ja turvata työvoiman saatavuus ja riittävyys alueella	Eri kulttuuri- ja kielitaustaisten henkilöiden lkm määrä, ikärakenne ja kohtuullisten mukautusten määrä	Otettu käyttöön mahdolliseksi anonymirekrytointi, kaupunginorkesterin työpaikkailmoitus julkaistu myös englannin kielellä Ruoka- ja puhtauspalvelut: 12 eri kulttuuritaustaista työntekijää.

Edistetään ryhmiin ja yhteisöihin kiinnittymistä			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Kesätyöpaikat	Edistetään nuorten mahdollisuutta tutustua työelämään ja Mikkelin kaupunkiin työnantajana	Tarjotut kesätyöpaikat ja kesätyösetelit lkm	129 kesätyöpaikkaa, 113 kesätyöseteliä Ruoka- ja puhtaus 16 hlö.

7.2. Mikkelin seudun ympäristölautakunta

Johdon analyysi

Ympäristöpalvelujen talous on kehittynyt talousarvion mukaisesti seurantakaudella 1–7/2024. Henkilöstömenot ja muut toimintakulut ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti. Myöskään loppuvuodelle 2024 ei ole ennustettavissa merkittäviä poikkeamia talousarvioon ja talous pystytään pitämään tasapainossa.

Ympäristöterveyden huollon osalta sekä tulot että menot ovat kehittyneet heinäkuun loppuun mennessä talousarvion mukaisesti. Eläinlääkäritilanne on tällä hetkellä hyvä ja myös sijaisia on saatu. Elintarvikevalvonnan osalta valvonnan perusmaksut on laskutettu. Suunnitelmallisen valvonnan tarkastukset laskutetaan toteutuneiden tarkastusten mukaan kuukausittain.

Ympäristönsuojelun osalta sekä tulot että menot ovat kehittyneet heinäkuun 2024 loppuun mennessä talousarvion mukaisesti.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön avulla kaupungin toiminta uudistetaan kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Tehtävien priorisointia ja työajan käyttöä ohjaa lakisääteisyys, riskinarviointi ja valvontasuunnitelmat.	Keskitytään olennaisiin, lakisääteisiin tehtäviin. Vastuu: Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu	Ajan tasalla olevat valvontasuunnitelmat.	Valvontasuunnitelmat ovat ajan tasalla. Vuoden 2024 valvontasuunnitelmat on hyväksytty ympäristölautakunnassa 14.12.2023.

Henkilöstön osaamisen kehittämistä ja hyvinvoinnista huolehditaan sekä varmistetaan riittävät henkilöstöresurssit lakisääteisten tehtävien hoitamiseen. Koulutuksissa hyödynnetään aina mahdollisuuksien mukaan Teams- ja muita etäyhteyksiä.	Henkilöstö on motivoitunut ja voi hyvin sekä kokee, että osaaminen ja henkilöstöresurssit vastaavat tehtävien vaativuutta ja määrää, ja työ on mielekästä. Työtehtäviä kierrätetään tarvittaessa. Vastuu: Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu	Työtyytyväisyyskyselyt	Työtyytyväisyyskysely on tehty osana koko kaupunkiorganisaation Pulssi-kyselyä. Ympäristöpalvelujen tulokset olivat samalla tasolla kuin edellisenä vuonna.
Työn haasteet, kuormittavuus ja tavoitteet käydään läpi säännöllisissä palavereissa ja kehityskeskusteluissa.	Esimiestyö on avointa ja kannustavaa. Yhteiset tavoitteet ovat selkeät. Mahdollisiin ristiriitoihin puututaan ajoissa. Päätöksiä valmistellaan ja haasteellisia työtehtäviä pohditaan yhdessä. Tiimit suunnittelevat yhdessä tasapuolisen ja toimivan työnjaon ja selvittävät yhdessä hankalia tapauksia. Vastuu: Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun esimiehet sekä tiiminvetäjät	Kehityskeskustelut Tiimien toiminta Työtyytyväisyyskyselyt	Osa kehityskeskusteluista on käyty vuoden 2024 alussa, loput käydään vuoden 2024 aikana. Terveysvalvonnan tiimit ovat toimineet suunnitellusti. Ympäristönsuojelussa ei ole erityisiä tiimejä. Työtyytyväisyyskyselyt tehdään osana koko kaupunkiorganisaation Pulssi-kyselyä.

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestäväan kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Huomioidaan ja varmistetaan riittävä ympäristöterveydenhuollon asiantuntijuus ympäristöterveydenhuollossa kestäväan kehitykseen, elinkeinorakenteeseen ja kansainvälisyyteen sekä ilmastoon liittyvissä muutoksissa kuntaorganisaation toimintakentässä.	Elintarvikevalvonta ohjaa ja neuvoo toimijoita elintarvikelainsäädännön vaatimusten noudattamisessa. Vastuu: Elintarvikevalvonta	Asiakaspalaute	Kaikki palautteet on käsitelty. Toimintaa pyritään kehittämään saadun palautteen perusteella.
Huomioidaan ja varmistetaan riittävä ympäristönsuojelun asiantuntijuus ympäristönsuojelussa kestäväan kehitykseen, elinkeinorakenteeseen ja kansainvälisyyteen sekä ilmastoon liittyvissä muutoksissa kuntaorganisaation toimintakentässä.	Kunnat huomioivat kestäväan kehityksen ja ilmastonmuutoksen torjumisen tavoitteet ja toimintojen muutostarpeet läpileikkaavasti kunnan eri toiminoissa. Ympäristöpalvelut tukee näitä toimia tarjoamalla asiantuntijuutta, ja koamalla kuntien ilmasto-ohjelmien ja kaupunki-strategian ympäristöön liittyviä seurantatietoja vuosittain. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Kuntien ilmasto-ohjelmien ja kaupunkistrategian ympäristömittareiden seurantatiedot kootaan vuosittain.	Vuoden 2023 seurantatiedot on koottu keväällä 2024.
Osallistutaan ja kannustetaan Mikkelin kaupunkia (ja muiden Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden jäsenkuntia) osallistumaan asiantuntijaverkostoihin ja ulkopuolisella rahoituksella toteutettaviin kestäväan kehityksen edistämiseen ja ilmaston muutoksen torjuntaan liittyviin hankkeisiin.	Mikkelin seudun kunnat ovat hyvin perillä rahoitus- ja verkostotyömahdollisuuksista, joilla tuetaan kuntien työtä kestäväan kehityksen edistämiseksi. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Kuntien tiedottaminen kestäväan kehityksen hankkeisiin liittyvistä rahoitus- ja verkostomahdollisuuksista.	Kuntiin on välitetty Motivan ja kamaan rahoitusinfoa rahoitettavista vihreän siirtymän hankkeista.

Kehitetään ja ollaan perillä digitalisaation mahdollisuuksista ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon lupa- ja ilmoitusasioiden hoitamisessa.	Ympäristöpalvelujen lupa- ja ilmoitusasiat ovat pääsääntöisesti hoitettavissa sähköisten järjestelmien avulla. Vastuu: Ympäristöpalvelut	Osallistuminen työryhmiin ja verkostoihin digitaalisten palvelujen kehittämiseksi. Terveysvalvonnalla on käytössä sähköiset ilmoitusjärjestelmät.	Ympäristönsuojelun edustaja on ollut mukana kaupungin uuden paikkatietojärjestelmän käyttöönottovaiheen neuvotteluissa. Lupien käsittelyssä käytetään Lupapistettä. Terveysvalvonnalla on käytössä omat sähköiset järjestelmät.
--	---	--	---

Huomioidaan Mikkelin hiilineutraalisuustavoite kestävässä rakentamis-, maankäyttö-, liikenne- ja energiaratkaisuissa.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Seurataan Mikkelin (ja muiden Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden jäsenkuntien) ilmasto-ohjelmien tavoitteiden toteutumista, osallistutaan tarvittaessa kuntien maankäyttö- liikenne- ja energia-hankkeiden ja investointien suunnitteluun sekä annetaan lausuntoja.	Kunnat seuraavat ilmasto-ohjelmien tavoitteita vuosittain ja arvioivat hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista, Ympäristöpalvelut on aktiivisesti mukana edistämässä kuntien hiilineutraalisuustavoitteita kuntien hankkeiden valmistelussa ja maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Kuntien ilmasto-ohjelmien mittareiden seurantatietojen kirjaaminen vuosittain, ja hiilineutraalisuustavoitteiden arviointi.	Kuntien ilmasto-ohjelmien mittareiden seurantatiedot vuodelta 2023 on kysytty kunnista ja kirjattu vuoden 2024 alussa. Hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamista ei toistaiseksi ole erikseen arvioitu.

Taataan puhdas vesi ja lähiruoka sekä luonnon monimuotoisuus ja perinnebiotooppien säilymistä edistetään.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Lausunnot, hankkeisiin ja työryhmiin osallistuminen, viranomaisytyö, rekisterien ja paikkatietojärjestelmien kehittäminen valvontatyön tueksi, luonnonsuojelualueiden hoitosuunnitelmien toteuttamisen valvonta. Kehitetään kuntien viranhaltijoiden ja muiden toimijoiden tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden huomioimisesta maankäytön suunnittelussa.	Tiedot arvokkaista luontokohteista ja uhanalaisista lajeista ovat helposti kaikkien maankäytön suunnitteluun osallistuvien kuntien työntekijöiden käytettävissä. Annetaan lausunnot kaikista merkittävistä kaavahankkeista ja edistetään luonnon monimuotoisuuden huomiosta edelleen maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden suojelun kannalta merkittävät tiedot on koottu kaupungin yhteiseen paikkatietojärjestelmään. Kaavalausuntojen lukumäärä	Kaupungin uuden paikkatietojärjestelmän käyttöönotto on vielä alkuvaiheessa. Osa ympäristönsuojelun tietovarannosta on jo viety uuteen paikkatietojärjestelmään mutta järjestelmän rakentaminen vaatii vielä työtä. Kaupungin työntekijöitä on kannustettu ja ohjeistettu käyttämään Lajitietokeskuksen viranomaisportaalua uhanalaisten lajien esiintymispaikkatietojen hakemisessa. Kaavalausuntoja on annettu 18 kpl.
Ympäristöterveydenhuollon lakisääteisenä tehtävänä toteutetaan elintarvike-, juoma- ja uimavesivalvontaa.	Elintarvike-, juoma- ja uimavesivalvontaa tehdään vuosittain päivitetävän valvontasuunnitelman mukaisesti. Vastuu: Ympäristöterveydenhuolto	Valvontasuunnitelman toteutuminen vuosittain	Juoma- ja uimavesivalvontaa on tehty valvontasuunnitelman mukaisesti. Elintarvikevalvontaa on tehty riskiperusteisesti mutta resurssipulan takia valvontasuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin ei ole päästy.
Lähiruokaan / alkutuotantoon liittyvän toiminnan edistäminen	Elintarviketiimin Oiva-tarkastuksilla tarkastetaan lihan- ja maidon alkuperämaan ilmoittamista kuluttajille. Elintarvikevalvonta ohjaa ja neuvoo toimijoita elintarvikelain-säädännön vaatimusten noudattamisessa.	Toteutunut	Lihan alkuperämaan ilmoittamista kuluttajille on valvottu Oiva-tarkastuksilla.

Edistetään kaupungin kehittämislustojen vaikuttavuutta ja yrittäjyyden kasvua alustoilla.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Ohjataan ja edistetään yritysten sijoittumista tarkoituksenmukaisesti siten, että ympäristö- ja terveyshaitat minimoidaan.	Yritykset ja toimijat sijoittuvat tarkoituksenmukaisiin paikkoihin ympäristö- ja terveyshaitat minimoituen. Vastuu: Ympäristöpalvelut	Toteutuneet ennakkoneuvottelut yritysten sijoittumisessa (huom. edellytyksenä on, että ympäristöpalveluita pyydetään mukaan ennakkoneuvotteluihin).	Ennakkoneuvotteluja on käyty useamman yrityksen osalta MikseiMikkelin kautta.

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Laajennetaan / kehitetään sähköistä asiointia ympäristöpalveluiden lupa- ja ilmoitusasioissa.	Kaikki ympäristönsuojelun ja terveystarkkailun lupa- ja ilmoitusasiat ovat hoidettavissa selkeiden ja helposti käytettävien sähköisten järjestelmien kautta.	Lupa- ja ilmoitusasiat, jotka voidaan käsitellä sähköisesti.	Kaikki ympäristönsuojelun luvat ja ilmoitukset voidaan käsitellä sähköisesti. Terveystarkkailussa on käytössä sähköinen asiointijärjestelmä Ilppa ja sähköisiä lomakkeita.

1. Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkelissä**Parannetaan yrittäjämyyntä sujuvilla yrityspalveluilla sekä joustavilla maankäytön ratkaisuilla.**

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Sujuvat luvituspalvelut, ennakoivat neuvottelut ja yritysten neuvonta.	Valmistellaan luvat (esim. ympäristölupa) sujuvasti ja laadukkaasti, ja annetaan yrityksille ennakoivasti riittävästi selkeää tietoa lupien ja ilmoitusten tarpeesta, sekä luvan edellytyksistä.	Lupapäätösten valmisteluun käytetty aika keskimäärin, toteutuneet ennakoivat neuvottelut.	Maa-aines- ja ympäristölupien (10 kpl) keskimääräinen käsittelyaika on ollut 3 kk. Tavanomaisen käsittelyaika on ollut 2 kk, ja pisin käsittelyaika on ollut 6 kk. Ennakkoneuvotteluja yritysten sijoittumisesta on käyty MikseiMikkelin kautta (5 kpl).
Osallistutaan yritysten sijoittumista koskeviin neuvotteluihin (esim. yhteistyössä Mikkelin kehitysyritys Oy:n kanssa).	Yritysten sijoittumispaikat ovat tarkoituksenmukaisia sekä yrityksen, ympäristön ja lähialueen asukkaiden kannalta.	Yritysten sijoittumista koskevat neuvottelut (esim. yhdessä Mikkelin kehitysyritys Oy:n kanssa edellyttäen, että Ympäristöpalvelut pyydetään mukaan)	Ennakkoneuvotteluja yritysten sijoittumisesta on käyty MikseiMikkelin kautta (5 kpl, yksi aurinkovoimala ja kaksi muuta puhtaan energian tuotantoon liittyvää yritystä, yksi datakeskus ja yksi kiertotalouteen perustuva yritys).

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Pito- ja vetovoiman parantaminen kunnallisiin eläinlääkärin virkoihin ja sijaisuuksiin valtakunnallisesta eläinlääkäripulasta huolimatta uuden eläinlääkintähuoltolain mukaisesti.	Eläinlääkintähuollon riittävät resurssit saadaan turvattua 24/7 lakisääteisten palveluiden tuottamiseen uuden, todennäköisesti vuonna 2024 voimaan tulevan eläinlääkintähuolto-lain mukaisesti valtakunnallisesta eläinlääkäripulasta huolimatta. Eläinlääkäreiden palkkausjärjestelmää kehitetään yhdessä henkilöstöpalveluiden kanssa. Arvioidaan eläinlääkärivirkojen ja vastaanottoavustajien riittävyys. Kehitetään eläinlääkäreiden työnkuvaa ja vastaanottojen varustusta sekä vastaanottojen välistä yhteistyötä. Selvitetään tarvittaessa mahdollisuudet ostopalvelulle pieneläinpäivystyksen osalta, toimialueen kahden päivystysalueen yhdistämistä sekä yhteistyömahdollisuuksia Savonlinnan kanssa. Mahdolliset lisäkustannukset tuodaan erikseen valtuuston hyväksyttäväksi. Vastuu: Terveysvalvonnan johtaja, vastaava eläinlääkäri	Resurssitilanne Työtyytyväisyyskyselyt Asiakaspalaute	Eläinlääkäritilanne on tällä hetkellä hyvä ja sijaisia saatu eläinlääkäreiden viransijaisiksi lomien ja virkavapaiden ajalle. Työtyytyväisyyskyselyt on toteutettu osana koko kaupunkiorganisaation ns. Pulssikyselyjä. Ympäristöterveydenhuolto osallistui valtakunnalliseen LaatuNetin järjestämään asiakastytyväisyyskyselyyn loppuvuodesta 2023.

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Oppilaitosyhteistyö XAMK:n kanssa.	Tarjotaan harjoittelupaikkoja ja opinnäytetöitä, ja osallistutaan tarvittaessa ja resurssien sallimissa puitteissa opetukseen tuomalla mukaan työelämänäkökulmaa.	Harjoittelupaikat, harjoittelijat (kk), opinnäytetyöt, opetukseen osallistuminen.	Ympäristöpalveluissa (terveysvalvonta) on ollut 1 harjoittelija yhteensä 9 kk vuoden 2024 aikana. Ympäristöpalvelujen edustaja on osallistunut XAMK:n hanketyöskentelyyn mm. ohjausryhmän jäsenenä ja asiantuntijana.
Tutkimusyhteistyö korkeakoulujen, yliopistojen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa.	Osallistutaan tutkimushankkeisiin.	Hankkeisiin osallistuminen.	Ympäristöpalvelujen edustaja on osallistunut XAMK:n hanketyöskentelyyn mm. ohjausryhmän jäsenenä ja asiantuntijana.

Tuetaan opiskelijoiden alueelle ja alueen yrityksiin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Tarjotaan kesätyö- ja harjoittelupaikkoja alan opiskelijoille.	Tarjotaan laadukkaita ja monipuolisia kesätyö- ja harjoittelupaikkoja ja muita työpaikkoja alan opiskelijoille ja vastavalmistuneille ja luodaan myönteistä työnantajakuva, joka tulee opiskelijoiden ja vastavalmistuneiden kiinnittymistä alueelle.	Harjoittelukuukausia/vuosi	Ympäristöpalveluissa on ollut harjoittelija yhteensä 7 kk ajalla 1-7/2024.

Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Viranomaispalvelun asiakaslähtöisyys	Toimitaan helposti lähestyttävänä ja palvelualttiina viranomaisena.	Asiakastytyväisyyskysely	Suora palaute asiakkailta on pääosin myönteistä.

Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja –tarjonta sekä edistetään esteettömän ja turvallisen arkiympäristön rakentamista.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Terveysvalvonnan lausunnot rakennusluvista	Kiinnitetään huomiota terveelliseen ja turvalliseen rakentamiseen rakennus-lupalausunnoissa oman lain- säädännön puitteissa. Vastuu: Ympäristöpalvelut, terveysvalvonta	Toteutunut	Lausuntopyyntöjä on tullut vähemmän kuin aikaisempina vuosina hiljentyneen rakentamisen vuoksi.

Kehitetään kaupunki- ja maaseutuymäristöjä eri asumismuotojen ja –tapojen mahdollistamiseksi.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Varataan riittävästi resursseja vesihuoltolain ja kuntien jätehuollon valvontaan haja-asutusalueilla, osallistutaan kuntien maankäytön suunnitteluun edistämällä ympäristöllisesti kestäviä, monipuolisia asumismuotoja.	Tuetaan vastuullista haja-asumista ja siihen liittyvää vastuullista maankäytön suunnittelua ja vesi- ja jätehuollon kehittämistä hiilineutraalisuus-tavoitteet ja puhtaat vedet huomioiden. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Haja-asutusalueille, asumiseen kohdistuviin kehittämishankkeisiin osallistuminen, haja-asutusalueiden jätevesilausunnot (lkm)	Jätevesilausuntoja annettu 16 kpl. Jätevesiselvityksiä on pyydetty valvontaohjelman mukaisesti.

Kehitetään kestävästi monimuotoista, virikkeellistä luonto- ja lähiympäristöä ja hyödynnetään niiden sekä maaseutualueiden hyvinvointivaikutukset.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Ympäristöpalvelut tukee maankäytön suunnittelua siten, että luonnon monimuotoisuus, maisemallisesti arvokkaat alueet ja lähivirkistysalueet huomioidaan. Keskeisenä työkaluna on riittävät tietojärjestelmät arvokkaista luonto- ja maisema-alueista, toimivat lausuntokäytännöt ja työryhmiin osallistuminen.	Maankäytön suunnittelussa huomioidaan monipuolisesti luonnon monimuotoisuus, arvokkaat luontokohteet ja lähiluonnon merkitys kuntalaisten hyvinvoinnille. Kuntien työntekijöillä on käytössään riittävästi tietoa kunnan alueella olevista arvokkaista luontokohteista, uhanalaisista lajeista ja luonnon monimuotoisuuden huomioimisesta maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Ympäristön ja luonnonsuojelun kannalta merkittävät tiedot on koottu kaupungin yhteiseen paikkatietojärjestelmään. Maankäyttöön liittyvien lausuntojen lkm (koko seudullinen ympäristöpalvelujen toimialue).	Osa ympäristönsuojelun tietovarannosta on jo viety uuteen paikkatietojärjestelmään mutta järjestelmän rakentaminen ja ympäristön- ja luonnonsuojelun kannalta tärkeiden tietojen vieminen järjestelmään vaatii vielä työtä. Maankäyttöön liittyviä lausuntoja on annettu yhteensä 39.

Tunnistetaan ja huomioidaan alueen merkittävä vapaa-ajanasuminen ja monipaikkaisuus.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Varataan riittävät resurssit ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon palveluihin runsas vapaa-ajanasuminen huomioiden.	Tunnistetaan runsas vapaa-ajanasuminen ympäristönsuojelumääräyksissä ja lupaprosesseissa, ja neuvontatarpeessa ja muissa asiakasyhteydenotoissa.	Viranomais-toimet, joissa vapaa-ajanasukkaat on erityisesti huomioitu.	Mikkelin ympäristönsuojelumääräyksissä ja ympäristöluvituksessa on huomioitu runsas vapaa-ajanasutus siten, että louhinnalle ja murskaukselle on asetettu kesäaikana rajoituksia, jos asutusta on alle 500 metrin etäisyydellä. Kesäaikana palkataan myös työntekijöitä varsinaisten työntekijöiden loman ajaksi vastaamaan kesäasukkaista johtuvaan lisääntyneeseen palvelujen tarpeeseen.
Otetaan huomioon vapaa-ajanasukkaat eläinlääkäriresursseja määriteltäessä.	Eläinlääkäriresurssit ovat riittävät lakisääteisten tehtävien hoitamiseen myös yleisinä loma-aikoina, jolloin harraste-eläinten määrä kasvaa merkittävästi toimialueella.	Asiakaspalaute	Asiakaspalaute on ollut pääosin myönteistä.

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Mahdollistetaan vapaaehtois- ja asukasaktiivitoiminta, vertaistuki, omaehtoinen toiminta sekä kokemusasiantuntijuus yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Tuetaan ja edistetään talkootoimintaa mm. ympäristön siivoamisessa (roskien kerääminen) ja vieraslajien torjumisessa. Tehdään yhteistyötä työllisyyspalvelujen, järjestöjen ja hankkeiden kanssa.	Yhteisöllinen tekeminen ja talkootoiminta lisää kuntalaisten vastuuta omasta ympäristöstään ja toimii osana ympäristökasvatusta.	Talkoot ja yhteisölliset hankkeet, jossa ympäristöpalvelut on ollut mukana.	Ympäristöpalvelut on ollut mukana organisoimassa Miljoona roskapussia –kampanjaa.
Omaehtoisen toiminnan neuvonta ja ohjaus.	Omaehtoista toimintaa toteutetaan ohjatusti ja omaehtoista toimintaa varten on riittävästi neuvontaa saatavilla.	Toteutunut omaehtoinen toiminta, jota ympäristöpalvelut on ohjannut ja/tai antanut neuvontaa.	Ympäristöpalvelut on ollut mukana organisoimassa Miljoona roskapussia –kampanjaa. Ympäristöpalvelut on antanut ohjeita ja neuvoja kuntalaisille vieraslajien torjunnassa ja lähettänyt kuntiin tiedotteen vieraslajien torjunnasta.

Tuetaan tapahtumakaupunki Mikkelin kehittämistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Selkeät tapahtumiin liittyvät ympäristönsuojelun ja terveysturvallisuuden ohjeet ja neuvonta.	Ympäristönsuojelun ja terveysturvallisuuden lupiin ja ilmoituksiin ja muihin käytäntöihin liittyvät ohjeet ovat riittävällä tavalla riittävällä mukana kaupungin tapahtumajärjestämisen ohjeistuksessa.	Tapahtumiin liittyvä ohjeistus ympäristöpalvelujen vaatimista luvista ja ilmoituksista on selkeästi näkyvillä kuntien nettisivuilla.	Ympäristöpalvelut on ollut mukana laatimassa Mikkelin kaupungin ohjeistusta tapahtuman järjestäjille.
Arvioidaan säännöllisesti tapahtumiin liittyvien lupa- ja ilmoitusmenettelyjen ja muiden käytäntöjen sujuvuutta.	Tapahtumiin liittyvät lupa- ja ilmoitusmenettelyt ovat sujuvat. Yleinen terveysturvallisuus ja ympäristönsuojelu.	Asiakaspalaute	Asiakaspalaute on ollut pääosin myönteistä.

Tunnusluvut

		TP 2022	TP 2023	TA 2024	Tot. 7/2023	Tot. 7/2024	Tot. %
Terveysvalvonnan suunnitelmalliset tarkastukset	kpl	251	351	700	188	250	36
Eläinlääkintähuollon virka- ja sairasmatkat	kpl	1 798	1690	1900	997	777	41
Hoidetut pieneläimet	kpl	7 523	7269	6000	3981	4303	72
Lupavelvollisten kohteiden tarkastukset	kpl	104	113	100	85	66	66
Ympäristönsuojelun kirjallinen asiakassuorite (pää- tökset, lausunnot, kehotukset)	kpl	977	1450	800	836	1476	185

7.3. Kasvatus- ja opetuslautakunta

Johdon analyysi

Kasvatus- ja opetuslautakunnan toimintatuottojen arvioidaan heinäkuun seurannan perusteella alittavan muutetun talousarvion 183 000 euroa. Varhaiskasvatuksen myyntituottojen (kotikuntakorvaukset) arvioidaan kertyvän 40 000 euroa ja muiden toimintatuottojen arvioidaan kertyvän noin 24 000 euroa talousarviota paremmin. Maksutuotot (varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot) alittunevat noin 84 000 euroa, samoin tukia ja avustuksia arvioidaan kertyvän noin 167 000 euroa talousarviota heikompina, kun taas lukion maksutuottojen arvioidaan ylittyvän noin 4 000 euroa.

Lautakunnan alaisten toimintakulujen arvioidaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisina lukuun ottamatta varhaiskasvatuksen palvelusetelimenoja, joiden arvioidaan ylittyvän yli 700 000 euroa, myös varhaiskasvatuksen muiden toimintakulujen arvioidaan ylittyvän hieman, noin 6 000 euroa. Näin ollen toimintakulujen arvioidaan muodostuvan noin 706 000 euroa talousarviota heikommaksi.

Heinäkuun seurannan perustella lautakunnan toimintakatteen arvioidaan heikkenevän 889 000 euroa. Varhaiskasvatuksen uusi toimintakausi on käynnistynyt 1.8.2024 ja elo-joulukuun asiakasmaksutulojen ennuste ja palvelusetelimenojen ylitys tarkentuu syksyn aikana. Näin ollen mahdolliset määrärahamuutokset (tulojen alitus ja menojen ylitys) tullaan käsittelemään lokakuun seurannan yhteydessä.

Strategiakortit ja suoritetaulukot

Lautakunta vastaa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä ja tuottamisesta. Lautakunta luodellu tyksii ja toteuttaa laadukasta varhaiskasvatusta, esiopetusta ja perusopetusta lapsille ja nuorille. Lukiokoulutuksen tarkoituksena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja, taitoja ja valmiuksia. Lukiokoulutus antaa opiskelijalle valmiudet aloittaa korkeakoulututkintoon johtavat opinnot yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa. Lautakunta tukee lasten, nuorten ja aikuisten edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä henkiseen että fyysiseen hyvinvointiin.

Palvelusuunnitelma

Lautakunnan palvelut ovat pääasiassa lähipalveluja. Toiminnassa pyritään turvaamaan laadukkaat, tasavertaiset ja pedagogisesti toimivat sekä kohtuullisesti saavutettavissa olevat kasvatus- ja opetuspalvelut sekä terveelliset ja turvalliset oppimisympäristöt. Lautakunnan alaisen toiminnan merkitystä ja vaikuttavuutta asukkaiden hyvinvointiin, sen synnyttämiseen, ylläpitämiseen ja kehittämiseen, tullaan korostamaan.

Yhdyspintatyöllä ja yhteen sovittavan johtamisen keinoin luodaan ja vahvistetaan uusia yhteistyörakenteita ja monitoimijaisia toimintamalleja mm. Etelä-Savon hyvinvointialueen, kolmannen sektorin, oppilaitosten ja kaupungin omien toimijoiden välillä. Lasten ja nuorten osallisuuden edistäminen on yksi kehittämistoiminnan keskeisistä painopisteistä. Tavoitteena on rakentaa ja turvata yhdessä hyvinvointialueen ja muiden sidosryhmien kanssa lasten, nuorten ja perheiden kasvun ja oppimisen tuen palvelut hyvän elämän turvaamiseksi.

Mikkelin varhaiskasvatuksessa on 23 kunnallista päiväkotia ja yksi ryhmäperhepäiväkoti. Tämän lisäksi kotona työskentelee neljä perhepäivähoitajaa. Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät avointa varhaiskasvatustoimintaa neljässä päiväkodissa. Pääkirjaston alakerrassa toimii avoin perheiden kohtaamispaikka Koppa. Esiopetusta järjestetään sekä päiväkotien että koulujen yhteydessä 15 toimipisteessä. Mikkelin osallistuu 5-vuotiaiden lasten kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun, joka koskee noin 75 lasta. Itäisen alueen päiväkotiverkosta ei ole vielä tehty päätöstä. Toimintaan ja talouteen vaikuttavina toimenpiteinä esite-

tään seuraavaa: filiaalituloista luopuminen, Suomenniemen alueen varhaiskasvatusjärjestelyt, esiopetuspaikkojen tiivistäminen, tuen kerrointen tarkastelu ja perhepäivähoidosta ja ryhmäperhepäivähoidosta vapautuvan henkilöstön hyödyntäminen. Hankerahoitusta on haettu toiminnan kehittämiseen johtamisen ja laadunhallinnan osalta sekä tuen järjestelyihin, digikehittämiseen sekä ympäristökasvatukseen. Tasa-arvoavustus ja koronatuki jatkuvat edelleen.

Mikkelissä on tällä hetkellä 18 peruskoulua, joista viisi on yhtenäiskouluja, joissa opetusta annetaan luokille 1-9. Osa peruskouluista toimii sisäilmaongelmien takia väistötiloissa. Saimaanportin yhtenäiskoulu on valmistumassa kevätlukukauden alussa 2024 ja uusi koulu aloittaa toimintansa 1.3.2024, jolloin siihen siirtyy Urheilupuiston koulun toiminta. Elokuussa 2024 Saimaanportin yhtenäiskouluun yhdistyvät myös Urpolan, Moision ja Olkkolan koulut.

Kun Saimaanportin yhtenäiskoulun valmistuttua Päämajakoululta vapautuvat Urheilupuiston koulun kotitaloukset, kaupunginvaltuuston vuonna 2018 hyväksymän kaupunkirakenneselvityksen mukaan Rouhialan koulu yhdistetään Päämajakouluun. Kaupunginvaltuuston talousarviokäsittelyn yhteydessä tekemän päätöksen mukaisesti yhdistyminen tapahtuu 1.8.2025 alkaen.

Itäisen alueen kouluratkaisusta ei ole vielä tehty päätöstä. Perusopetusta kehitetään aktiivisesti valtakunnallisten hankerahoitusten tuella. Kehittämisessä painopisteinä ovat mm. opetussuunnitelman muutoksiin liittyvät asiat, kuten koulunuorisotyö ja kouluun kiinnittyminen, liikkumisen edistäminen, kerho- ja harrastustoiminta, monialainen yhteistyö sekä tieto- ja viestintäteknologia opetuksessa. Täydennyskoulutuksessa painotetaan lisäksi mm. turvallisuus-, tunne- ja vuorovaikutuskasvatusta sekä kodin ja koulun välistä vuorovaikutusta.

Mikkelissä toimii yksi nuorten lukiokoulutusta antava yksikkö Mikkelin lukio, joka tarjoaa alueensa nuorille valtakunnallisesti tarkasteltuna laadukasta, monipuolista ja laaja-alaista opetusta. Laadukas, monipuolinen ja laaja-alainen opetus tarkoittaa, että Mikkelin lukiossa tarjotaan lähiopetuksena kaikissa oppiaineissa laaja opintojaksovalikoima. Uudet opetussuunnitelmat otettiin käyttöön 1.8.2021, ja ne tulevat voimaan ikäluokka kerrallaan. Mikkelin lukio tekee monipuolista yhteistyötä erilaisissa verkostoissa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Lukiokoulutusta kehitetään erilaisten hankkeiden tuella. Oppivelvollisuuden laajentuminen ja sen myötä voimaan tullut toisen asteen maksuttomuus koskevat myös lukiokoulutusta. Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä toisen asteen ja perusopetuksen toimijoiden keskinäistä yhteistyötä kehitetään enisestään. Lukiokoulutukselle osoitetut säästöt muodostuvat joidenkin opetuskurssien järjestämisestä vuorovuosittain, ryhmäkokojen tarkentamisesta ja hanketoiminnan supistamisesta. Mikkelin etä- ja aikuislukio lakkautettiin 31.7.2022. Aikuislukio koulutus on keskitetty Otaviaan Nettilukioon ja Otavan Opiston aikuislukioon, ja kahden tutkinnon lukio-opetus on järjestetty 1.8.2022 alkaen Mikkelin lukiossa.

Lautakunnan toiminnassa toteutetaan hyväksytyjen talouden tasapainotusohjelmien toimenpiteitä.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman arviointi 2022-2023 ja Perhekeskustoiminnan seuranta ja arviointi hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 10.6.2024 § 59. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi 10.6.2024 § 60 Etelä-Savon ja Mikkelin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2024-2025.

Varhaiskasvatuksen filiaalituloista Saksalan päiväkodin Huuhkajat on lakkautettu 1.6.2024 alkaen. Ristiinan alueen perhepäivähoitajat ovat siirtyneet työskentelemään päiväkotiin. Sannan, Saksalan ja Tuukkalan päiväkotien esiopetus on siirtynyt Kälvankankaan, Lähemäen ja Kattilansillan päiväkoteihin. Tasa-arvoa edistävällä hankerahoituksella työskentelee S2-opettajat, varhaiskasvatuksen opettajat ja hoitajat. Digikehittämiseen on saatu uusi rahoitus.

Saimaanportin yhtenäiskoulu aloitti toimintansa 1.3.2024, jolloin entisen Urheilupuiston koulun luokat 7-9 siirtyivät väistötiloista uusiin tiloihin. Urpolan, Moision ja Olkkolan koulut lakkasivat 31.7.2024 ja yhdistyivät Saimaanportin yhtenäiskouluun 1.8.2024 alkaen. Muutto tapahtui kesän aikana.

Perusopetusta on kehitetty hankerahoitusten tuella. Kevätlukukauden aikana kehittämistyön painopisteinä on ollut mm. tunne- ja vuorovaikutuskasvatus, koulunuorisotyö, opetussuunnitelman muutokset, monialainen yhteistyö sekä kerho- ja harrastustoiminta.

Itäisen alueen palveluverkkoratkaisu on valmisteltu ja esitelty päättäjille sekä kuntalaisille. Asia on käsitelty kasvatus- ja opetuslautakunnassa sekä kaupunkikehityslautakunnassa kesäkuussa 2024 ja kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston käsitelyyn asia tuodaan syksyn 2024 aikana.

Mikkelin lukiossa on toteutettu monipuolista opintojaksotarjontaa lähiopetuksena. Keväällä 2024 seuraavan lukuvuoden opintojaksotarjottimen suunnittelussa on otettu huomioon lukiokoulutuksen säästötavoitteet tarkentamalla ryhmäkokoja. Hanketoiminnassa on keskitytty lukiokoulutuksen laatutyöhön, kansainvälisyysosaamisen vahvistamiseen ja oppimiseen tukeen. Lukion erityisopettaja siirtyi vuosityöaikaan 1.8.2024.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön avulla kaupungin toiminta uudistetaan kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Rekrytoinnissa onnistuminen.	Oikea-aikainen rekrytointi, laaja-alainen osaaminen. /esimiehet	Kasvatus- ja opetushenkilöstön kelpoisuusaste	Varhaiskasvatus 92 % Perusopetus 93 %. Lukiokoulutus 97 %.
Työhyvinvoinnin parantaminen. Tuodaan Mikkelin vahvuudet ja osaaminen selkeästi esiin. Positiivinen viestintä ja uutisointi.	Myönteinen työnantajakuva, työhyvinvoinnista huolehtiminen. /esimiehet ja työntekijät	Pulssi-kysely Sairauspoissaolojen määrä	Pulssi-kysely tehdään syksyllä ja sen tulosten arviointi verrattuna edelliseen kyselyyn raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä. Perusopetuksen opetushenkilöstöllä sairauspoissaoloja 4 736 päivää. Varhaiskasvatuksen henkilöstön sairauspoissaolopäiviä 5 914.

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestäväan kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Palveluverkko sopeutetaan lapsimäärien muutoksiin (huomioiden koulumatkojen pituudet). Vieraskielisten perheiden varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelujen palveluprosessin kuvaus	Lapsimäärien lasku huomioidaan palveluverkkosuunnittelussa suunnitelmallisesti ja kestävästi. /opetusjohtaja ja varhaiskasvatusjohtaja Vieraskielisten perheiden kotoutuminen Mikkeliin./varhaiskasvatusjohtaja, opetusjohtaja ja kotoutumiskoordinaattori	Euroa/ lapsi Palveluprosessi on kuvattu/ei ole kuvattu	Urpolan, Moision ja Olkkolan koulut ovat lakaneet ja yhdistyneet Saimaanportin yhtenäiskouluun 1.8.2024 alkaen. Huhkajat filiaali on lakkautettu. Ristiinan perhepäivähoitajat ovat siirtyneet päiväkotiin. Sannan, Saksalan ja Tuukkalan päiväkotien esiopetus on lakkautettu. Oppilas- ja lapsikohtaiset euroa/lapsi-tiedot raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä. Palveluprosessin kuvaus on valmistelussa.
Kansainvälisyyskasvatus, digitalisaatio ja kestävä kehitys huomioidaan opetussuunnitelmassa. Osallistutaan asiaan liittyviin kehittämishankkeisiin.	Tavoitteet opetussuunnitelmassa. /henkilöstö	Kansainväliset tapahtumat, sähköinen oppimateriaali ja järjestelmät ja kestäväan kehityksen suunnitelmat. Arvioidaan lukuvuosisuunnitelmissa.	Tavoitteet ja arviointi ovat koulujen lukuvuosisuunnitelmissa. Ristiinan yhtenäiskoulun Erasmus+ -hankkeesta myönteinen päätös saatu, mutta digihankerahoitusta ei valitettavasti saatu perusopetukseen. Digitalisaatiota on kehitetty mm. digitutoreiden ohjauksella. Mikkelin lukion Erasmus+ -akkreditointihanke sai jatkorahoituksen 18.6.2024.

Huomioidaan Mikkelin hiilineutraalisuustavoite kestävässä rakentamis-, maankäyttö-, liikenne- ja energiaratkaisuissa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Energiatehokkaat, turvalliset ja laadukkaat koulukuljetukset, julkisen liikenteen toimivuus.	Huolellinen kuljetussuunnittelu. /opetusjohtaja yhteistyössä kuljetussuunnittelun kanssa	Kustannusvaikutus, laatu huomioiden	Koulukuljetukset on hoidettu kasvatus- ja opetuslautakunnassa hyväksytyin Koulukuljetusoppaan linjausten mukaisesti ensisijaisesti julkista liikennettä käyttäen. Waltti-kortti käytössä kaikilla perusopetuksen oppilailla.
Energian säästäminen päiväkotien, koulujen ja toiminnan arjessa.	Energian säästö /henkilöstö	Kulutus	Energiakulutuksen muutos verrattuna edelliseen vuoteen raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Verkkokurssien hyödyntäminen lukio-opetuksen kurssitarjonnassa.	Jokainen lukiolainen suorittaa vähintään yhden verkkokurssin lukuvuodessa. /rehtori	Suoritettu/ei suoritettu	Toteutui keskimäärin. Osa opiskelijoista suorittaa useita verkkokursseja, osa ei ole valinnut verkkokursseja opinto-ohjelmaansa.
Verkkokurssien hyödyntäminen henkilöstön koulutuksessa.	Henkilöstö suorittaa vähintään yhden verkkokoulutuksen vuosittain. /esimiehet	Suoritettu/ei suoritettu	Koko henkilöstö suorittaa vuosittain (ainakin) Navisec-tietoturvakoulutuksen – suorituksen seuranta tehdään kehityskeskustelujen yhteydessä. Vuoden 2024 suorituspäätyminen raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkelä

Edistetään alueen yrittäjyyttä, työllisyyttä, olemassa olevien työpaikkojen säilyttämistä sekä uusien työpaikkojen syntymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
MiniMikkeli -oppimiskokonaisuus kaikille 6. luokkalaisille osana toimijuus- ja yrittäjyyspolkua.	Aktiivinen tulevaisuuden toimija. /opetusjohtaja, perusopetuksen rehtorit	Kaikki 6. luokkalaiset osallistuvat MiniMikkeliin.	Toteutui (yhtä ryhmää lukuun ottamatta)
Yrittäjyys- ja liikeideakilpailujen järjestäminen, yritysvierailuesot ja OpetTET-päivät	Yrittäjyyskasvatuksen osaaminen laajenee, yrittäjyyden näkyvyys lisääntyy. /opettajat ja esimiehet	Toiminnan määrä	Rantakylän yhtenäiskoululla yrittäjyyskasvatuspainotus ja siihen liittyviä valinnaiskursseja.

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Houkuttelevat rekrytointi-ilmoitukset ja monipuoliset rekrytointikanavat	Avoimet tehtävät saadaan täytettyä kelpoisilla tekijöillä/rekrytoivat esimiehet ja palvelupäällikkö	Henkilöstön kelpoisuusaste	Varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuus 92 %, perusopetuksen 93 %, lukio-koulutuksen 97 %.

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Tiedepolun rakentaminen ja kehittäminen varhaiskasvatuksesta lukioon (yliopistokeskus MUC)	Yhteistyö jatkuu ja monipuolistuu. Tiedekasvatus läpäisee kaikki koulutusasteet. /varhaiskasvatus, perusopetus, lukion kehittämistiimi	Toiminnan määrä	Tiedekasvatussuunnitelmaa tehty perusopetukseen ja toteuttaminen etenee vaiheittain.

Koulunuorisotyön kehittäminen Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamkin kanssa.	Koulunuorisotyön sisällön ja laadun kehittäminen. /perusopetuksen ja nuorisopalveluiden koulunuorisotyöntekijät ja esimiehet	Koulunuorisotyön osallistuminen kehittämisverkostoon	Perusopetuksen koulunuorisotyö on osallistunut kehittämiskokoukseen.
---	--	--	--

Tuetaan opiskelijoiden alueelle ja alueen yrityksiin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Harjoittelumahdollisuudet TET-harjoitteluista alkaen.	Myönteiset työelämäkokemukset. /rehtorit	Toteutuu/ei toteudu	TET-harjoittelut ovat toteutuneet.
Harjoittelupaikkojen tarjoaminen.	Koulutetun työvoiman riittävyys. /varhaiskasvatuksen esimiehet, rehtorit	Harjoittelujen määrä	Määrä raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä. Perusopetuksessa 25 harjoittelijaa kevätlukukauden aikana.

Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Koulujen vetovoimaisuuden ja kouluun kiinnittymisen lisääminen.	Laadukas oppimisympäristö /opetusjohtaja, rehtorit	Pitää koulunkäynnistä, %-osuus kasvaa (kouluterveyskysely)	%-osuus laskenut vuodesta 2021 vuoteen 2023 perusopetuksessa ja lukiossa, ammatillisessa koulutuksessa kasvanut 2023: 4.-5. lk 72,1%, 8.-9.lk 48,2%, lukio 54,2%, ammatillinen 83,7%
Luodaan hyvinvointialueen kanssa uudistuneen lainsäädännön mukaiset selkeät ja toimivat monialaiset opiskelualueen rakenteet ja toimintakulttuuri, mm. ohjausryhmät ja koulutuksen järjestäjäkohtaisten opiskelualue-suunnitelmien laatiminen.	Kuntakohtainen monialainen ohjausryhmä ja hyvinvointialuekohtainen opiskelualueen yhteistyöryhmä toiminnassa ja monialaisten toimintamallien kehittäminen aktiivista. /esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus yhdessä muiden toisen asteen oppilaitosten ja hyvinvointialueen kanssa, ml. Lasten ja nuorten Etelä-Savo -hanke	Ohjausryhmät kokoontuvat säännöllisesti ja niihin osallistutaan aktiivisesti Opiskelualue-suunnitelmat laadittu	Alueellinen opiskelualueen ohjausryhmä sekä Mikkelin opiskelualueen ohjausryhmä kokoontuvat säännöllisesti ja edustus sovittu. Mikkelin kaupungin oma opiskelualue-suunnitelma hyväksytty kesäkuussa 2024 (Hyvinvointialueen alueellinen opiskelualue-suunnitelma valmistunut vuonna 2023)
KOPPA-kohtaamispaikassa säännöllisesti kaupungin, hyvinvointialueen, järjestöjen ja ev.lut. srk:n järjestämää toimintaa, jota kehitetään yhdessä perheiden kanssa. Aktiivinen osallistuminen hyvinvointialueen koordinoimaan perhekeskuskehittämiseen.	Perhekeskustoimintamallia ja -verkostoa kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. /varhaiskasvatus, perusopetus	Toteutunut hyvin/ toteutunut osittain/ ei toteutunut	Toteutunut.
Lapsiystävällinen kunta -malli	Lasten huomioiminen päätöksenteossa ja kunnan toiminnassa toteutuu suunnitellusti. /sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue ja asuminen ja toimintaympäristön palvelualue /varhaiskasvatus, perusopetus	Liittyminen toteutui/ei toteutunut	Asian valmistelu on kesken.

Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja –tarjonta sekä edistetään esteettömän ja turvallisen arkiympäristön rakentamista.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Palveluverkkosuunnittelu	Kaikille lapsille motivoiva ja turvallinen varhaiskasvatus ja koulu myös tuen tarpeet huomioiden. /varhaiskasvatus, opetusjohtaja, esimiehet, sivistysjohtaja	Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu.

Kehitetään kestävästi monimuotoista, virikkeellistä luonto- ja lähiympäristöä ja hyödynnetään niiden sekä maaseutualueiden hyvinvointivaikutukset.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Luonto- ja/tai retkipäivät lähiympäristössä osa päiväkotien ja koulujen toimintaa	Kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä ja peruskouluissa suunnitellut luonto- ja/tai retkipäiviin/päiväkodin johtajat, rehtorit	Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

Hyödynnetään toiminnassa läpileikkaavasti kulttuuri, taide, luovat keinot ja liikunta sekä alueen rikas historia ja kulttuuriperintö.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Kulttuurikameli	Kulttuuriin tutustumista varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. /päiväkotien johtajat yhteistyössä kulttuuripalveluiden kanssa	Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu.
Kulttuuripolku	Kulttuuripolku mahdollistaa kulttuuritarjonnan kaikille vuosiluokille perusopetuksessa. /rehtorit yhteistyössä kulttuuripalvelujen kanssa	Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu.
Liikkuva lapsi -toiminta	Lasten liikkuminen arjessa lisääntyy. /varhaiskasvatus ja liikuntapalvelut	Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu.
Liikkuva koulu -toiminta	Liikuntakasvatus, oma tapa harrastaa liikuntaa, kokeilukulttuuri, mahdollisuuksia ja puitteita. /rehtorit yhteistyössä Liikkuva koulu -tiimin ja liikuntapalvelujen kanssa	Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu. Järjestetty mm. toiminnallisen oppimisen koulutuksia yläkoulujen henkilöstölle lukuvuonna 2023-2024
Liikkuva nuori -toiminta	Liikunnanharrastaminen lisääntyy uusina mahdollisuuksina ja puitteina luomalla. /lukio ja liikuntapalvelut	Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu osittain mm. urheilukilpailutoiminnassa.

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tunnistetaan ja hyödynnetään väestön moninaisuus rikkautena, voimavarana ja elinvoiman lähteenä, osana mikkeliläisyyttä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Lähikouluperiaatteen vahvistaminen.	Tukitoimet lähikouluun. /opetusjohtaja, rehtorit	Toteutuvat/eivät toteudu	Toteutuu osittain.

Mahdollistetaan vapaaehtois- ja asukasaktiivitoiminta, vertaistuki, omaehtoinen toiminta sekä kokemusasiantuntijuus yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Lasten parlamentti ja Nuorisovaltuusto	Toiminta koetaan kiinnostavana ja mahdollistetaan vaikuttaminen. /rehtorit	Toimielimet toimivat	Lasten parlamentti ja Nuorisovaltuusto toimivat.
Neuvottelukunnat	Toiminta koetaan kiinnostavana ja mahdollistetaan vaikuttaminen. /rehtorit	Neuvottelukunnat toiminnassa perusopetuksen kouluissa ja lukiossa	Kaikilla peruskouluilla toimivat neuvottelukunnat. Lukion neuvottelukunta toimii.

Edistetään ryhmiin ja yhteisöihin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Tunne- ja vuorovaikutuskasvatus (ns. TuVu-toiminta)	Tuvu-toiminnan vakiinnuttaminen. /varhaiskasvatuksen esimiehet, perusopetuksen ja lukion rehtorit	Joka yksikössä suunnitelma lukuvuosisuunnitelmassa	Perusopetuksessa tuvu-suunnitelmat ovat lukuvuosisuunnitelmissa, joita vuosittain arvioidaan.
Ryhmäytyminen (kohderyhmä uudet opiskelijat)	Ryhmäytymistoiminnan suunnitelmallinen toteuttaminen. /lukion apulaisrehtori ja ryhmänohjaajat yhteistyössä opiskeluhoitopalvelujen ja koulunuorisotyön kanssa	Toimintasuunnitelma lukuvuosittain	(toteutetaan uusille opiskelijoille lukuvuoden alussa)
KOPPA-kohtaamispaikassa kävijöiden toiveiden kartoitus	Perheiden KOPPA-kohtaamispaikan kehittäminen perheiden tarpeita kuullen. /varhaiskasvatus	Kartoitus tehty ja tulokset käytettävissä kehittämiseen	Toteutunut.

7.4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta

Johdon analyysi

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan toimintatuottojen arvioidaan heinäkuun seurannan perusteella jäävän noin 550 000 euroa muutettua talousarviota heikommaksi. Asiakasmaksutuotot ovat alittumassa kaupunginorkesterin, liikuntapalvelujen ja kansalaisopiston osalta. Kaupunginorkesterin tulo-odotus on haasteellinen, koska kuluvana vuotena ei ole viimevuotisen kaltaisia isoja produktioita, jotka toisivat paljon tuloja. Liikuntapalveluissa uimahallien asiakasmäärä ja kansalaisopiston kurssilaismäärä ei ole edelleenkään palautunut koronaa edeltävälle tasolle. Myös liikuntapalvelujen vuokratulojen arvioidaan alittuvan (mm. harjoitusjäähalli käyttökierroksella toistaiseksi – tuki- ja kattorakenteiden korjaus). Vielä maaliskuun seurannassa tukia ja avustuksia arvioitiin kertyvän talousarviota enemmän, mutta uusia hankehakua ei ole avautunut haettavaksi edellisten vuosien tapaan.

Toimintakulujen arvioidaan ylittyvän noin 112 000 euroa verrattuna muutettuun talousarvioon. Kirjastopalvelujen henkilöstökulujen kirjaamisessa on tapahtunut virhe: palkkaliitteen henkilöstökulu (kahden henkilön osalta) ei ole siirtynyt täysimääräisenä talousarvioon. Museopalvelujen ja kansalaisopiston avustusten arvioidaan ylittyvän.

Heinäkuun seurannan perusteella lautakunnan toimintakatteen arvioidaan heikkenevän noin 660 000 euroa muutettuun talousarvioon verrattuna. Tulosaluejohtajia kehoitetaan noudattamaan tiukkaa menokuria ja tekevän toimenpiteitä tulotavoitteen saavuttamiseksi. Tulotavoite on haasteellinen. Uusi toimintakausi on käynnistynyt 1.8.2024 ja tulokertymän ennuste tarkentuu syksyn aikana. Todennäköistä tulojen määrärahamuutosta haetaan lokakuun seurannan yhteydessä.

Strategiakortit

Tavoitteena on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja harrastuneisuutta, kehittää toimintaympäristöjä ja sähköisten palvelujen käyttöä sekä tehostaa kumppanuussuhteita yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Lautakunta vastaa kansalaisopiston, yleisten kulttuuripalvelujen, liikuntapalvelujen, nuorisopalvelujen, kirjastopalvelujen, museopalvelujen ja orkesteripalvelujen tuottamisesta.

Palvelusuunnitelma

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alaiset tulosalueet järjestävät asukkaiden hyvinvointia edistäviä ja syrjäytymistä ehkäiseviä palveluita. Ne tuottavat monipuolista ja laadukasta vapaan sivistystyön sekä kulttuuri- ja liikuntatarjontaa, mikä mahdollistaa kuntalaisille sekä ohjattuja että omaehtoisia palveluja. Palveluissa pyritään huomioimaan erilaiset kohderyhmät sekä kehittämään markkinointia ja käyttäjälähtöisiä palveluita. Toimintaa kehitetään yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa muun muassa monilla kehittämishankkeilla, jossa kaupunki on kumppanina mukana. Eloisan kanssa ollaan tiiviissä kehittämissyhteistyössä hyvinvointia ja terveyttä edistävien yhteistyömallien suunnittelussa.

Lautakunnan palvelut ovat pääasiallisesti lähipalveluita. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan kaupunginvaltuuston päättämät talouden tasapainotusohjelmat.

Avustuksilla ja monipuolisilla yhteistyösopimuksilla ylläpidetään ja kehitetään palvelutarjoomaa ja luodaan kolmannen sektorin toimijoille mahdollisuuksia kokeilla uudentyyppisten palveluiden tuottamista. Kaupungin eri toimijoiden kesken tehdään monipuolista yhteistyötä. Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alaisten toimintojen merkitys on korostunut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Lautakunnan alaiset tulosalueet vaikuttavat myönteisesti myös Mikkelin maineokuvaan viihtyisänä asuin- ja kulttuurikaupunkina.

Mikkelin kansalaisopiston koulutustehtävä perustuu paikallisesti ja alueellisesti muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, syrjäytymisen ehkäisyyn ja seniorikansalaisten keskimääräistä suurempaan määrään. Opisto toimii sivistystehtävänä ohella merkittävänä hyvinvoinnin, elinvoiman ja osallisuuden lisääjänä ja edistäjänä alueella. Vammaisneuvosto, vanhusneuvosto ja alueellinen toiminta ovat tärkeitä väyliä osallisuuden turvaamiseksi sekä eri ryhmien näkökulmien huomioon ottamiseksi päätöksenteossa. Kansalaisopiston ja osallisuuden tulosalue vastaa myös kaupungin osallisuuden kehittämisestä. Yhdessä osallistuen -ryhmähanke Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun kanssa kehittää kaupunkilaisten kanssa yhteistyössä osallisuuden ja etsivän hyvinvointityön mahdollisuuksia.

Kirjastopalveluja tarjotaan ja kehitetään kiinteissä toimipaikoissa, hakeutuvana palveluna ja verkkopalveluina. Toiminnan tavoitteissa korostuu erilaisten lukutaitojen edistäminen sekä demokratiaa, aktiivista kansalaisuutta ja hyvinvointia edistävän toiminnan mahdollistaminen. Haasteena on lakisääteisten kirjastopalveluiden saavutettavuus, koska kirjastoverkko on harva Mikkelin alueen laajuuteen nähden. Palveluiden saavutettavuutta on parannettu teknisillä ratkaisuilla niin, että kaikissa lähikirjastoissa on omatoimikäytön mahdollistava tekniikka ja Rantakeitaalla varaustennoutoautomaatti. Kirjastojen tapahtumatarjontaa toteutetaan monipuolisessa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kirjastopolku pyritään toteuttamaan nykytasoisena, ellei kirjastoverkkoon tule lisää supistuksia. Asiointipisteen sijoittaminen pääkirjastolle pienensi kirjaston asiakastiloja ja aiheuttaa toimintojen uudelleen sijoittelua.

Museopalvelujen keskeisiä tavoitteita ovat kulttuuriperinnön tallentaminen, säilyttäminen ja esitleminen sekä kulttuuriperinnön arvostuksen lisääminen. Lisäksi tavoitteena on tulosalueen peruspalveluiden turvaaminen museolain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla huomioiden erityisesti lapset ja nuoret, ikääntyneet ja erityisryhmät. Mikkelin taidemuseo toimii alueellisena vastuumuseona taidemuseotehtävän osalta Etelä-Savon alueella. Tavoitteena on kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin edistäminen alueella. Sodan ja rauhan keskus Muisti aloitti toimintansa Päämajatalossa 4.6.2021. Muisti ja Päämajamuseo toimivat yhteistyössä asiakaspalvelun ja näyttelyiden osalta. Museoiden uusi kokoelmahallintajärjestelmä on otettu käyttöön vuoden 2023 alussa.

Yleisten kulttuuripalveluiden tehtävänä on mm. edistää kulttuurin ja taiteen saatavuutta, käyttöä ja harrastamista sekä luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle. Toiminnallaan kulttuuripalvelut edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa. Kulttuuripalveluiden toiminnan painopisteinä ovat lasten ja nuorten sekä ikäihmisten kulttuuripalvelut sekä erilainen tapahtumatoiminta. Hyvät ja toimivat poikkialhannolliset yhteistyöprojektit, kuten Kulttuurikameli ja Kulttuuripolku sekä ikäihmisten kulttuuripalvelut hyvinvointialueen suuntaan jatkuvat. Suurimpien tapahtumien, kuten Hulivilikarnevaalin sekä Museoiden Yön, järjestämistä jatketaan.

Kaupunginorkesteri tuottaa taide-elämyksiä ja osallistuu kaupungin monipuolisen kulttuuritarjonnan ylläpitämiseen. Sen tehtävänä on taidemusiikkitradition vaaliminen ja kehittäminen sekä yleisötyö kaikenikäisen kuulijakunnan parissa. Orkesteri on asukkaiden hyvinvoinnin kehittymistä mahdollistava helposti saavutettava kulttuuritoimija. Orkesteri näyttäytyy merkittävänä tekijänä kaupungin mainekuvan kehittämisessä. Orkesteri tekee yhteistyötä paikallisten ja alueellisten musiikkitoimijoiden kanssa, erityisesti Saimaa Sinfonietta -orkesteriyhteistyötä Lappeenrannan kaupunginorkesterin kanssa. Orkesterin ja Mikaeli Oy tiivistävät ja tehostavat toimintojaan ja koittavat näin parantaa toimintakatetta.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Tehtävät toteutetaan yhteistyössä eri toimialojen kanssa. Liikuntapalveluiden toiminnan painopisteitä ovat Liikkuva Mikkelä 2030 -ohjelman mukaisesti lasten ja nuorten liikunta, terveysliikunta, luontoliikunta sekä tapahtumien ja kilpailujen tukeminen.

Nuorisotyö on kasvatuksellinen prosessi, jonka tehtävänä on tukea nuorta yksilönä ja lähiympäristönsä ja maailman jäsenenä. Nuorisopalvelut ovat lähipalveluita, joita on saatavilla sekä kaupunki- että haja-asutusalueella. Vuonna 2024 alueellisen nuorisotyön toimipisteitä on viisi: Kattilansillan/Saimaanportin nuorisotila, Ristiinan ja Haukivuooren nuorisotilat, nuorisotila Starlight keskustassa sekä Rantakylän nuorisotalo. Palvelusuunnitelman mukaisesti nuorisotilat toimivat koulujen yhteydessä tai välittömässä läheisyydessä. Saimaanportin yhtenäiskoulun yhteyteen valmistuva nuorisotila korvaa Kattilansillan nuorisotilan; toimivaa yhteistyömallia rakennetaan yhdessä koulun ja Xamkin yhteisöpedagogikoulutuksen kanssa. Sisä- ja ulkoliikuntamahdollisuuksien turvaaminen nuorisotilojen yhteydessä on tärkeää. Digitaalisia toimintaympäristöjä ja -menetelmiä kehitetään fyysisten kohtaamispaikkojen rinnalle. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyö vakiintuu osaksi nuorisotyön palvelujärjestelmää. Vuonna 2024 viidellä koululla työskentelee päätoiminen koulunuorisotyöntekijä osana joko nuorisopalvelujen tai perusopetuksen henkilöstöä. Lisäksi alueellisen nuorisotyön työpanosta kohdennetaan koulussa tehtävään nuorisotyöhön. Etsivä nuorisotyö, joka toimii osana Ohjaamo-tiimiä, on pääosin kohdennettua nuorisotyötä ja sitä toteutetaan moniammatillisesti ja monipuolisia verkostoja hyödyntäen. Nuorten ehkäisevä päihdetyö on osa nuorisopalvelujen kokonaisuutta. Nuorten osallisuutta vahvistetaan muun muassa nuorisovaltuustotyön ja lasten parlamentin kautta. Nuoria kannustetaan toteuttamaan omia hankkeitaan YoungMikkeli-perintörahojen turvin. Otetaan käyttöön Kyllin hyvän nuorisotyön arviointipaketti, joka koostuu toimintaan osallistuville nuorille suunnatusta kyselystä, nuorisotyön perussuunnitelma NUPSista, laatukriteeristöä ja määrällisestä tiedosta. Nuoria osallistetaan palvelujen suunnitteluun ja arviointiin.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Liikuntapaikkarakentamisessa on alkuvuoden 2024 aikana mm. uusittu Siekilän frisbeegolfradan siltoja sekä rakennettu yhteistyössä aluejohtokunnan ja Anttolan Urheilijoiden kanssa, osin osallistavan budjetoinnin avulla, Anttolaan noin 370 m pitkä pyörärata. Syksyn aikana valmistuu Rantakylään uusi maksuton ulkokuntosali ja Viihdeumala Rantakeitaaseen uusitaan allashissi, jolla liikuntarajoitteisten on helpompi ja turvallisempi siirtyä altaaseen. Retkeilyreiteillä on mm. uusittu tulipaikkoja

ja Hiidenkierroksen retkeilyreitit opastusta on parannettu, Pitkäjärven jäälle toteutettiin hiihtoladun viereen retkiluistelureitti, joka sai suuren suosion. Kaihulla aloitettiin rantavalvonta. Latupirtille vievä hiihtoreitti jouduttiin sulkemaan ja uusi reittilinjaus on selvittyssä. Harjoitusjäähalli joutui käyttökieltoon heinäkuussa, mikä tulee vaikuttamaan negatiivisesti erityisesti lasten ja nuorten harrastamiseen jääurheilussa seuraavan vuoden ajan. Tulevalle talvelle pyritään aukaisemaan Urpolan ja Hänskin tekojäät normaalia aikaisemmin ja sitä kautta korvaamaan menetettyä sisäjää. Ohjaustoiminta, elintapaohjaus ja seurayhteistyö sekä asukkaiden kuuleminen erilaisin kyselyin on toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Museopalveluissa on toteutettu kolme vaihtuvaa näyttelyä, joista kaksi taidemuseossa ja yksi Suur-Savon museossa. Lisäksi 18.6.2024 avautui Päämajamuseossa Mannerheim ylipääällikkönä -näyttely, joka on toteutettu yhteistyössä Sodan ja rauhan keskus Muistin kanssa. Lokakuussa avautuu taidemuseossa kolmas vaihtuva näyttely Tiitiäisen aika. Vaihtuvien näyttelyiden lisäksi yleisölle on ollut avoinna viisi pysyvää näyttelyä. Museokohteissa on ollut heinäkuun loppuun mennessä 34 269 kävijää.

Kirjastopalveluiden toiminta on toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Eläköitymiset ja niitä edeltävät vuosilomat ovat aiheuttaneet haastetta toiminnan järjestämiselle. Alkuvuonna juhlittiin 160 vuotta täyttävää kirjastoa. Kirjaston historiaa tuotiin esiin monin tavoin pitkin kevättä, myös verkossa. Pääkirjastolle koottiin valokuvanäyttely. Juhlaviikon perjantaina 12.4. järjestettiin kakkukahvitus kaikissa toimipisteissä. Pääkirjastolla olivat samana päivänä kirjailijavieraina Kristiina Vuori ja Ann-Christin Antell. Tilaisuudessa julkistettiin myös 160 sanaa kirjastosta -kilpailu. Eri-ikäisille ja eri kohderyhmille suunnattu tapahtumatarjonta oli monipuolista koko kevään ajan. Tammi-heinäkuussa kirjastoista otettiin yhteensä 436 289 lainaa, joka on 24 222 lainaa enemmän kuin viime vuonna.

Yleisten kulttuuripalveluiden alkuvuosi on sujunut suunnitelmien mukaisesti. Ikäihmisten kulttuurivierailuja on viety palvelutaloihin ja päiväkeskuksiin määrärahojen puitteissa. Kulttuurikasvatussuunnitelmat varhaiskasvatukseen sekä perusopetukseen ovat toteutuneet. Kesätoimintojen osalta Hulivilikarnevaalit vietettiin monipuolisen ohjelman ja runsaslukuisen kävijäjoukon parissa. Puistokonsertti-sarjassa kävijämäärät ovat olleet keskiarvoltaan tavanomaisia, samoin Pienten Puistikoiden osalta. Kulttuuri Itää -hanke starttasi maaliskuussa, kulttuuritoiminnan kehittämishankkeessa ovat mukana kaikki kunnan Etelä-Savon, Pohjois-Savon sekä Pohjois-Karjalan alueelta. Tulotavoite on ollut jo useamman vuoden ajan sen verran kova, että voidaan jo tässä kohtaa sanoa, ettei tavoitetta tulla saavuttamaan.

Kaupunginorkesterin alkuvuosi 2024 toteutettiin suunnitellusti. Konserttien kävijämäärä ja sitä kautta lipputulot eivät aivan vastanneet odotuksia. Tästä syystä myös tulotavoitteesta tullaan jäämään.

Kansalaisopiston kevätkausi eteni suunnitelman mukaisesti. Kurssitarjontaa on hieman supistettu. Kielten suunnittelijaopettajan rekrytointi järjestettiin. Luovuutta politiikkaan-kampanjaviikko toteutettiin 3.–9.2. yhteistyössä alueen muiden taiteen perusopetusta järjestävien oppilaitoksen kanssa. Opiston kevätinäyttelyt, konsertit ja tapahtumat keräsivät runsaasti yleisöä. Lake –22 hanke päättyi kesäkuussa. Yhdessä osallistuen-ryhmähanke yhteistyössä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun kanssa jatkoi aktiivista ja vaikuttavaa työtä osallisuuden edistämiseksi. Hankkeen myötä toteutettiin mm. osallisuuskyseily. Kumppanuuspöytäillalla 30.5. esiteltiin ja työskenneltiin Hyvän elämän ohjelman parissa. Vanhus- ja vammaisneuvoston toiminta on sujunut normaalista.

Nuorisopalveluiden alkuvuosi on toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Saimaanportin nuorisotila Usva on otettu käyttöön. Tämä mahdollistaa myös lähiliikuntapaikkojen hyödyntämisen nuorisotilatyössä entistä paremmin. Koulunuorisotyö on vakiintunut osaksi nuorisotyön palvelujärjestelmää. Nuorisovaltuusto on osallistunut strategiatyöskentelyyn ja nuoret ovat olleet eri tavoin mukana palvelujen suunnittelussa ja arvioinnissa. NUPS- prosessi (nuorisotyön perussuunnitelma) on käynnissä. YoungMikkeli- perintövaroja on hyödynnetty nuorten omiin hankkeisiin.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestäväan kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.07.2024
Seurataan liikuntapaikkojen käyttöä vuosittain vähintään 8 eri liikuntapaikalla mm. kävijälaskureilla ja myytyjen lippujen määrällä.	Reagoidaan liikuntapaikkojen käyttömäärien muutoksiin ja muutetaan toimintaa tarpeiden mukaiseksi / liikuntapalvelut	Toteutunut/ei toteutunut	Toteutunut

Edistetään kaupungin kehittämisalustojen vaikuttavuutta ja yrittäjyyden kasvua alustoilla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.07.2024
Kalevankankaan kehittämisalusta: myynnin ja markkinoinnin lisääminen liikuntapaikoille "prime time"-aikojen ulkopuolella, arkipäivisin klo 8-16.	Liikuntapaikkojen käytön lisääminen yhteistyössä Kalevankankaan myynti- ja markkinointiryhmän kanssa /liikuntapalvelut.	Käyttöaste ma-pe klo 8-16: jalkapallohalli kilpajäähalli harjoitusjäähalli	Käyttöaste (%) 2022/2023/2024 Jalkapallohalli: 21/33/39 Kilpajäähalli: 49/51/51 Harjoitusjäähalli: 41/43/41

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.07.2024
Mikkelin kaupungin verkkokaupan ja ajanvarausjärjestelmän mahdollisuuksien hyödyntäminen ja tunnetuksi tekeminen.	Ostamisen ja varaamisen helpottuminen käyttäjystävällisillä digipalveluilla /liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut (laitetaanko kaikki tulosalueet?)	Verkkokaupassa myytävien tuotteiden määrä	Liikuntapalvelut 18, yleiset kulttuuripalvelut 3
Lumme-kirjastojen kansalliseen e-kirjastoon liittymisen valmistelu Mikkelin kaupungin osalta. Valtakunnallisen e-kirjaston toiminta alkaa alkuvuodesta 2024. Vuoden 2023 kuluessa on selviteltävä liittymisen edellytykset ja sopimusprosessi vietävä läpi. Liittyminen edellyttää kuntakohtaisten sopimusten tekemistä.	Kansallisen e-kirjaston käyttöönotto /kirjastopalvelut	Toteutunut/ei toteutunut	Toteutunut
Orkesterin nuottimateriaalissa siirrytään digitaalisen materiaalin käyttöön mahdollisimman paljon. Vähentää paperin käyttöä ja nuottimateriaalien postittamista merkittävästi.	Jokaiselle muusikolle hankitaan iPad, joiden avulla digitaalisen nuottimateriaalin käsittely ja soittaminen onnistuu. /kaupunginorkesteri	Toteutunut/ei toteutunut	Ei toteutunut
Orkesteri pyrkii tuottamaan verkkosisältöä konserteista. Mahdollistaa kansainvälisen näkyvyyden ja uusien kohderyhmien saavuttamisen.	Säännölliset verkkokonsertit ja niistä jäävät tallenteet. /kaupunginorkesteri	Verkkokonserttien määrä ja tallenteiden hyödyntäminen sote-palveluissa.	Ei toteutunut
Sosiaalisen median kanavat ovat aktiivisesti käytössä.	Nuorten kohtaaminen myös verkossa toteutuu. /nuorisopalvelut	Toteutunut/ei toteutunut	Toteutunut - nuorten kohtaamista toteutetaan osittain myös sosiaalisen median kautta
Verkkokurssien hyödyntäminen henkilöstön koulutuksessa.	Henkilöstö suorittaa vähintään yhden verkkokoulutuksen vuosittain. /esimiehet	Suoritettu/ei suoritettu	Yleiset kulttuuripalvelut osittain suoritettu. Liikuntapalvelut osittain suoritettu. Nuorisopalvelut osittain suoritettu. Kirjastopalvelut: osittain.

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.07.2024
Mikkelin kaupunginorkesterin korkean tason säilyttäminen ja parantaminen sekä näkyvyyden kehittäminen, jotta saadaan houkutteltua huippumuusikoita orkesteriin vakituiseksi sekä vierailijoiksi. Ammattitaitoinen taiteellinen henkilöstö on edellytys orkesterin kehittymisen kannalta.	Orkesterin resurssien riittävyys ja muusikoiden palkkataso houkuttelevalla tasolla verrattuna muihin orkestereihin. /kaupunginorkesteri	Rekrytointien onnistuminen ja palkkatason kehitys.	Toteutunut
Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.07.2024
Opinnäytetöiden ja harjoitteluiden tekeminen Mikkelin kaupungille.	Toimintojen kehittäminen tutkimuksen avulla. /lautakunnan alaiset tulosalueet	Opinnäytetöiden ja harjoittelijoiden määrä	Liikuntapalvelut harjoittelijoita 1, yleiset kulttuuripalvelut harjoittelijoita 2 sekä Esedun opiskelijan näyttökokeen suoritus, museopalvelut harjoittelijoita 1, nuorisopalvelut harjoittelijoita 8. Kirjastopalvelut: harjoittelijoita 2.
Kaupunginorkesteri vahvistaa yhteistyötään Mikkelin musiikkiopiston kanssa. Pyritään kehittämään yhteistyötä myös XAMKin ja yliopistokeskuksen kanssa uusien toimintatapojen ja tutkimustiedon hyödyntämisen suhteen.	Uusia toimintamalleja oppilaitosten kanssa yhteistyössä. /kaupunginorkesteri	Yhteistyön ja toimintojen määrä	Ei toteutunut
Kulttuuripalveluiden yhteistyön tiivistäminen taiteen perusopetuksen yksiköiden kanssa.	Toistuvat yhteistapaamiset toimijoiden kesken, oppilaitosten osaamisen hyödyntäminen eri yhteyksissä / kulttuuripalvelut	Tapaamiset järjestetty / ei järjestetty, sisältöjen määrä	Toteutunut 8 kpl sisältöjä

Tuetaan opiskelijoiden alueelle ja alueen yrityksiin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.07.2024
Äxön Appro -messut	Erilaisten harrastusmahdollisuuksien ja harrastusten tarjainten esille tuominen. /yleiset kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut	Messut toteutunut/ei toteutunut	Ei toteutunut

Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.07.2024
Ikäihmisten elintapaohjauksen toteuttaminen ja edelleen kehittämisen yhteistyössä hyvinvointialueen sekä muiden toimijoiden kanssa.	Senioreiden yksilöllisen arjen sujuvuuden tukeminen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen. /liikuntapalvelut	Ikäihmisten elintapaohjaukseen osallistuneiden määrä yhteensä ja vuonna 2024.	Elintapaohjausprosessin aloittaneita asiakkaita 31.7.2024 mennessä: 90 Vuonna 2024 uusia asiakkaita aloittanut 10.
Mikkelin vauvaviikko. Osana kirjaston kehittämishanketta on koottu yhteistyöverkosto toteuttamaan Mikkelin vauvaviikkoa vuosittain. Yhteistyöverkostossa on laajasti kaupungin toimijoita, hyvinvointialueen yksiköitä, yhdistyksiä ja seurakunta.	Mikkelin vauvaviikon vakiinnuttaminen vuosittain toistuvaksi tapahtumaksi laajan yhteistyöverkoston voimin. /kirjastopalvelut, Koppa, kaupunginorkesteri, kulttuuripalvelut	Mikkelin vauvaviikko toteutetaan vuosittain syyskuussa. Tapahtumien määrä ja kävijämäärä.	23.-28.9.2024 pidettävän vauvaviikon valmistelu on toteutunut ja ohjelma julkaistu.
Kulttuurin hyvinvointivaikutusten hyödyntäminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.	Kulttuurin käyttö hyvinvointialueen toimintojen osana. Kulttuurin hyvinvointivaikutusten tunnistaminen ja hyödyntäminen laaja-alaisesti. /kaupunginorkesteri, kulttuuripalvelut	Kulttuuripalveluiden kävijämäärät ja yhteistyön määrä eri tahojen kanssa	Yleisten kulttuuripalveluiden kulttuurivierailut palvelutaloihin jne. 22kpl, 622 osallistujaa.
Etsivä nuorisotyö tavoittaa 15 – 28-vuotiaan nuoren, joka kaipaa tukea koulutukseen, työelämään tai elämänhallintaan liittyvissä asioissa.	Nuorisolain mukaiset ilmoitukset ja muut yhteydenotot otetaan käsittelyyn viiveettä. Nuorta tuetaan monialaisesti ja palveluohjaus on sujuvaa. /nuorisopalvelut	Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä.	Etsivän nuorisotyön kautta tavoitetut nuoret 141.

Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja –tarjonta sekä edistetään esteettömän ja turvallisen arkiympäristön rakentumista.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.07.2024
Tehdään matalan kynnyksen kulttuuritapahtumia ja –palveluita eri kohderyhmien saavutettavaksi.	Tarjotaan kaikille mahdollisuus monipuolisiin kulttuuripalveluihin. Kasvatetaan kulttuuritapahtumien osallistujamääriä (lähtötaso tp2021). /kaupunginorkesteri, yleiset kulttuuripalvelut, kirjastopalvelut, nuorisopalvelut, museot	Tapahtumien määrä ja kävijämäärä	Yleiset kulttuuripalvelut tapahtumien määrä 216 kpl (tp2021 281), kävijämäärä 18 511 (tp2021 27 177). Museoissa 34 269 kävijää. Kirjastopalvelut 92 tapahtumaa, 2 554 kävijää.
Tarjotaan soveltavan liikunnan ryhmiä ja uinnin opetusta.	Pyritään mahdollistamaan turvallisen ja esteettömän liikunnan harrastaminen /liikuntapalvelut	Soveltavan liikunnan ryhmien osallistujamäärä. Pohjoismaisen uimataitomääritelmän (sovellettu) mukaisen uimataidon omaavien 6-luokkalaisten määrä.	Soveltava liikunta: 851 osallistujaa. Uimataito lukuvuosi 2023-2024: 84,5 % (koko Suomi 55%)

Alueellisen nuorisotyön menetelmiä käytetään monipuolisesti	Alueellista nuorisotyötä tehdään suunnitellusti nuorisotiloissa, kouluissa ja oppilaitoksissa sekä jalkautuen. / nuorisopalvelut	Alueellisen nuorisotyön toimipisteiden määrä, kohdattujen nuorten määrä.	Toimipisteiden määrä 5, kohdattujen nuorten määrä 8585.
Hyvää elämää ikääntyneille - Mikkelin kaupungin ikäohjelma 2025 valmistuu	Ohjelmassa määritellään tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden väestön hyvinvoinnin tukemiseksi. /sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue /hyvinvointikoordinaattori	Ohjelma valmistuu/ohjelmaa toteutetaan ja seurataan	Ohjelma on valmistunut ja sitä toteutetaan.
Terve kunta –verkostoon liittyminen	Kiinnitytään kansalliseen verkostoon ja toteutetaan hyviä käytäntöjä hyvinvoinnin edistämiseksi. /hyvinvointikoordinaattori, sivistysjohtaja	Toteutuu/ei toteudu	On liitytty.
Hyvän mielen kunta -toimintamalli	Kaikessa toiminnassa tuetaan mielen hyvinvointia. / hyvinvointikoordinaattori	Toteutuu/ei toteudu	Ei toteutunut
Asiakastyytyväisyyskysely	Palveluiden laatu ja kehittäminen palautteen mukaisesti. /sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue	Toteutuu/ei toteudu	Liikuntapalvelut: 2 kyselyä, yleiset kulttuuripalvelut 2 kyselyä, kirjastopalvelut 1 kysely
Esteettömyyssuunnitelman toteutuminen	Esteetön ympäristö ja palvelut toteutuvat ohjelman mukaisesti. /vastuu asumisen ja toimintaympäristön palvelualueella /yhteistyössä vammaisneuvosto, sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue	Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu

Kehitetään kestävästi monimuotoista, virikkeellistä luonto- ja lähiympäristöä ja hyödynnetään niiden sekä maaseutualueiden hyvinvointivaikutukset.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.07.2024
Lähi- ja luontoliikuntapaikkojen ylläpitäminen, rakentaminen ja kunnostaminen	Edistetään liikkumista kaikissa ikäryhmissä mahdollistamalla liikkuminen luonnossa ja omassa lähiympäristössä /liikuntapalvelut	Ylläpidettyjen reittien kilometrimäärä. Maksuttomien liikuntapaikkojen määrä.	Ylläpidettyjä reittejä: 197 km sekä lisäksi jäälatuja noin 80 km. Laavut, kodat ja tulipaikat: 13 kpl. Täysin maksuttomia liikuntapaikkoja: 69 kpl. Maksuton käyttö varattujen vuorojen ulkopuolella: 20 kpl.
Yhdistetään kulttuurisältö luontoympäristöön	Vähintään yksi uusi kulttuuritapahtuma järjestetty luontoympäristössä / kulttuuripalvelu	Tapahtuma järjestetty / ei järjestetty	Ei järjestetty.
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisyhmän toimenpiteet vuosikellon mukaisesti	Luodaan edellytyksiä kävelyn ja pyöräilyn lisäämiselle eri keinoin verkostoyhteistyönä. /hyvinvointikoordinaattori /Käpyryhmä	Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu

Hyödynnetään toiminnassa läpileikkaavasti kulttuuri, taide, luovat keinot ja liikunta sekä alueen rikas historia ja kulttuuriperintö.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.07.2024
Aktiivinen arki -harrastemessut	Erialaisten harrastusmahdollisuuksien ja harrastusten tarjoajien esille tuominen. /yleiset kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut	Messut toteutunut/ei toteutunut	Toteutuu 31.8.2024
Kulttuurikahvila-toiminnan jatkaminen pääkirjastossa yhteistyössä järjestöjen, yhdistysten ja eri toimijoiden kanssa.	Kulttuurikahvila-toiminnan vaikiinnuttaminen Kulttuurin unelmavuosi -hankkeen jälkeen. /kirjastopalvelut	Kulttuurikahvila-tapahtumien toteutuminen	Toteutunut.
Matalan kynnyksen kulttuuritapahtumien järjestäminen, kuten Museoiden yö.	Kulttuuri- ja museotarjonnan ympärivuotisuus (myös kesäajan ulkopuolella) kaikenikäisille. Tavoite 10 000 käyntiä kohteissa. /museot, kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut	Kävijämäärä, positiivinen asiakaspalaute	Museoiden yö toteutetaan 25.10.
Kulttuuriohjelman valmistuminen	Mikkelin kaupungin kulttuuriohjelma valmistuu vahvasti toimijakenttää kuullen. /kulttuuripalvelut, museot, kansalaisopisto, kirjasto, kaupunginorkesteri	Kulttuuriohjelma valmis / ei valmis	Ei valmis.
Kulttuuritoimijoiden hyödyntäminen kaupungin tilaisuuksissa. Kaupungissa vierailevia yhteistyökumppaneita pyritään viemään kulttuurin äärelle vierailun aikana.	Kulttuurimyönteisen Mikkelin mielikuvan vahvistaminen. /lautakunnan alaiset toimijat	Tapahtuma- ja kävijämäärät	Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.
Nuorisotapahtumien järjestäminen	Yhteisöllisyyden lisääminen, elämysten ja kokemusten tarjoaminen nuorille. /nuorisopalvelut	Tapahtuma- ja kävijämäärät	Leffayö 150 osallistujaa

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tunnistetaan ja hyödynnetään väestön moninaisuus rikkautena, voimavarana ja elinvoiman lähteenä, osana mikkeliiläisyyttä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.07.2024
Kotouttamisen kokonaisvastuun hallittu siirtyminen kaupungille: Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueella kotouttamiseen liittyvät sivistyspalvelut.	Toimiva toimintarakenne. /yhteistyö kotouttamispalveluiden kanssa	Toteutuu/ei toteudu	Varhaiskasvatus ja opetus – toimintarakenne toimii - yhteistyötä työllisyyspalvelujen kanssa lisättävä.

Mahdollistetaan vapaaehtois- ja asukasaktiivitoiminta, vertaistuki, omaehtoinen toiminta sekä kokemusasiantuntijuus yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.07.2024
Vertaisohjaajien ja vapaaehtoisten toiminnan mahdollistaminen ja mukaan saaminen sekä vapaaehtoisten kouluttaminen.	Vapaaehtois- ja vertaisohjaaja-toiminnan ylläpitäminen ja kasvattaminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. /liikuntapalvelut	Vertaisohjaajien ja vapaaehtoisten määrä.	Toiminnassa mukana olevia vapaaehtoisia 30. Lisäksi koulutettu vuonna 2024 yhteensä 37 uutta vapaaehtoista.
Seurafoorumien järjestäminen vähintään 2 kertaa vuodessa yhteistyössä Etelä-Savon Liikunta ry:n kanssa.	Urheiluseurojen kanssa tehtävä monipuolinen yhteistyö Mikkelin liikuntatoiminnan kehittämiseksi. /liikuntapalvelut	Toteutunut/ei toteutunut	Osittain toteutunut (1 kerta)
Mieli-ikä-runopiiri on ikääntyville suunnattu mielen hyvinvointia tukeva toimintamuoto, jossa kirjallisuuteen yhdistetään sosiaalinen kanssakäyminen ja tunnetaitojen vahvistaminen. Kirjasto järjestää yhteistyössä yhdistysten ja vapaaehtoisten kanssa Mieli-ikä-runopiirikonseptin mukaisia runopii-rejä kirjaston tiloissa.	Mieli-ikä-runopiiri toiminnan vakiinnuttaminen /kirjastopalvelut	Mieli-ikä-runopiirien järjestäminen toteutunut	Ei toteutunut.
Osallisuussuunnitelman toteuttaminen.	Toteutetaan osallisuussuunnitelman tavoitteita. /kansalaisopiston ja osallisuuden tulosalue ja soveltuvin osin kaikki yksiköt	Osallisuussuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen	Kumppanuuspöytäilta 30.5.

Edistetään ryhmiin ja yhteisöihin kiinnittymistä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.07.2024
Kaikille avoimien ja maksuttomien senioriliikuntavuorojen järjestäminen eri puolilla Mikeliä, yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Kaikille senioreille ohjatun liikunnan ja sitä kautta sosiaalisten kontaktien mahdollistaminen. /liikuntapalvelut	Eri pisteiden/alueiden määrä, joissa avoimia senioriliikuntavuoroja on järjestetty.	5 pistettä: Saimaa Stadiumi, Haukivuori, Anttola, Ristiina, Urheilupuisto (kesä)
Tarjotaan kerho- ja harrastustoimintaa jokaisella perusopetuksen koululla	Mahdollistetaan oma juttu jokaiselle koululaiselle. /kerhotoiminnan ohjausryhmä	Kerhojen määrä/ Kerho jokaisella koululla	”Oma juttu”-harrastamistoimintaa jokaisessa peruskoulussa tarjolla.

Tuetaan tapahtumakaupunki Mikkelin kehittämistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.07.2024
Avustuksien myöntäminen tapahtumien järjestelykuluihin	Kolmannen sektorien toimijoiden järjestämien tapahtumien tukeminen. /liikuntapalvelut, nuorisopalvelut jne.	Myönnettyjen avustusten määrä	Liikuntapalvelut: 15 tapahtumaa, 16 680 euroa. Yleiset kulttuuripalvelut 25 800 euroa (kohdeavustukset).
Laadukkaat tapahtumat ja näyttelyt	Järjestetään neljä vaihtuvaa näyttelyä eri museokohteissa, tavoite 38 500 kävijää. /museot	Kävijämäärä	Museoissa 34 269 kävijää.
Monipuolisen kulttuuritarjonnan ylläpitäminen kaupungissa	Riittävät resurssit kulttuuritoimijoille, jotta tapahtumia voidaan järjestää. /lautakunnan alaiset toimijat	Tapahtumien määrä ja kävijämäärä	Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Lisätään osallistuvan budjetoinnin käyttöä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.07.2024
Osallistuvan budjetoinnin käyttö	Käytön lisääminen. /kansalaisopiston ja osallisuuden tulosalue	Käyttö kohteina ja euroina	Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.
YoungMikkeli-perintörahasen käyttö nuorilähtöisesti	Nuoret suunnittelevat omia hankkeitaan ja hakevat niiden toteutukseen YoungMikkeli-perintörahoitusta. /nuorisopalvelut	Käyttö kohteina ja euroina	Kohteita 3, 6070 euroa

Edistetään yhteisöllistä asumista.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.07.2024
Ikääntyneiden monimuotoista asumista (yhteisöllinen asuminen, soluasuminen) kehitetään edelleen.	Ikääntyneiden turvallisuuden tunne ja sujuva arki paranevat yhteisöllisyyttä kehittämällä. /vanhusneuvosto yhteistyössä kaupungin ja hyvinvointialueen toimijoiden kanssa	Yhteisöllisen asumisen yksiköiden määrä lisääntyä	Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

7.5. Kaupunkikehityslautakunta

Johdon analyysi

Yhteiskunnassa, rakentamisen arvoketjussa ja yksilötaloudessa koetaan edelleen epävakautta. Ukrainan sota ei ole päättynyt, korko- ja inflaatiokehitys ovat olleet haastavia, rakennusala on kohdannut useita konkurssseja, eikä työttömyys ole oleellisesti laskenut.

Asuntorakentaminen on ollut pysähdyksissä viimeisen pari vuoden ajan. Mikkeliissä kerrostalokohteita ei käynnistynyt vuoden 2023 aikana, ja kuluvan vuoden aikana on käynnistynyt kaupungin omistaman Mikalo vuokratiloyhtiön toimesta yksi hanke. Yleisesti asuntolainoissa käytetty euribor on kesän lopussa lähtenyt laskuun. Uusimmat luvut myönnettyistä asuntolainoista, kuluttajien asunnonostoaikeista ja työttömyydestä (6/2024 8,2 prosenttia) ovat edelleen latteita. Suomalaisten ostovoiman odotetaan kohentuvan, jos inflaatio pysyy alhaisissa luvuissa ja EKP laskee ohjaukorkoa. Alalla asuntokaupan odotetaan kääntyvän nousuun korkojen laskun käynnistyessä ja laskun vakiintuessa. Asuntokaupan määrän kasvu on edellytyksenä sille, että kaupan olevien asuntojen määrä lähtee supistumaan, asuntojen pitkään laskenut hintakehitys tasaantuu, uudisrakennus lähtee elpymään ja samalla kaupungin luovuttamien tonttien määrä rakennuslupineen kehittyä aikaisempaa myönteisemmin.

Investoinnit ja odotukset investointeihin painottuvat energiatuotantoon ja sähköintensiiviseen palvelutuotantoon. Energiantuotannon investointien painottuminen aurinkovoimaloiden rakentamiseen on valtakunnallinen ilmiö. Suomessa on teollisen mittakaavan aurinkovoimalahankkeita käynnissä n. 200 kappaletta. Mikkeli on löytänyt aurinkovoimalainvestointihankkeita, joille on tonttien vuokrauksia ja varauksia olemassa useampia. Samalla energiantensiivisiä mm. datacenterereitä ja sähkövarastoja on työn alla. Kehitys akuissa ja vedyssä on nyt nopeaa, mikä näkyy myönteisesti lähivuosina tonttien luovutuksina ja investointeina.

Kaupungilla on käynnissä merkittäviä elinvoimaa edistäviä maan kehittämis- ja jalostushankkeita, kuten satamalahden alue (Veturitalit, vanha putsari), Ecosairila ja teollisuuden laaja-alaisia korttelikonaisuuksia.

Käyttötalouden ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisena. Käyttötalouden menokohtia tarkastelemalla voidaan menojen ylityspainetta hakea talouden sisältä. Vastaavasti ennusteessa on epätarkkuustekijöitä mm. vuoden lopun säällä on suuri vaikutus energian määrän kulutukseen ja kustannusten muodostumiseen, mikä esimerkkinä haastaa käyttötalouden ennustettavuutta.

Toisen talousjakson (1-7/2024) ja talouden ennustamisen varovaisuusperiaatteen mukaisesti käyttötalouden (toimintakate) ja investointien osalta palvelualueen johto ennustaa talousarvion toteutuvan sen mukaisena.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön avulla kaupungin toiminta uudistetaan kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Valmistaudutaan muuttuvaan rakennuslainsäädäntöön (rakentamisen laki ja kaupungin uudistettu rakennusjärjestys).	Henkilöstö osallistuu lainsäädäntökoulutuksiin. Rakennusjärjestyksen uudistus saatetaan päätösprosessiin niin, että sen käyttöönotto tapahtuu 1.1.2025. (Rakennusvalvonta)	1 kurssi / viranhaltija	Viranhaltijoista osallistunut ulkop. kursseille 55 % sekä sisäiset koulutukset 100 % osallistuttu.
Maatalousyrittäjien vuosilomat järjestetään palveluhenkisesti tasaisesti lomavuoden aikana	Vuosilomapäivät toteutuvat MELAn ohjeistuksen mukaisena kaikilla alueilla ja ajoittuvat palvelun saatavuuden ja tuotannon tukemiseksi tasaisesti molemmilla vuosipuoliskoilla. (Lomituspalvelut)	26 vuosilomapäivää / yrittäjä / vuosi	14 vuosilomapäivää / yrittäjä / heinäkuu

Huomioidaan Mikkelin hiilineutraalisuustavoite kestävässä rakentamis-, maankäyttö-, liikenne- ja energiaratkaisuissa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Huomioidaan hiilineutraalisuustavoite hankinnoissa, joko vähimmäisvaatimuksena tai laatupesteyttävänä tekijänä hankinnan luonteesta riippuen.	Hiilineutraalisuustavoitteen huomioiminen kuvataan tarjouspyynnössä. (Palvelualue, Hankintapalvelut)	Kilpailutusten määrä, joissa hiilineutraalisuustavoite on hankinnassa huomioitava tekijä.	Huomioitu esim sähkön hankinnan kilpailutuksen valmistelussa.
Hyödynnetään uusiutuvaa energiaa.	Rakennettavat uudet uusiutuvan energian käyttökohteet kiinteistöissä ja niiden teho. (Talonrakennuspalvelut) Hiilineutraalisuustavoitteen huomioiminen kuvataan tarjouspyynnössä. (Palvelualue, Hankintapalvelut)	Arvioitu vuosituotto kWh (uudet kohteet). Kilpailutuksen (kpl / vuosi) asiakirjat.	3 kpl aurinkosähköjärjestelmiä rakenteilla päiväkoteihin. Ristiinan päiväkodille valmistui keväällä.

Taataan puhdas vesi ja lähiruoka sekä luonnon monimuotoisuus ja perinnebiotooppien säilymistä edistetään.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Edistetään perinnebiotooppialueiden määrän ja pinta-alan laajenemista sopimusteitse.	Sopimus määrät pysyvät ennallaan tai kasvavat. (Maaseututoimi)	Sopimusten määrä/vuosi	Sopimus määrä tip-punut 89->87

Edistetään kaupungin kehittämislustojen vaikuttavuutta ja yrittäjyyden kasvua alustoilla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Vesiosaamisen (tutkimus, koulutus, yritystoiminta) edistäminen mm. BEM II (Blue Economy Mikkeli) hankkeella alueen elinvoiman kehittämiseksi.	Yritysten lokalisointi toimintaympäristöön ja kansainvälisen kontaktien määrä (T&K ja teollisuusalue) (Palvelualue, MikseiMikkeli) Finnish Lakeland 2024 kansainvälinen vesiosaamisen forumin järjestäminen osana koulutus- ja tutkimuslaitosten sekä yritysten vesiosaamisen kansainvälistymistä. (Palvelualue, MikseiMikkeli)	Klusteriin sitoutuneiden yritysten määrä. Kansainvälisten kontaktien määrä ja maantieteellinen laajuus. Tapahtuman järjestäminen.	35 kpl Ylläpidetty olemassa olevan verkoston aktiivisuutta mm. Etelä-Koreaan. Mikkeli Water Week toteutuu syyskuussa. Valmistelut käynnissä.
Vesiosaamisen ja Blue Economy Mikkeli-osaamiskeskusten (BEM) kehittäminen Ekosysteemisopimuksen mukaisesti. Puhdistamoluolan TKI-ympäristön rakentaminen ja sitä hyödyntävän palvelutoiminnan organisointi esim. yhtiömuotoisesti.	BEM:n palvelutoiminnan käynnistäminen puhdistamon TKI-luolassa. (Palvelualue, MikseiMikkeli) Kansainvälisen vesialan konferenssin ja Finnish Lakeland Forum 2024 -tapahtuman järjestäminen. (Palvelualue, MikseiMikkeli, LUT, Xamk)	BEM:n palveluita käyttävien asiakkaiden määrä ja BEM:iin kytkeytyvien, seudulle sijoittuneiden yritysten määrä. Tapahtuman järjestäminen 2024 ja seuraavasta tapahtumasta (2026) sopiminen.	2 kpl / 2 kpl Tieteellinen vesiseminaari osana MWW syyskuussa järjestetty.

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
MikMap (paikkatietoalustan ja karttaohjelmiston uudistaminen) – projektin etenemisen varmistaminen	Uusi ohjelmisto otetaan tuotantokäyttöön. (Maankäyttö ja kaupunkirakennus, Rakennusvalvonta)	Kyllä / Ei	Ohjelma tuotantokäytössä. Rava:n osalta käyttönotossa puutteita järjestelmätoimittajan osalta.
Kaupunkiorganisaation digitalisaation edistäminen	Uusien kaupunkiorganisaation ohjelmien käyttöönoton varmistaminen (Tietohallinto, Palvelualue)	Kyllä / Ei	Karttapohjainen yleisten alueiden palautejärjestelmä on otettu käyttöön.

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli

Parannetaan yrittäjyönteisyyttä sujuvilla yrityspalveluilla sekä joustavilla maankäytön ratkaisuilla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Yritysinvestointien mahdollistaminen.	Asemakaavaprosessien käynnistämiseen kuluva aika. (Maankäyttö ja kaupunkirakenne)	Päiviä / ulkoisesta yrityshankkeesta käynnistytävä kaava-projekti Yritysinvestointi-kontaktista lainvoimaiseksi saatujen asemakaavojen määrä.	UPM:n kanssa oleva kaava-hanke ("Ketunpesä") on alkamassa, Metsurinraitti II -kaava-hanke (Visulahti) on kesken. On valmistumassa kolme hanketta: Veturitallit, Porrassalmenkatu 1 ja Metsurinraitti II.

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Lomittajatyönohjaajien osaamisen tukeminen	Rekrytoidaan lomittajia (2 lomittaja/vuodessa) (lomituspalvelut)	Uusia lomittajia / vuosi	toteutunut

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Onnistuneiden harjoittelujen kautta tuetaan opiskelijoiden työllistymismahdollisuuksia ja helpotetaan osaavan työvoiman saantia paikallisiin yrityksiin.	Vähintään 3 harjoittelijaa vuodessa. (Palvelualue)	Harjoittelijoiden määrä henkilöä/vuosi	Infra ja viheraluepalvelut yksi kesäharjoittelija. Rakennusvalvonta ja kaavoitus yhteinen 1 harjoittelija. Talonrakennuspalveluissa yksi harjoittelija.
Kehitetään toimintaa opinnäytetöiden kautta saatavalla tiedolla.	Vähintään 2 opinnäytetyötä. (Palvelualue)	Valmistuneiden opinnäytetöiden määrä kpl/vuosi	Lomitus:1 kpl
Rekrytoidaan uusia työntekijöitä onnistuneiden harjoittelujen ja oppisopimuksen kautta.	Vähintään 3 henkilöä rekrytoidaan harjoittelujaksolta pysyväksi työvoimaksi henkilöstösuunnitelman salliessa. (Palvelualue)	Rekrytoinnit / vuosi	Ei toteudu tässä laajuudessa.

Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Osallistava budjetointi edistää kaupunginosa/pitäjätasolla alueen yhteistyötä ja hyvinvointia. (Katso kohta 4. Yhteisöllisyys ja osallisuus toimenpiteenä.)	Investoinnin osallisuuden budjetointi toteutuu ja yksittäisiä projekteja toteutetaan kaupungin alueella. (Kaupunkiympäristö)	Toteutunut investoinnin määrä / TA varattu määrä.	Osallistavan budjetoinnin toteutuskohteet ovat työn alla. Ylittää TA varatun summan.

Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja -tarjonta sekä edistetään esteettömän ja turvallisen arkiympäristön rakentumista.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Toteutetaan vuosittain vähintään kaksi esteettömyyteen ja liikenneturvallisuuteen aktiivisesti vaikuttavaa kohdetta.	Vähintään kaksi kohdetta toteutetaan. (Kaupunkiympäristö)	kpl / vuosi	Toteutus käynnissä kahdessa kohteessa (sairaalan edusta ja Kasarminkatu)
Selkeytetään rakentamismääräysten ja lupamenettelyn vaatimuksia ja avataan asiasältöä kaupunkilaisille, kesäasukkaille sekä yrittäjille.	Rakennusvalvonnassa laaditaan uusia sekä päivitetään vanhoja ohjeita kaupungin kotisivuille. (Rakennusvalvonta) Rakentamislain muutoksen, erityisesti lainsäädännön asetamat vaatimukset huomioiva kaupungin rakennusjärjestys hyväksytään ja saa lainvoiman. Käyttöönotto 1.1.2025. (Rakennusvalvonta)	2 kpl / vuosi Rakennusjärjestys saa lainvoiman 2024.	Päivityksiä tehty. Ohjeet ja rakennusjärjestyksen päivitys odottaa rakentamislain muutoksen vahvistamista syksyllä 2024.

Kehitetään kaupunki- ja maaseutu ympäristöjä eri asumismuotojen ja -tapojen mahdollistamiseksi.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Maankäytön suunnittelun keinoin mahdollistetaan uudenlaisten, leimallisesti asuinpinta-alaltaan pienien erillispientalojen rakennusalue.	Kaavoitetaan erillinen, noin alle 100 m2 pientalojen yhteinen alue. (Maankäyttö ja kaupunkirakenne)	Kaavoitus hyväksytty / suunnittelun valmiusaste-%	Ranta-Launialan pientaloalue menossa päätöksentekoon syyskauden alussa, kesän 2024 aikana alueella tehty arkeologiset tutkimukset.

Kehitetään kestävästi monimuotoista, virikkeellistä luonto- ja lähiympäristöä ja hyödynnetään niiden sekä maaseutualueiden hyvinvointivaikutukset.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Huomioidaan kaupunkialueen maankäytön ja rakentamisen aiheuttamat ympäristövaikutukset luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä.	Maankäytön suunnittelun keinoin voidaan osoittaa keskustaajaman osayleiskaava-alueelta luonnon monimuotoisuutta säilyttäviä alueita tiivistyvän kaupunkirakenteen korvaajana. (Maankäyttö ja kaupunkirakenne)	Perustetut suoja- ja erityisalueet / vuosi	Huomioitu eri kaavahankkeissa.

Tunnistetaan ja huomioidaan alueen merkittävä vapaa-ajanasuminen ja monipaikkaisuus.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Saatetaan loppuun haja-asutusalueiden edullisuusvyöhyketarkastelu osana rakennusjärjestyksen uudistamista.	Osoitetaan koko kunnan alueella vyöhykkeittäin alueet, joille voidaan osoittaa edullisuusperiaatteella pysyvän asumisen rakentamispaiikkoja haja-asutusalueella. (Maankäyttö ja kaupunkirakenne sekä Rakennusvalvonta)	Kaupunginvaltuuston päätös, kyllä / ei	Ei edistynyt päätöstageille, edelleen valmistelussa.

Hyödynnetään toiminnassa läpileikkaavasti kulttuuri, taide, luovat keinot ja liikunta sekä alueen rikas historia ja kulttuuriperintö.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Keskikaupungin merkittävässä maankäytön suunnittelun hankkeissa korostetaan paikalliskulttuuria ja historiaa.	Satamalahden ja Kenkäveronniemen aluesuunnitelmissa hyödynnetään paikalliskulttuurin ja historian elementtejä. (Maankäyttö ja kaupunkirakenne)	Huomioiminen ideasuunnittelussa ja kaavoissa, kyllä / ei	Kyllä (esim. Veturitallin hanke).
Unesco Geopark statuksen uusiminen - Urpolassa sijaitsevan Visitor Centerin, kaupungin organisaation, partner matkailuyritysten, kaupungin alueella sijaitsevien geopark kohteiden sitoutuminen osaltaan evaluaatioprosessiin ja kevätkesän delegaation onnistuneeseen käyntiin Saimaa Unesco Global Geoparkin alueella, Mikkelissä.	Global Geopark Network & Unesco evaluaatioprosessin ja tarkastuskäynnin onnistuminen Saimaalla ja Mikkelissä. Kansainvälinen yhteistyö, kouluprojektin ja paikallisen geologisen perinnön tunnettavuuden monimuotoinen edistäminen. Unesco statuksen hyödyntäminen ja (Asumisen ja toimintaympäristön ja Sivin:n palvelualueet, Saimaa Unesco Global Geopark ry)	Statuksen jatkuvuuden varmistaminen seuraavaksi 4-vuotisjaksoksi (2024-28).	Unesco evaluaatio kesäkuussa hoidettu. Statuksen uudistamiseen liittyvä päätöksenteko Pariisissa syksyn 2024 aikana (kesken).

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Mahdollistetaan vapaaehtois- ja asukasaktiivitoiminta, vertaistuki, omaehtoinen toiminta sekä kokemus-asiiantuntijuus yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Kaupunginosa- ja kylätoimikuntien talkoohankkeiden esim. raivausten mahdollistaminen ja paikallista toimintaa tukevien ohjelmallisten tapahtumien tukeminen.	Yhteistyöhankkeiden edistäminen ja kaupunkikulttuuria tukevien ohjelmallisten tapahtumien tukeminen. (Aluejohtokuntatyö, tapahtumaluvitus)	Tapahtumien määrä	Crowdsorsa vieraslajihanke (paukkubalsamin torjunta), Haukiuuren linnunpönttöhanke ja Otavan Espanjansiruetanoiden torjuntahanke yhteensä 3 kpl

Tuetaan tapahtumakaupunki Mikkelin kehittämistä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Kasvatetaan eri kokoisten tapahtumien määrää mahdollistamalla, kokeilevalla ns. matalan kynnyksen luvituksen mallilla. Hyödynnetään rohkeasti kaupungin hallinnassa olevien tilojen ja alueiden käyttöä tapahtuma- ja aluevuokrauksen keinoin.	Kaupunki- ja maaseutukulttuuria tukevien tapahtuma ja pop-pup-tyyppisen vuokrausten määrä kasvaa. (Vuokraus ja käyttöpalvelut)	Lupa ja -vuokrasopimusten määrä.	Kaupungin eri tapahtuma-alueilla noin 100 kpl.

Lisätään osallistuvan budjetoinnin käyttöä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Osallistuvan budjetoinnin asukaskyselyt tehdään tammi-kuussa yhteistyössä aluejohtokuntien kanssa. Aikataulu mahdollistaa kohteiden toteutuksen pääsääntöisesti kalenterivuotena.	Kysely toteutetaan. (Aluejohtokuntatyö)	Toteutetut projektit.	Kysely tehtiin ja kohteiden toteuttaminen on käynnissä.

Edistetään yhteisöllistä asumista.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Yhteisöllisen asumisen hengen mukaiset asumismahdollisuudet paranevat uusien asuinalueiden suunnittelussa (esim. pinta-alaltaan pienempien OKT-tonttien osalta).	Luodaan kaupunkirakenteen sisällä ”kylämäisiä” asuinalueita, joissa asukkaiden välinen vuorovaikutus lisääntyy yhteiskäyttötilojen ja yhteisöllisen asumismuodon myötä. (Maankäyttö ja kaupunkirakenne)	Huomioiminen ideasuunnittelussa ja kaavoissa, kyllä / ei	Kyllä; esim. Pankalampi II (Repunpää) -alueen suunnittelussa korostunut esim. yhteisen pienviljelyalueen rooli yhteisöllisyyden lisäämisessä.

7.6. Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia

Johdon analyysi

Talous on toteutunut seurantajakson aikana suunniteltua paremmin.

Perusopetuksen valtionosuudet on arvioitu talousarviossa korkeammaksi kuin ne ovat toteutuneet johtuen edellisten vuosien kurssien toteuma-arvioiden korjauksista tälle vuodelle.

Lukiokoulutuksen valtionosuuksien ennakoidaan toteutuvan odotusten mukaisesti.

Vapaan sivistystyön rahoitus on toteutunut hieman arvioitua paremmin.

Henkilöstökulut ovat toteutuneet talousarviota pienempänä seurantajakson aikana. Sopimuskohtaiset korotukset palkkoihin tulivat voimaan kesällä 2024.

Työterveyspalvelut ovat alkuvuoden aikana ylittyneet aikaisempiin vuosiin verrattuna. Ylityksen vuoksi olisi hyvä selvittää, mistä kulujen nousu johtuu ja tukevatko palvelut enää riittävästi työntekijöiden jaksamista.

Palveluiden sekä tarvikkeiden ostot toteutuivat suunnitellusti seurantajakson aikana. Edellisestä huolimatta palveluiden ja tarvikkeiden hankintoihin tullaan loppuvuoden aikana kiinnittämään erityistä huomiota.

Kuntakokeilun ja kansalaisopiston kanssa yhteistyössä toteutettavan kotoutumiskoulutuksen suunnittelu ja käynnistyksen valmistelu tapahtuivat kesällä 2024. Koulutus käynnistyy syksyllä 2024.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Mittari	Toteuma 31.7.
Liikeliijäämä	60 000 euroa	214 800 euroa

Strategisten osa-alueiden strategiakortit

Kunnallisena liikelaitoksena toimiva Otavia tarjoaa internaatti- ja verkko-oppimiseen liittyviä palveluita vapaan sivistystyön ja yleissivistävän koulutuksen toimijoille alueellisesti, valtakunnallisesti ja globaalisti. Liikelaitoksen tarkoituksena on tarjota koulutuspalveluita, joiden järjestäminen edellyttää myös yli kuntarajojen ulottuvaa toimintaa

Palvelusuunnitelma

Strategisina tavoitteina on Otavian aseman vahvistaminen yleissivistävän verkko-oppimisen valtakunnallisena palvelun tuottajana ja kehittäjänä sekä osaltaan tukea kaupungin strategiaa nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden parantamisessa erityisesti koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten aseman osalta. Toimia elinkeinojen hyvinvoinnin näkökulmasta koulutuksellisesti työvoiman osaamisen parantamiseksi. Edistää kansalaisyhteiskunnan osallisuutta kehittämällä vapaan sivistystyön palvelujen kohdentuvuutta. Kehittää uusia koulutustuotteita sekä palveluntuotantomalleja.

Alueellisesti ja valtakunnallisesti kehitetään pilotoivia internet- ja internaattipalveluja oppilaitosten käyttöön. Yhteistyötä verkko-oppimisen kehittämisessä pyritään laajentamaan myös muiden lukiokoulutusta järjestävien suuntaan. Tavoitteena on luoda perusteita valtakunnalliselle lukiokoulutustoiminnalle. Verkko-oppimisen vaikuttavuuden ja oppimista uudistavien mallien kehittämistä viedään eteenpäin yhteistyössä valtakunnallisesti eri toimijoiden kanssa. Opiskeluhyvinvointiin liittyvää kehittämistyötä tehdään seudullisesti ja valtakunnallisesti mm. Opinvoimala-hankkeen avulla.

Toimenpiteet palvelutuotannon kehittämiseksi

Aktiivisesti rakennetaan yhteistyömahdollisuuksia kunta-, maakunta- ja valtakunnan tason toimijoihin, yksilöihin ja institutioihin. Luodaan konkreettisia yhteistyömahdollisuuksia valtakunnallisesti eri alojen toimijoiden kanssa uudenlaisten yleissivistävien koulutuspalvelujen tuottamiseksi. Kartoitetaan mahdollisuuksia uudenlaisten palvelutuotantomallien luomiseksi mm. selvittämällä yritystoimintaan pohjautuvia vaihtoehtoja kunnallisen palvelutuotannon rinnalle.

Palvelusuunnitelman toteutuminen seurantajakson aikana

Palvelutuotantoa on kehitetty pitkäjänteisesti. Tuloksia on saavutettu, mutta aina meidän näkökulmastamme hyvätkään yhteistyöhankkeet eivät miellytä rahoittajaa tarpeeksi. Yhteistyötä on edistetty Mikkelin alueella ja valtakunnallisesti eri alojen

toimijoiden kanssa koulutus- ja kehittämisspalvelujen näkökulmasta. Yhteistyökumppanit ovat mielellään lähteneet tekemään kanssamme yhteistyötä.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestäväan kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Aikuisten maahanmuuttajien perustaitojen kehittäminen. Tuetaan edellytyksiä suomalaisen yhteiskuntaan sopeutumiseen. Tuetaan edellytykset aikuisten maahanmuuttajien perusopetuksen tutkinnon suorittamiseen ja jatko-opintovalmiuksiin.	Tuottaa jatko-opintokelpoisia henkilöitä ja parantaa työelämävalmiuksia. (Seutukampus)	Päätösvaiheen suorittaneiden määrä.	18
Päästövähennyslaskelma. Toteutetaan Arene.fi:n mukainen organisaation päästövähennys- so. hiilijalanjälki-laskelma. Laskelman avulla tunnistetaan keskeisiä vähennyskohteita koko organisaation tasolla. Kohteet priorisoidaan vuosille 2023 – 2027 osana kestäväan tulevaisuuden strategiaa.	Vuosittainen ja asteittainen organisaation hiilijalanjäljen vähentäminen. (Keke-ryhmä)	Laaditaan päästövähennyslaskelmamittari.	Eteni.
Tehdään näkyväksi organisaation kestäväan tulevaisuuden toimenpiteet sekä organisaation sisällä että ulkoisessa markkinointiviestinnässä.	Kestäväan tulevaisuuden ajattelun juurruttaminen ja siivittäminen organisaation sisällä sekä mielikuvana organisaatiosta. (Sytyke-ryhmä ja hankkeet)	Kestäväan tulevaisuuden www-artikkeli, podcast, webinaari tai muu tapahtuma noin kerran vuodessa.	Helmikuussa avoin kestäväan tulevaisuuden webinaari.

Huomioidaan Mikkelin hiilineutraalisuustavoite kestävässä rakentamis-, maankäyttö-, liikenne- ja energiaratkaisuissa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
OKKA-Säätiön kestäväan kehityksen sertifikaatin toimenpiteiden vahvistaminen.	Kestäväan kehityksen edistäminen koko organisaatiossa. (Keke-ryhmä)	Toteutui/ei toteutunut.	Edetty sertifikaatti valmiuteen.

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisinä kaupungin palvelujen kehittämisessä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Oppimisympäristö Muikun hyödyntäminen osana kaupungin tarjoamaa lähiopetuksena toteutettua perusopetusta ja lukiokoulutusta.	Kaupungin lähiopetuksena toteutettavien koulutusten opiskelijoille tarjotaan mahdollisuutta yksilöllisiin koulutuspolkuihin Muikun kautta tuotetuilla palveluilla. (Nettikoulutus)	Kaupungin oppilaitoksissa suoritettujen opintojaksojen lukumäärä.	Mikkelin lukio 432. Esedu 15. Mikkelin perusopetus 2.
Jatketaan Opinvoimala.fi –verkkopalvelun kehittämistä hankerahoituksella, jolloin tunnustetaan ennaltaehkäisevästi oppimisen ja opiskeluhyvinvoinnin esteitä sekä vahvistetaan näihin liittyvää osaamista.	Mahdollistetaan opiskelukykyyn (oppimisen haasteet, hyvinvointi, opiskelutaidot) liittyvien ongelmien varhainen tunnistaminen, ennaltaehkäisevä työ anonyymien verkkopalvelun avulla sekä lisätään opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamista tässä työssä. Opinvoimalan käyttö lisääntyy valtakunnallisesti. (Suuntatiimi)	Hanke saatiin/ei saatu.	Hanke saatiin.

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkelä

Edistetään alueen yrittäjyyttä, työllisyyttä, olemassa olevien työpaikkojen säilyttämistä sekä uusien työpaikkojen synty- mistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Osallistutaan Savostamo.fi konsortioon Etelä-Savon opiskelu- ja työpaikkojen markkinoi- miseksi.	Opiskelu- ja työmahdollisuuksien näkyvyyden parantaminen Etelä-Savoon ja Etelä-Savon sisällä. (Savostamo.fi viestintätiimin Otavian edustajat)	Savostamo.fi:n kävijä- määrä.	Käyttäjiä 443.
Toteutetaan Luontokuvaushanke (edellyttäen rahoituksen saamista) ja tehdään yhteistyötä maa- ja metsätilojen omistajien kanssa kohteiden vuokraamisesta ja palveluiden hankin- nasta.	Tukea ja kehittää Luontokuvaus- keskushankeen avulla alueellista yrittäjyyttä palvelujen tuotta- miseksi hankkeelle. (Vapaan si- vistystyön tiimi/Hallinto)	Yhteistyökumppaneiden lukumäärä.	Hankehake- mus lähdössä.

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Kehitetään verkko-oppimisympäristöä ja teko- älyn käyttömahdollisuuksia tukemaan työttö- mien osaamisen kehittämistä ja TE2024 val- mistelua.	Monipaikkaisen, saatavuudel- taan ja saavutettavuudeltaan paremmat hlökohtaiset mahdol- lisuudet tarjoavan oppimisalus- tan kehittäminen sekä tekoälyn hyödyntäminen työttömien työnhakijoiden yksilöllisistä läh- tökohdista tapahtuvaa koulu- tusta varten. (Otavian hallinto)	Tehtiin/ei tehty.	Valmisteilla.

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Pedagoginen kehittäminen hankkeissa (Jälkiä arjessa, Airut, Glopisto, Lingua mundi).	Tutkimusperustaisuus kehittä- mistyössä sekä jatko-opintoihin tarvittavan osaamisen kirkasta- minen opiskelijoille. (Suunta- tiimi, Sytyke-ryhmä, Keke- ryhmä).	Verkkajulkaisujen määrä, joissa haastatellaan yri- tysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden edustajia.	12 julkaisua.
Tulevaisuudentutkimuksen Delfoi-menetel- mäkoulutus ja sen ympärille rakentuva verkos- totyö.	Lisätään Delfoi-menetelmäosa- mista kansallisella tasolla, joka osaltaan tukee tulevaisuuden- tutkimuksen verkostojen raken- tumista. (Vapaatiimi ja Suunta)	Koulutukseen osallistu- vien ja Delfoi-aktiiviteet- tien määrä.	12 osallistujaa. 5 Delfoi-pajaa.

Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Kansalaislähtöisten kurssien järjestäminen. Järjestetään kansanopistotoimintana kursseja, jotka edistävät asukkaiden hyvinvointia ja tu- kevat paikallisuutta.	Esim. luontovalokuvauksen ja luontoon liittyvien kurssien jär- jestäminen yhteistyössä eri toi- mijoiden kanssa. (Vapaa sivistys- työ)	Opintoviikkojen määrä.	598

Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja –tarjonta sekä edistetään esteettömän ja turvallisen arkiympäristön rakentumista.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Kehitetään verkkoalustaa vapaan sivistystyön opintojen suorittamiselle Etelä-Savossa joustavasti ja organisaatorajat ylittäen.	Saavutettavan ja saatavan vapaan sivistystyön koulutuspalvelun verkkoalustan kehittäminen on käynnistynyt yhteistyössä Etelä-Savon vapaan sivistystyön toimijoiden kanssa. (Otavian hallito/Vapaatiimi)	Tehtiin/ei tehty.	Tekeillä.

Kehitetään kestävästi monimuotoista, virikkeellistä luonto- ja lähiympäristöä ja hyödynnetään niiden sekä maaseutualueiden hyvinvointivaikutukset.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Tiivistetään kampuksen ja Otavan kylän yhteistyötä.	Tavoitteena on erilaisten Otavan kylän koulutustoimintojen, yhdistysten ja yritysten vuoro-vaikutuksen lisääminen tapahtumien ja laajemman yhteistyön avulla. Kestävä ja kohtaava Otava –tapahtuman järjestäminen sekä muu yhteistyö Otavan kyläyhteisön toimijoiden kanssa. (Seutukampus)	Tapahtumien lukumäärä.	2

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Edistetään ryhmiin ja yhteisöihin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Mikkelin alueella olevien kansalaisjärjestöjen/yhdistysten kanssa tehtävä yhteistyö.	Tehdään monialaista yhteistyötä, jossa Otavian osaaminen tukee kansalaisjärjestöjen ja yhdistysten toimintaa sekä päinvastoin. (Seutukampus/Hallinto)	Yhteistyökumppaneiden määrä.	2

7.2 Vesiliikelaitos

Johdon analyysi

Vesilaitoksen tuotoista 94 % muodostuu vesi- ja jätevesimaksutuotoista. Veden lasketettu määrä on pienentynyt vuoden 2023 vastaavasta ajankohdasta 0,5 % ja jäteveden 3 %. Veden ja jäteveden tarkemmat kulutukset tarkentuvat syys- ja loka-kuun aikana vuosittaisen kulutuslukemien tarkistuksen yhteydessä. Etäluettaviin vesimittareihin siirtyminen tarkentaisi merkittävästi veden ja jäteveden kulutuksen seuranta.

Vesilaitos uusi vesimaksujaan ja palvelujen hinnoitteluaan 1.1.2024 alkaen. Vesimaksua, jätevesimaksua ja palvelumaksuja korotettiin 8 %. Vesilaitoksen tulojen arvioidaan kertyvän vähän talousarviota paremmin.

Vesilaitoksen kulujen arvioidaan kertyvä pääosin talousarvion mukaisesti. Yhteistyö XAMK:n kanssa AMK-insinöörien harjoittelujen kanssa ylittää budjetoidun kustannuksen. Tämä kuitenkin kehittää Mikkelin alueen vesiosaamisen koulutusta. Henkilöstökuluja on kertynyt tarkastelujaksolla talousarvion mukaisesti. Jäteveden puhdistamoiden operointi kulut näyttävät toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Mikkelin kaupunki ja Ramboll Finland Oy ovat käyneet neuvottelut Metsä-Sairilan jäteveden puhdistamon urakan keskeyttämisen lakipalveluista. Neuvottelujen perusteella Ramboll Finland Oy maksaa vesilaitokselle 150 000 € korvauksen.

Vesilaitos uusi Metsäsairila Oy:n kanssa solmitun jätevesilietteiden sopimuksen vuoden alusta. Sopimus alensi lietteiden käsittelykustannuksia ja antaa paremman ennustettavuuden tulevista lietteiden käsittelykustannuksista. Sähkön hinta aleni kulutuslaskujen osalta merkittävästi tälle vuodelle, ja kustannukset ovat muodostumassa talousarvion mukaisesti. Metsä-Sairilan jäteveden puhdistamon lämmityskustannukset ovat muodostumassa ESE:n kanssa solmitun energiantoimitussopimuksen mukaisesti talousarviota suuremmaksi. Lämmityskustannukset muissa kohteissa toteutunevat talousarvion mukaisesti.

Sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Liikelylijäämä	- 869 500 e	-833 100 e
Korvaus peruspääomasta	500 000 e	0 e

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	31.7.2024
Veden myynti, 1000 m ³	2422	2319	1181
Jäteveden laskutus, 1000 m ³	2383	2234	1137
Vesi- ja jätevesitaksa yht.€/m ³	5,10	5,36	5,51

Strategiakortit

Mikkelin Vesilaitos tuottaa vesihuoltopalveluja toiminta-alueillaan Mikkelin kantakaupungissa, Rantakylässä, Otavassa, Anttolassa, Haukivuorella, Ristiinassa ja Suomenniemellä. Vesilaitoksen asiakkaina ovat lähes kaikki kaava-alueilla olevat kiinteistöt ja tuotantolaitokset sekä Mikkelin alueella toimivat vesiosuuskunnat. Vesilaitoksen palvelut tuotetaan liiketaloudellisia periaatteita noudattaen. Vesilaitos hoitaa kaikki käyttömenonsa sekä tavoitteidensa mukaiset uudis- ja korvausinvestoinnit hankkimallaan tulorahoituksella.

Palvelusuunnitelma

Liikelaitoksella on kahdeksan jäseninen johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa sekä vastaa sen hallinnon, toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Vesiliikelaitoksen toiminnan painopisteet on asetettu siten että ne tukevat valtuuston vahvistamia kaupungin strategisia tavoitteita. Kaupungin talousarviossa on asetettu vesilaitokselle toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita.

Vesiliikelaitoksen organisoinnin muotoa liikelaitoksena tai omana yhtiönä selvitetään. Yhtiöittämisselvitys valmistuu alkusyksystä.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkelä

Taataan puhdas vesi ja lähiruoka sekä luonnon monimuotoisuus ja perinnebiotooppien säilymistä edistetään.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
Vesistöjen vedenlaadusta huolehtiminen	Viemärlaitostoiminta lupamääräysten mukaista (vesihuoltopäällikkö)	Viemäriverkoston ylivuotoja enintään 5/vuosi.	2 kpl
Vesihuollon toimintavarmuuden turvaaminen	Vedenjakelussa ei toimintakatkoksia	Runkovesijohtojen lukumäärä enintään 10 kpl/vuosi	8 kpl
Pohjavesiriskien vähentäminen	Jätevesiverkostojen saneeraus (verkostopäällikkö)	100 m/vuosi	600 m

Edistetään kaupungin kehittämisalustojen vaikuttavuutta ja yrittäjyyden kasvua alustoilla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2024
EcoSairilan teollisuusvesiprosessi	Yhteistyö ASTO:n kanssa teollisuusvesiprosessin käynnistämiseksi	Toteutusvaihe käynnistyy	Hankkeen selvitystyötä on edistetty
Vesiosaamiskeskuksen toiminnan tukeminen	T&K ympäristö käyttö mahdollistettu operointisopimuksen mukaisesti	Vesiosaamiskeskuksen toiminnassa ei häiriöitä	Vesiosaamiskeskus käytössä.

8. Säästöohjelmaseuranta

Tässä kappaleessa esitettävään taulukkoon on koottu ne talouden tasapainottamiseksi linjatut toimenpiteet, joista on päätetty viime vuosien eri säästö- sekä taloudentasapainottamishjelmissä. Taulukkoon on koottu ne toimenpiteet, jotka ajoittuvat vuosille 2024-2026. Vuosikohtaisen tavoitteen rinnalla on esitetty vuoden 2024 toteuma sekä ennuste vuoden 2025 osalta. Jokaisesta toimenpiteestä on lisäksi esitetty kokonaistavoite kuvatulla ajanjaksolla sekä kaikkien näiden toimenpiteiden vaikuttavuus yhteensä.

	TAVOITE 2024	TOTEUMA 2024	TAVOITE 2025	ENNUSTE 2025	TAVOITE 2026	
Koko organisaatio yhteensä	717 650		1 117 050		1 504 300	3 339 000
Kasvatus- ja opetuslautakunta	236 000		782 200		765 000	1 783 200
Sihyn lautakuntien yhdistäminen			10 000	on huomioitu ta2025-raamissa, päättäjät linjaavat asian	30 000	40 000
Hallinnosta juustohöylätään			1 200	toteutuu (ta2025-raamissa)		1 200
Saksala pk:n Huuhkaja-sivupisteen lakkauttaminen	60 000	toteutunut	100 000	toteutuu (ta2025-raamissa)		160 000
Suomenniemen pk:n lakkauttaminen	65 000	toteutuu	90 000	toteutuu (ta2025-raamissa)		155 000
Esiopetuksen käyttöasteen kasvattaminen ja esiopetusryhmien vähentäminen (Sannan pk -> Kalevankankaan pk ja Saksalan pk -> Lähemäen lastentalo)	30 000	toteutunut	30 000	toteutuu (ta2025-raamissa)		60 000
Erityisvarhaiskasvatuksen tuen kerrointen tarkastelu	30 000	toteutunut	30 000	toteutuu (ta2025-raamissa)	30 000	90 000
Oppilasmäärän pieneneminen -> vaikutus tuntikehykseen/opettajien määrään			110 000	oppilasmäärä ei vielä lukuvuonna 2024-2025 laske. Palveluverkkomuutosten (Saimaanportti) takia säästöä on syntymässä ja tämä huomioidaan talousarviovalmistelussa.	160 000	270 000

	TAVOITE 2024	TOTEUMA 2024	TAVOITE 2025	ENNUSTE 2025	TAVOITE 2026	
Perusopetuksen kustannusrakenteen tarkastelu, toimintojen kehittäminen ja uudet toimintamallit (mm. opetus, kasvun ja oppimisen tuen toimintamallit, hallinto tm.)			385 000	300 000 € huomioitu ta2025-raamissa, osa toteutuu jo 1.8.2024 alkaen (kokonaisuus 385 000 € toteutuneen 2024-2025)	535 000	920 000
Koulusihteeriresurssin tarkastelu			15 000			15 000
Lukion johtamisjärjestelmän uudistaminen	50 000	toteutunut				50 000
Lukion kurssitarjotintarkastelu			10 000	toteutuu (ta2025-raamissa)	10 000	20 000
Maksutuottojen lisääminen	1 000	toteutuu	1 000	toteutuu (ta2025-raamissa)		2 000
Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta	92 500		37 300		86 000	215 800
Kansalaisopiston kurssitarjotin tarkastelu					50 000	50 000
Järjestöjen kohdeavustusten leikkaus (osallisuus)	20 000	toteutunut				20 000
Leikkaus kirjastoaineistohankinnoista	20 000	toteutunut				20 000
It-informaation ja varapääkäyttäjän kustannusten jako yhteistyökuntien kanssa	36 200	toteutunut				36 200
Yl.kultt.palvelujen ostoista leikkaaminen	2 000	toteutunut	3 000	toteutuu (ta2025-raamissa)	3 000	8 000
Kulttuuripolun supistaminen 1 sisältö/vuosi- luokka					7 000	7 000
Kaupunginorkesterin ja Mikaeli Oy:n toimintojen yhdistäminen			20 000	Konsulttiselvitys/Mikaeli Oy menossa	20 000	40 000
Vähäisessä käytössä olevien ulkoilureittien ylläpidon lakkauttaminen			5 000	toteutuu (ta2025-raamissa)		5 000

	TAVOITE 2024	TOTEUMA 2024	TAVOITE 2025	ENNUSTE 2025	TAVOITE 2026	
Kohdeavustusten leikkaaminen (liikunta)	5 000	toteutunut				5 000
Kattilansillan nuorisotilan siirtyinen Saimaanportin koululle	9 300	toteutunut	9 300	toteutuu (ta2025-raamissa)		18 600
Nuorisopalvelujen kesätoiminta- ja tapahtumatarjonnan supistaminen					6 000	6 000
Kaupunkikehityslautakunta	200 000		240 000		600 000	1 040 000
Nykyiset ulkoiset palvelusopimukset: infra, kiinteistöt			75 000	Sopimusta muutettu optiovuodelta niin, että säästö toteutuu. Kilpailutus valmisteilla ja kilpailutetaan uusilla parametreilla seuraavalle 5 vuotiskaudelta.	200 000	275 000
Nykyiset ulkoiset palvelusopimukset: joukkoliikenne	50 000	Oletuksena, että toteutuu.			50 000	100 000
Tontinluovutustulojen lisääminen	30 000	Oletuksena, että toteutuu.	25 000	Investointimaailman tilanne on haastava.		55 000
Katuvalojen osa-aikainen sammuks pysyväksi toimenpiteeksi.	100 000	Toteutuu.				100 000
Kiinteistöjen kulujen lasku, poistuvat kiinteistöt	20 000	Onnistuu	60 000	Onnistuu		80 000
Lentoasema					350 000	350 000
Asto viranomaistoiminnan tehostaminen, seudullisuus			80 000	Periaatekeskustelu kesken.		80 000
Konserni- ja elinvoimapalvelut	189 150		57 550		53 300	300 000
Talouspalveluiden kehittämisrahojen leikkaus	50 000	toteutunut				50 000

	TAVOITE 2024	TOTEUMA 2024	TAVOITE 2025	ENNUSTE 2025	TAVOITE 2026	
Strategiatyön määrärahojen leikkaus	25 000	toteutunut				25 000
Seudun hankerahojen leikkaus	100 000	toteutunut				100 000
KH:n kehittämismäärärahan tarkastelu					50 000	50 000
Yhteisten koulutusrahojen (HR) leikkaus			25 000	Toteutuu (ta2025-raamissa)		25 000
Ruoka- ja puhtauspalveluiden ostopalveluiden tarkastelu	5 800		19 200	toteutuu (ta2025-raamissa)		25 000
Ympäristöpalveluiden ostopalveluiden leikkaus	3 350		3 350	toteutuu (ta2025-raamissa)	3 300	10 000
Muut hallintopalvelut / kumppanuussopimukset	5 000		10 000	toteutuu (ta2025-raamissa)		15 000
Koko organisaatio yhteensä	717 650		1 117 050		1 504 300	3 339 000